

7-6-120

Vol III

No. 1

11th March 1963.

(Monday)

20th Phalguna 1884 S E

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions	1—39
Calling attention to a matter of urgent public importance	
re Scales of pay of Grade II Librarians working under Local Library Authority	39—43
Messages from the Council	
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Ijara and Kowli Land Cancellation or Irregular Pattas and Abolition of Concessional Assessment (Amendment) Bill, 1963	44
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Ayurvedic and Homeopathic Medical Practitioners Registration (Amendment) Bill, 1963	44
The Indian Treasure Trove (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1963	44
Elections to the Public Accounts Committee	45
Elections to the Estimates Committee	46
Annual Financial Statement (Budget) for the year 1963-1964 — Voting of Demands for Grants	
Demand No. XVII — Education Rs 22,49,23,000/- (Passed)	47— 89
Demand No. XXIX — Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes — Rs. 3,39,41,000/-	89—168
Demand No. XXX — Irrigation — Rs 7,89,09,700/-	
Demand No. XLVI — Capital Outlay on Multipurpose River Schemes Rs 18,53,70,600/-	
Demand No XLVII — Capital Outlay on Irrigation Rs 6,81,27,000/-	
Demand No XLVIII — Capital Outlay on Electricity Schemes Rs. 6,09,66,600/-	
Demand No. XXXI — Electricity. Rs. 3,26,88,000/- (Not concluded).	
Appendix	169—198

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

*Twenty Seventh day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Monday, the 11th. March, 1963

The House met at Three of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

*Land Acquisition for Establishment of Heavy
Electricals*

1303 —

*1498 (589) Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu [Put by Sri Pillalamarri Venkateswarlu, (Nandigama)]:—*Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the land acquisition proceedings for establishment of Heavy Electricals has been completed ;

(b) if so, the amount paid for the land; and

(c) the extent of land acquired ?

The Chief Minister (Sri N. Sanjiva Reddy):

(a) Awards have not yet been passed by the Land Acquisition Officer and hence the acquisition proceedings cannot be said to be completed.

(b) No amounts have been paid so far, as the awards have not yet been passed by the Land Acquisition Officer.

(c) About 5360 acres of land is being acquired.

(శ్రీ) ఎ. రామచంద్రారెడ్డి (భోనగిరి) :- ఆ గైతాంగానికి నష్టపరిహారం ఇవ్వకపోతే వారు బాధపడటంలేదా ?

(శ్రీ) ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- Award Pass అయ్యాక వడ్డీతోనహా, ఖర్చులతోనహా అన్నీ కలిపి ఇస్తారు.

Sri T. K. R. Sarma :- Since how long these are pending before the Land Acquisition Officers ?

Sri N. Sanjiva Reddy :- I do not know the exact date, Sir, it may be a year or two, because it is a vast land. An Officer not only for this project but for certain other tracts and so many other industries which are coming up, has been appointed and he has been doing it.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :- ఇది చాలా టైమ్ తీసుకొంటుంది కనుక ఇన్ టీరియమ్ గా కొంత మొత్తం ఇస్తే వారు ఇంకా పనిచేసుకోవడానికి వీలుంటుండేమో. ఆ విధంగా ఇస్తారా ?

(శ్రీ) ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- Interim గా ఇస్తే అదీ ఖర్చవుతుంది. ఎందుక పనికిరాకుండాపోతుంది. దానిని తొందరగానే పూర్తిచేయాలని చూస్తున్నాము.

(శ్రీ) యం. పిచ్చయ్య (పాయకాగాపు పేట) :- ప్రభుత్వం నేకరించిన 5 వేల వై చిల్లర భూమి అంతా వ్యక్తులపరంగా నేకరించిందా లేక దానిలో ప్రభుత్వం భూమి కూడా వున్నదా ?

(శ్రీ) ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- ప్రభుత్వ భూమిని acquire చేయరు. Government do not acquire Government land; acquisition arises only from private owners.

(శ్రీ) పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- నష్టపరిహారం ఏ చేసినమీద ఇస్తారు.

(శ్రీ) ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- ఇప్పుడు లాండ్ కు వున్న ధర, (అందాజాగా) plus the interest, plus 15 per cent solatium.

4 11th March 1963

(Answer to clauses (a) & (b) of L.A.Q. Starred No. 1324)
STATEMENT PLACED ON

S. No. Name and address of the Unit. -

(1)	(2)	A
-----	-----	---

SRIKAKUL

1. Ferrous Alloys Manganese Corporation, Garividi
2. Sri Rama Sugars, Seethanagaram and Bobbili
3. The Amadalavalasa Cooperative Agricultural Industrial Society Ltd., No. 300, Amadalavalasa

VISAKHAPA

1. M/s. Anakapalli Cooperative Agricultural and Industrial Society Ltd., Anakapalli (S. Rly)
2. M/s. Etikoppaka Sugar Factory, Darlapudi, Visakhapatnam District
3. M/s. Chittivalasa Jute Mills, Chittivalasa, Visakhapatnam District.
4. M/s. Nellimerla Jute Mills Co., Ltd., Nellimerla, Visakhapatnam District.
5. M/s. Jamal Mills, Tank Lower Bund Road, Vizianagaram
6. M/s. Caltex Oil Refinery, Visakhapatnam
7. M/s. Hindustan Shipyard, Ltd., Visakhapatnam

THE TABLE OF THE HOUSE

Whether it is under Private sector or Public sector.		The amount of in- vestment made by Government.	The amount of investment made by private parties
(3)		(4)	(5)
JAM DISTRICT			
	Private Sector.	Nil	2,44,36,129
	do	Nil	47,82,737
us-	do	87,10,000	40,30,500
		<u>87,10,000</u>	<u>3,32,49,366</u>
TNAM DISTRICT			
	Private Sector	—	59,68,3774
ha-	do	—	43,43,025
kha-	do	—	36,24,12
rla,	do	—	53,27,641
nag-	do	—	4,94,728
	do	—	13,37,00,000
	Public Sector	7,57,00,628	—
		<u>7,57,00,628</u>	<u>15,36,57,891</u>

S. No. Name and address of the Unit.

(1)	(2)
-----	-----

KRISHN^A

1. M/s. K. C. P. Limited
2. M/s. Challapalli Sugars Ltd., Challapalli
3. M/s. Andhra Cement Company Ltd., Vijayawada
4. M/s. Andhra Scientific Co., Masulipatam
5. M/s. South India Research Institute, Vijayawada.

GUNT

1. A. S. Krishna Co. (P) Ltd., Guntur
2. M/s. Gowrisankar Tobacco Corporation, Gr
Trunk Road, Guntur
3. British India Tobacco Corporation Ltd., Gr^t
Trunk Road, Guntur
4. The Guntur Tobacco, Bapatla Road, Guntur
5. Majety & Aka Tobacco Redrying Factory.
6. Boorgu Viswanadham & Brothers Grand Trunk R^d
Guntur
7. The National Tobacco Company of India. Ltd., G^t
Trunk Road, Guntur
8. East India Tobacco Company, Kothapet, Guntur
9. Polisetty Somasundram, Grand Trunk Road, Gu^t
10. A. Gattupally & Co., Grand Trunk Road, Gunti

Oral Answers to Questions

	Whether it is under Private sector or Public sector.	The amount of in- vestment made by Government.	The amount of investment made by private parties
	(3)	(4)	(5)
ad,	Private Sector	Nil	8,00,000
ink	do	do	8,57,371
			29,72,727

LLORE DISTRICT

		Nil	9,24,19,207
7	Public Sector	18,69,594	—
r	do	3,71,770	—
		22,41,364	Nil

DDAPAH DISTRICT

ka	Private Sector	—	2,32,600
ear	do	—	3,75,822
oRy.	do	—	4,10,000
anta	do	—	2,73,799
		Nil	12,92,221

S. No. Name and address of the Unit.

(1)	(2)
-----	-----

ANANTA

1. Jayanti Ramachandrappa Setty Mills, P. B. No. Main Bazar, Rayadurg.
2. Gongadi Ramappa Oil Mills, 3rd Road, Extensi Anantapur.
3. Subramanyeswara Oil Mills, Kallur R. S., Pan Post.
4. K. Radhakrishna Oil Mills, Kallur.
5. Meda Ramayya Setty, Meda Subbaiah Setty Mills, Kurnool Rd. Old Town, Anantapur.
6. K. Radhakrishna Setty, Kallur R. S., Pamidi Post
7. M/s. Binny & Co., Ltd., Branch Office. Rayalac ruvu, Anantapur.
8. Andhra Cooperative Spinning Mills, Guntakal.
9. K. Radhakrishna Setty, Kallur R. S., Pamidi Post

HYDERA

1. Indian Hume Pipes Co., Ltd., Hyderabad.
2. Hyderabad Chemical & Pharmaceutical Wor Azamabad, Hyderabad.
3. Hyderaban Deccan Cigarette Factory, Mushirab Hyderabad.

Oral Answers to Questions

	Whether it is under Private sector or Public sector.	The amount of in- vestment made by Government.	The amount of investment made by private parties
	(3)	(4)	(5)
1	Private Sector.		24,00,000
	do		5,00,000
	do		7,00,000
c	do	Nil	10,00,000
pi	do	2-5 lakhs	5,00,000
	do	Nil	5,50,000
	do	—	24,00,000
		<u>7,29,13,738</u>	<u>4,08,34,972</u>
h	D DISTRICT		
	Private Sector	12,85,714	12,76,564
ar	do	36,40,650	2,53,06,190
	do	80,48,742	2,13,79,038
	do	Nil	3,61,21,000
EF			
es	do	Nil	1,88,500
k		<u>1,29,75,106</u>	<u>8,42,71,292</u>
a			

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :- ప్రైవేటు పబ్లిక్ సెక్టార్స్ లో కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ ఇచ్చారు. మొన్న ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ పంజాబ్ లో మాదిరిగా మనం కూడా మధ్యరకం ఇండస్ట్రీస్ ను అభివృద్ధి చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. ఆగ్నేజ్డ్ మెషిన్ టూల్ ఇండస్ట్రీస్ బెంగాల్ లో 30, మహారాష్ట్రలో 40, పంజాబ్ లో 12, మద్రాసులో 12 వున్నాయి. కాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మాత్రం ఒకటే వుంది. ఇక్కడ కేంద్రం తరపున ప్రాగా టూల్స్ వుంది. హెవి ఎలక్ట్రికల్స్ కూడా వస్తున్నది. కనుక ప్రైవేట్ టెక్నిషియన్స్ availableగా వుంటారు గాన ఇతరత్రా ఫ్యాక్టరీల స్థాపనకు ప్రైవేటు పారిశ్రామిక వేత్తలను ప్రోత్సహించేందుకు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహిస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- ఎవరైనా వచ్చి ప్రారంభిస్తామంటే ప్రభుత్వం తప్పకుండా ప్రోత్సహం ఇస్తుంది. మీడియమ్ ఇండస్ట్రీస్ ను స్థాపించటానికి కోట్ల డబ్బున్నవారు కాకపోయినా లక్షల రూపాయలున్నవారు కూడా ప్రారంభించవచ్చు. అలాంటి వారు వస్తే ప్రభుత్వం ఫ్రీఫరెన్స్ ఇస్తుంది.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఎల్లిందు) :- కమ్మం, కరీంనగర్ జిల్లాలలో నిల్ అని చూపించారు. సింగరేణి కాలరీస్ పబ్లిక్ సెక్టారుకు, ప్రైవేటు సెక్టారుకు రాకుండా ఎలా పాతుంది?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- వారడిగిన ప్రశ్న ఇండస్ట్రీస్ గురించి కాని మైనింగ్స్ గురించి కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- కేంద్ర ప్రభుత్వం పబ్లిక్ సెక్టార్ లో కొన్ని నిర్ణయించి లొకేషన్ చెప్పకుండా location will be considered afterwards అని చెప్పారు. ఫెర్రస్ మొదలైనవి కొన్ని వున్నాయి. మా ఏరియాకు కావా అని మన ప్రభుత్వం వారికి వ్రాసిందా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- ఇప్పుడు off - handగా చెప్పలేను. చాలా ఇండస్ట్రీస్ కావాలని వ్రాసింది. స్పెసిఫిక్ గా దీన్ని గురించి వ్రాశారా అంటే I am not able to answer.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- టూబాకో ఇండస్ట్రీలో వున్న ప్రైవేటు పెట్టుబడి వివరాలు దీనిలో ఇచ్చారు కాని అవి ఎప్పటి వివరాలో తెల్పలేదు. ఇప్పటి వేనా? టూబాకో ఇండస్ట్రీలో పాటు సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలన్నట్లు ఒక ఆఫీసర్ కూడా అందు నిమిత్తం వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. ప్రభుత్వం ఒక సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీని కట్టటానికి అవకాశం వున్నదా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి:— ఏమైనా అలాంటి సూచన వుండేమా. పబ్లిక్ సెక్టార్ లో పెట్టాలని లేదే. ఎవరైనా వచ్చి ప్రైవేటు సెక్టారులో పెడతామంటే మాకు ఆక్షేపణ లేదు.

Manufacture of Electrical Goods

1305—

*1825 Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy (Midthur)*:- Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there are proposals to start industries for the manufacture of electrical goods of any type in the 3rd Plan period in this State; and

(b) if so, the persons who have applied for or already obtained licence for manufacturing electrical goods?

Sri N. Sanjiva Reddy:- (a) Several industries have been set up in small scale sector for manufacturing large variety of electrical goods like conduit pipes, chokes, transformers, electric motors, switches, fluorescent tubes, copper wire conductors, P. V. C. cables etc. Even under large scale sector industries are being set up for manufacturing aluminium core cables, metres and transformers etc.

(b) The following firms have been granted licences for manufacture of electrical goods as shown against each:-

1. M/s. Aluminium Industries Ltd., Kundara.	5 million yards aluminium core cables per annum.
2. M/s. Electric Construction and Equipment Co. Ltd., Hyderabad.	78,000 Nos. of electric metres.
3. M/s. Electric Construction and Equipment Co. Ltd., Visakhapatnam.	1,50,000 KVA per annum of transformers and (Rs. 66 lakhs worth per annum) of switch gears.

16 11th March 1963

Oral Answers to Questions

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :- లాకేషన్ చెప్పలేదు. అది చెప్పగలరా? లై సెన్స్ తీసుకొన్న వారు పని ప్రారంభించారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- పని ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు.

శ్రీ పి. బాపయ్య (తిరువూరు) :- ఆ ఇండస్ట్రీ వారు ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ వారికి లోన్ అడిగారా? దేనికైనా రికిమెండ్ చేయటం జరిగిందా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :- అడుగుతూ వుంటారండి. ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ వారికి ఎంతో మంది అర్జీలు పెట్టుకొంటూవుంటారు. ఎవరెంత అడిగిందీ వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- లై సెన్స్ తీసుకొని ఎన్నాళ్లు అయింది?

Sri N. Sanjiva Reddy :- I am sorry I do not have the date.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ఆ మొదటి రెండు కంపెనీలు location ఎక్కడండి.

Sri N. Sanjiva Reddy :- Electrical Construction Company, Visakhapatnam, Electrical Construction and Equipment Company, Hyderabad, Aluminium Industries Ltd., Kundara అని ఉన్నదండి. Five million yards capacity గలదానికి వాళ్లు apply చేశారు.

Agreement by the State Government with National Coal Development Corporation.

1306—

*1926 Q.—Sri. K. Rajamallu (Chinnur) :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the State Government in consultation with the Centre entered into an agreement with the National Coal Development Corporation to work in the Singareni Collieries; and

(b) if so, the terms of reference?

Sri. N. Sanjeeva Reddy.

- (a) No, sir.
- (b) Does not arise.

Agricultural Co-operative Central Banks.

1307—

*1787 Q.—*Sri S. Vemayya [Put by Sri. Pillalamarri Venkateswarlu]*—Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the number of Agricultural Co-operative Central Banks not working satisfactorily in the State;

(b) the time from which each central bank is not functioning well; and

(c) the steps taken by the Government to rectify the defects in those banks?

The Minister for Finance and Co-operation (Sri K. Brahmamda Reddy.) :—

(a), (b) and (c). A statement is placed on the Table of the House.

Statement placed on the Table of the House.

(a) 2.

(b) The Co-operative Central Banks, Cuddapah from 1952 onwards.

The Co-operative Central Bank, Adilabad from 30—6—1962.

(c) *Co-operative Central Bank, Cuddapah.*

With a view to rectify the defects in its working and to set right its defects, the managing committee of the Bank was superseded in the year 1953, and was placed in charge of a Special Officer. In order to improve the financial position of the Bank, the Reserve Bank of India

sanctioned a credit limit of Rs. 6.00 lakhs on Government guarantee during the year 1960-61 and Government also sanctioned an outright contribution of Rs. 3.25 lakhs towards the special bad debt reserve of the Bank in March 1961 to enable the bank to provide adequate cover over its bad and doubtful debts. The bank has since taken the services of a Deputy Registrar to work as its Chief Executive Officer-cum-Development Officer and action is being taken by the Bank to rectify the defects.

Co-operative Central Bank, Adilabad.

The progress of collection of overdues by the Bank is being reviewed every month by the Review Committee constituted by the Hyderabad Co-operative Bank of which the Registrar of Co-operative Societies is a member.

Arts and Science College at Rajampet.

1308 —

*320 (1794)Q.— *Sri K. Mara Reddy [Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande (Narayankhed)]* :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) is there any proposal before the Government to open an Arts and Science College at Rajampet, Cuddapah District; and

(b) if so, when it will be taken up?

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju) :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Income from Charminar-climbing.

1309—

*1847 Q—*Sri K. Guruswami Reddy (Kanigiri)* : Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

That amount of revenue derived by the Government during 1960-61 and 1961-62 respectively through the sale of tickets for ascending Charminar in Hyderabad City?

Sri P. V. G. Raju: Charminar in Hyderabad City is a National Monument under the control of the Director - General of Archaeology, New Delhi, who has furnished the following particulars :—

Revenue derived.

in 1960—61 Rs. 27,899-60 nP.—

in 1961—62 Rs. 27,428-00 nP.—

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:— ఆదాయం చెప్పారు. ఖర్చులు కూడా చెప్పవలసిందే ?

Sri P. V. G. Raju:— There is no expenditure.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— 1961-62 సంవత్సరానికి, అంతకు ముందు సంవత్సరానికి చాలా తేడా ఉన్నది. ఆదాలో కారణం మేమిటండి.

Sri P. V. G. Raju:— Rs. 27899 in 1960-61 Rs. 27,428 in 1961-62. The difference of four hundred rupees is for the tourist to climb up the top of the monument.

Officers under Director of Archives

1310—

* 2079 Q. *Sri P. Raj gopal Naidu [Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande]:*— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any officer under Director of Archives at District level to keep all the old records and reports of the Government in the District; and

(b) the present arrangement in the districts to keep all the old records of the Government?

Sri P. V. G. Raju:— (a) No, Sir.

(b) There is no particular arrangement in the Districts to keep all the old records of the Government.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:- అట్లాంటి వాటికి కావలసిన information కావాలి కదా! దానికి ఏమి arrangements చేస్తున్నారు. As the old records are to be maintained, may I know what arrangements have been made for their maintenance otherwise they will go in vain.

Sri P. V. G. Raju:- We have a Central Archives. Important documents are collected from time to time and kept there; special arrangements have been made. Just about a few months back Dr. Humayun Kabir laid the foundation-stone for the huge building which we are going to put up in which the State archives are going to be housed.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:- That is true, Sir. What are the arrangements to collect the local material? Whenever it is available, to whom should it be given?

Sri P. V. G. Raju:- Whenever there are important documents, there is a Director of Archives who goes and collects them. Of course all the District records are not important. Only very important records from the district are collected and kept.

Type-Writing Examinations-1961.

1311—

* 2087 Q S : P Rajagopal Naidu [Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande]:- Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(a) whether the Type-writing examination was held by Government during April 1961;

(b) whether the results of the above examination were published; and

(c) if so, when ?

Sri P. V. G. Raju:- (a) & b): Yes, Sir.

c) The results were published in the gazette on 12-10-61.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ఎవరు pass కాలేదు అనేదే result అంటారా ? ఆ Result ఒకటే వేశారండి “ఎవరు pass కాలేదు” అని. అదే result అంటారా ?

Sri P. V. G. Raju:- If no one passed, it means no one passed.

Sir,

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:- Is there any reason for nobody passing.

Sri P. V. G. Raju:- I have no information, Sir. A separate question may be put.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:- అసలు ప్రశ్న వేసింది అందుకే నండి. గజెట్ లో notify చేస్తామన్నారు. What is the result published? Can the hon. Minister say from the record?

Sri P. V. G. Raju:- Sir, the question merely asks whether the type writing examination was held by Government during April, 1961; whether the results of the above examination were published and if so when. I have answered it. I have no idea that no one passed. There were 4,519 candidates in that examination. I am surprised to hear from the Hon. Member that no one has passed. I am not prepared to take it as a fact unless I make enquiries.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:- The students were waiting for a long time only to know the result that nobody passed. They were in a dilemma as to whether they should apply for the next examination paying the necessary fees etc. Even to publish a “no pass” result there was so much delay. Why?

Sri P. V. G. Raju:- He is repeating himself, Sir. I am not prepared to accept the information. He may put a separate question; I will answer.

Teachers' Drawing Examinations

1312—

*2798 Q. *Sri C. D. Naidu (Chittoor):-* Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Teachers' Drawing Examinations were conducted during 1961; and

(b) when the results were published?

Sri P. V. G. Raju:- (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Working Conditions of Scavengers and Sweepers working under Municipalities and Panchayats

1313—

*736 (2668) Q.—*Sri G. Rama Rao (Gudivada):-* Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to improve the working conditions of the scavengers and sweepers working in several Municipalities and Panchayats; and

(b) if so, the measures taken by the Government regarding payment of gratuity, provident fund, and provisions of uniform, boots, etc. ?

The Minister for Health and Medical (Sri Y. Sivaram Prasad) :-

(a) The Schemes formulated by Government of India are being implemented by the Director of Municipal Administration and Commissioner, Hyderabad Municipal Corporation.

(b) These are the matters concerning the local bodies.

శ్రీ జ. రామారావు :- ఆ schemes ఏమిటో చెప్పతారా ?

Sri Y. Sivarama Prasad

Aid for supply of wheel barrows :

Provision for 1961-66	Rs. 8,35,000
-----------------------	--------------

During 1961-62	1,50,000
----------------	----------

„ 1962-63	1,63,000
-----------	----------

Aid for supply of implements	4,75,000
------------------------------	----------

During 1961-62	75,000
----------------	--------

„ 1962-63	1,00,000
-----------	----------

Assistance to one large, one medium and one small municipality to undertake a programme for adopting the recommendations of Malkani Committee

Provision for 1961-66	9,54,000
-----------------------	----------

1961-62	1,54,000
---------	----------

1962-63	2,00,000
---------	----------

Translation and printing and publication of Malkani Report in Telugu and Urdu.

1961-66	10,000
---------	--------

1962-63	10,000
---------	--------

Housing scheme for scavengers and sweepers—subsidy at Rs. 750/- per house.

1961-66	19,38,000
---------	-----------

1961-62	3,78,000
---------	----------

1962-63	4,00,000
---------	----------

House sites for persons engaged in unclean occupations.

1961-66	11,70,000
---------	-----------

1961-62	2,00,000
---------	----------

1962-63	2,40,000
---------	----------

శ్రీ జి. రామారావు:- అందులో service conditions కూడా అడిగినాను. వారిని regularise చేయడానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- Service conditions అన్నీ local bodiesకు సంబంధించినవండి.

According to the Statutory Rules issued under the District Municipalities Act in Andhra area, menial servants are entitled to the benefits of Provident Fund. As the scavengers and sweepers are classified under menial servants they are not eligible for gratuity. The scavengers and menials are supplied with uniforms and sarries as per Government orders.

శ్రీ జి. రామారావు:- అ menial services అనేమాట మానివేస్తారా ఇకమీదట.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఇదివరకు menial services అని ఉన్నది గనుక చెప్పాను. దానిని మార్చే సంగతి ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- మెల్కాసీ కమిటీ చేసినటువంటి రిపోర్టు పరిణామాలక్రింద కొంతడబ్బు ఖర్చు చేసినారు అన్నారు. ఎన్ని ఇళ్ళుకట్టారు? అసలు ప్రధానంగా వాళ్ళను 'menials' అని అనకూడదని మొట్టమొదటలోనే చెప్పారు. రెండవది, వాళ్ళకు ఏమైనా కొంత honourable గా ఉండేటటువంటి గుడ్డలు ఇవ్వడము వారు ఆ చెత్త ఎత్తివేసేదానికి కావలసిన instruments అన్నీ ఇవ్వాలని అన్నారు. అది ఏ మునిసిపాలిటీలో model గా పెట్టారు. వారికి ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేశారు. తరువాత ఆ report తెలుగులో అచ్చువేశామని అన్నారు. అసలు అచ్చువేశారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- నిజంగా చెప్పితే, ఈ ప్రశ్న Municipalities Minister గారు answer చేయవలసింది. పొరబాటుగా నాదగ్గరకు వచ్చింది. 1961-62 Budget Estimate లో provision లేకపోవడం మూలాన, Accountant General objection పెట్టడం జరిగింది. అందువలన అగిపోయింది. మళ్ళీ Government of India కు renew చేయాలని application పెట్టడం జరిగింది. Spill over works ను renew చేశారు.

During the current year, the amounts have been placed at the disposal of the Director of Municipal Administration and the Commissioner of Hyderabad Municipal Corporation as follows:-

Aid for supply of wheel barrows	Rs. 1,00,000
Aid for supply of implements	75,000
Hyderabad Municipal Corporation	75,000

Assistance to one large and one medium and one small municipality to undertake a total programme for adopting the recommendations of Malkani Report.

Guntur Municipality	Rs. 70,000
Warangal Municipality	70,000
Kurnool Municipality	60,000

Subsidy for the housing of sweepers and scavengers
Rs. 2 lakhs.

Hyderabad Municipal Corporation Rs. 2 lakhs.

House sites for persons engaged in unclean occupations.

Director of Municipal Administration	1,40,000
Hyderabad Municipal Corporation	1,00,000

Grant-in-aid for the supply of wheel barrows is as follows :-

For Municipalities with a population of less than 1 lakh according to 1961 census, grant-in-aid by the Government of India will be 75%. For Municipalities with a population of one lakh or more it will be 50%.

The amount under the scheme of house sites for persons engaged in unclean occupations have been kept at the disposal of the Director of Municipal Administration and the Commissioner, Hyderabad Municipal Corpora-

tion subject to the condition that they have to construct houses from their resources on the sites acquired from funds allotted by Social Welfare Department and in case subsidy has been granted under the scheme "Subsidy for housing for sweepers and scavengers" from the funds collected by Social Welfare Department they have to provide house sites to enable the beneficiary to have a house free of cost.

శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- సివిల్ ఓవర్ సీమెంటుక్రింద ఆ డబ్బు ఏదై నా ఖర్చు అయినదా ? పుస్తకం అచ్చువేయటానికి డబ్బు కేటాయించామన్నారు. పుస్తకం అచ్చు అయినదా ?

(No Answer)

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- మినియల్స్ స్టాఫ్ అన్న పదం తొలగించి వారిని క్లాస్ 4 ఎంపాయిన్ గా ట్రీట్ చేస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- దానినిగురించి మనవిచేశాను. వారినికూడ క్లాస్ 4 ఎంపాయిన్ అని అనటానికి ప్రయత్నం చేయబడుతుంది.

Village Vaidya Course

1314—

*2606 Q.—*Sri S. Vemayya* [Put by *Sri Pillalamarri Venkateswarlu*]:— Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government propose to abandon the scheme of conducting the village vaidyas examinations; and

(b) if not, the reasons for not conducting the examinations for the last two years ?

Sri Y. Sivaramaprasad :- (a) The Village Vaidya Course was discontinued with effect from 1-10-'59.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- గ్రామాలలో క్వాలిటైడ్ డాక్టర్స్ కొరత చాలా ఉండటంవల్ల, ప్రజలు బాధలు పడుతున్నారు. ఇప్పుడు విలేజ్ వైద్య ఎగ్జామినేషన్స్ ఆపటానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఈ కోర్సు బాగాలేదని, పనికెరాదని ఆయుర్వేదబోర్డువారు రిజిస్ట్రాషన్ చేశారు. దానిని గవర్నమెంట్ ఆలోచనచేసి, 1959 లోనే ఆ పరీక్షలు ఆపుచేసినారు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- ఆ కోర్సు బాగాలేకపోతే, మంచి కోర్సు ప్రభుత్వం తయారుచేయించాలి కదా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఆ కోర్సు తీసివేసి, రిఫ్రీషరీకోర్సు హైదరాబాద్ ఆయుర్వేద కళాశాలలో పెట్టారు. ఇప్పుడు అది అమలుజరుగుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ఆ రిఫ్రీషరీకోర్సు ఎన్నాళ్ళు నడుస్తుంది ? ఇందులో ఎంతమంది విద్యార్థులు ఉన్నారు ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- వేరే ప్రశ్న వేయండి.

Nature Cure Centres

1315—

* 2627 Q.—*Sri S. Vemayya [Put by Sri Pillalamarri Venkateswarlu]* :- Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the number of nature cure centres in the State ; and

(b) the amount of monetary aid given to them by the Government during 1960-61 and 1961-62 respectively ?

Sri Y. Sivaramprasad :- (a) 15

(b) Grant-in-aid was sanctioned for the Nature Cure Centres at Hyderabad, Bhimavaram, and Alampuram only. The amounts sanctioned are as follows :-

Name of Institution.	Grant sanction-	Grant sanc-
	ed for the year	tioned for
	1960-61.	the year
		1961-62
1. Nature Cure Hospital, Amirpet, Hyderabad.	12,000	12,000

2. Sri Ram Krishna Prakraithi Ashram, Bhimavaram.

10,000

10,000

3. Yoga Research Institute
Alampuram, West Godavari.

1,200

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- ఒక్కొక్క చికిత్సాలయమునకు 10 వేల రు.లు ఇస్తున్నారు. ఆ చికిత్సాలయములలో బీదవారికి ఉచితముగా ట్రీట్ మెంట్ చేయబడుతున్నదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- నిజంగా బీదవారైనవారికి ఉచితంగా ట్రీట్ మెంట్ చేస్తున్నారనుకొంటాను. అక్కడ ట్రీట్ మెంట్ కు పెద్ద ఖర్చులు ఉండవు; భోజనం కూడ సరిగా ఉండదు. అందరూ ఉపవాసం తోనే ఉంటారు.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :- ఉపవాసాలతో ఉండరండి. అపక్వాహారం ఇస్తూఉంటారు. పాలు పండ్లు, కాయగూరలు ఇస్తూఉంటారు.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ముందు చాలా రోజులు ఉపవాసం ఉంచి, కడుపుమాడిన తర్వాత అపక్వాహారం ఇస్తారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- అక్కడ గాలి, నీరు తిని ఉండేటట్లయితే యీ 10 వేల రు.లు ఎందుకు ఇవ్వటం?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ప్రకృతిచికిత్స అంటే గాలి, నీరు, చెట్లు, సూర్యరశ్మి, బంకమట్టి ఎక్కువ ఉండాలి. చెట్లక్రింద పడుకోవాలి. అయితే, అపక్వాహారం కొరకు, కట్టుకోటానికి బట్టలకు. ఆశ్రమం నడిపేవారికొరకు, వారి నివాస గృహాలకు యీ 10 వేల రు. ఇవ్వబడుతున్నవి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- మంత్రిగారు ఎప్పుడైనాపోయి విజిట్ చేశారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- మినిస్టర్ గారు అందులో ఎప్పుడూ లేరుగాని విజిట్ మాత్రం చేశారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అన్ని సందర్భాలలో ఉపవాసాలు చేయించరు. కొన్ని సందర్భాలలోనే ఉపవాసాలు చేయిస్తారు. ప్రకృతి వైద్యంలో మామూలు భోజనంకంటే పాలు, పండ్లు వాటికే ఎక్కువ డబ్బు అవుతుంది.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఇతర మెడిసిన్స్ కు మోస్తరుగా ఇక్కడ ఖండుఖర్బులు లేవని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాల్ రెడ్డి (మైదారం) :- ఎవరైనా ఎం.ఎల్.ఏలు అందులో ట్రీట్ మెంట్ తీసుకొన్నట్లు మంత్రిగారి వద్ద సమాచారం ఉన్నదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- నాకు తెలియదు. కొందరు ఎం.ఎల్.ఏలు దీనినిగురించి ఎక్కడ శ్రద్ధ తీసుకొని దీనిని ఎంకరేజ్ చేయమని చెప్పటం జరుగుతున్నది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు) :- అక్కడ ఎంతమంది పేషంట్స్ పోయిన సంవత్సరం ఉన్నార?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఆ డిటెయిల్స్ లేవండి. వేరే ప్రశ్నకేస్తే చెబుతాను.

Suddha Ayurvedic College, Warangal

1316:—

* 2808 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao [Put by Sri V. Srikrishna]* :- Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the students of Suddha Ayurvedic College Warangal submitted in the month of September or October, 1962 a memorandum to the Government requesting for affiliation of their college with the Osmania University;

(b) whether the memorandum has been signed in blood; and

(c) the steps taken by the Government to redress the grievances of the above students ?

Sri Y. Sivaramprasad :- (a) Yes, Sir.

(b) The answer is in the negative.

(c) Osmania University has been requested to open a faculty in Suddha Ayurveda. If it opens a faculty in Suddha Ayurveda Anantha Lakshmi Ayurvedic College, Warangal can seek affiliation with the Osmania University.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- 61 నవంబరులో, 62 జూలైలో హైదరాబాద్ లో ఉన్న శుద్ధ ఆయుర్వేద కళాశాల విద్యార్థులు సమ్మె చేశారు. యూనివర్సిటీకి వ్రాసి చాలా కాలం అవుతున్నది. కాబట్టి ఆలస్యం కాకుండా యీ కాలేజీ ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి ఆఫీలియేట్ చేసే విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొంటారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- యూనివర్సిటీకి వ్రాశాము. ఒకసారి వాదనిరాకరించారు. కాని, మళ్ళీ వ్రాశాము. యూనివర్సిటీ అటానమస్ బాడీగనుక, దానిని వత్తిడి చేయటానికి విలులేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- అధ్యక్షా, యూనివర్సిటీ సిండికేట్ accept చేస్తూ, మేము ఒప్పుకొంటున్నామని గవర్నమెంట్ కు వ్రాశారు. యూనివర్సిటీ ఒప్పుకొన్నట్లు ప్రభుత్వానికి వచ్చినట్లు కూడ లోగడ మంత్రిగారు చెప్పారు.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- యూనివర్సిటీ ఒప్పుకొన్నదని నేను ఎప్పుడూ చెప్పలేదంటే, యూనివర్సిటీ మొదట నిరాకరిస్తే మళ్ళీ consider చేయమని వ్రాశాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- హైదరాబాద్, వరంగల్ లో ఉన్న రెండు శుద్ధ ఆయుర్వేద కళాశాలలలో బోధన విషయంలో ఏమైనా తేడా ఉన్నదా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- బోధన విషయంలో ఏమీ తేడా లేదు. ఈ సంవత్సరంవరకు ఇంటిగ్రేటెడ్ మెడిసిన్ యే అక్కడ కూడ చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు అది మానివేసి శుద్ధ ఆయుర్వేదం మొదలు పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో యీ సంవత్సరం ఎడ్మిషన్స్ తీసుకోలేదు. మొత్తం భారతదేశమంతటికీ ఒక కామన్ సిలబస్ పెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు తయారుచేస్తున్నారు. అది కాగానే ఆ సిలబస్ యే అక్కడకూడ ఎడాప్టు చేయబడుతుంది.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య :- యూనివర్సిటీ recognise చేయకపోవటానికి వారి ఇబ్బందులేమిటో తెలియజేస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :- ఒప్పుకోమని అన్నారేగాని అందుకు వారికి ఉన్న ఇబ్బందులేమిటో మాకు తెలియపర్చలేదు.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు :- మద్రాసు స్టేటులో ఇంకా ఇప్పటికీ integrated medicine యే ఉంది. ఇక్కడ కూడ ఆ ఇంటిగ్రేటెడ్ మెడిసిన్ యే అట్టే పెట్టేటట్లు చూస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాదు :— మద్రాస్ లో ఎబాలిష్ చేశారని గౌరవ సభ్యులు తెలుసుకోవలసింది. అక్కడ, స్కూలు ఆఫ్ ఇండియన్ మెడిసిన్ అన్నది కీల్ పాక్ లో ఉంది. దానిని తీసివేసి కీల్ పాక్ మెడికల్ కాలేజి అని చేశారు. అక్కడ కూడ ముందే ఎబాలిష్ చేశారు.

Molasses

1317—

* 1572 (1583) Q.—*Sri Tenneti Viswanadham* :- Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) what is the quantity of Molasses available annually in Andhra Pradesh;

(b) what is the quantity being exported under permits granted by the Government;

(c) who are the exporting firms and companies and what is the composition of the firms, and if the exporters are companies who are the Directors and Managing Agents; and

(d) what is the export quota granted to each of the exporters year by year for the last three years ?

The Minister for Industries (Sri M. N. Lakshminarasayya) :- (a) 78,572 Metric Tons.

—(b) 20,231.285 Metric Tons. In addition to this a quantity of 14,395.634 Metric tons was also exported which represents the receipts from other States.

(c) J. V. R. and company, Visakhapatnam.

(d) About 14,000 tons of Molasses was allotted from some of the Sugar Factories during the year 1962. Subsequently on further representation the surplus stocks in respect of certain factories were also allotted.

As regards the particulars of quota granted during the last 2 years, the question of granting any permission did not arise as there was not Control over this commodity. The Molasses Control Order 1961 came into force in this State only from 15-7-1961 and hence the particulars for the last two years are not available.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- Molasses control price ఎంత? ఎంతకు వారు export చేసుకుంటున్నారు?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- Control price ఏమీ ఇక్కడ అడగ లేదు. Probably it varies from time to time. That is what I believe.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- Control price ఏడు రూపాయలకన్న తక్కువ ఉన్నది. Exporting price 80 రూపాయల వరకు ఉన్నదని గవర్నమెంటుకు తెలుసునా?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- నా దగ్గర information లేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- ఏడు రూపాయలు అయినప్పటికీ ఫ్యాక్టరీలో కొనడానికి వెళ్ళేటప్పటికీ 48 రూపాయలు ఖరీదు వేసి cost, loading and filling charges అని హెచ్చుదబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. చాల excessive గా వసూలు చేస్తున్నారనే విషయం గవర్నమెంటుకు తెలిసినదా?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- నా దగ్గర information లేదని చెప్పాను. ఇది revenue subject దీనికి ఎక్సైజు కమిషనర్ గారే Controller of molasses గా కూడ ఉన్నారు. ఈ details నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి:- Molasses తో ఆల్కహాల్ చేస్తారు. మన state లో alcohol shortage ఉన్నది. Extraction plant ప్రాదరాబాదులో ఆల్కహాల్ లేక మూలబడి ఉన్నది. దాని దృష్ట్యా ఈ exports ను ఆపివేసి ఆల్కహాల్ factories ఒకటో రెండో స్థాపించేందుకు గవర్నమెంటు దగ్గర విచారణ ఉన్నదా?

ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- గవర్నమెంటు start చేయాలనే విచారణ లేదు. Private parties చేయాలనేటటువంటిది ఒకటి ఉన్నది. చెల్లూరులో molasses నుంచి alcohol చేసే టటువంటి scheme ఒకటి ఉన్నది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు):- Molasses permits యిస్తున్నారు. సంతోషమే. వ్యవసాయానికి వేస్తాము అని తీసుకు పోయి సారా చేస్తున్నారు. ఆవులు మొదలైన పశువులు తింటే మంచి పాలు యిస్తున్నాయి. పొలాలలో వేసినా అధికాహా శోత్పత్తి జరుగుతుంది. కాబట్టి marketing societies లో permits యిచ్చి రైతులకు అందుబాటు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- ఎరువుకు కూడ వాడతారని చెబుతున్నారు. ఎరువుకు అని తీసుకుపోయి సారాయి చేస్తారేమో నా దగ్గర information లేదు. It is possible also.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- గున్నయ్య గారు చెప్పిన విషయం ప్రభుత్వ notice కు వచ్చినది కాబట్టి molasses ను fertiliser గా ఉపయోగ పడేట్లు చేసి export ను prohibit చేసే ఏర్పాటు ఎమైనా చేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- అదంతా యిక్కడనే consume అవుతుందనే అభిప్రాయం ఉన్నట్లయితే తప్పకుండా చేస్తాము.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:- విశ్వనాథంగారు చెప్పిన దానిని బట్టి export కు యిక్కడ తీసుకునే దానికి దాదాపు 70 రూపాయలు తేడాకనబడుతున్నది. మధ్యవర్తల ద్వారా export కు అవకాశం తీసుకొని ఆ 70 రూపాయలు మధ్యవర్తలకు యిప్పించే దానికన్న, యిక్కడ consume కాదనుకున్నప్పుడు ప్రభుత్వమే నేరుగా export చేయడానికి ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎమ్.ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- ప్రభుత్వం చేయదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- మెంబరుగారు చెప్పిన మోస్తరుగా alcohol కూడ చాల అవసరం. Alcohol based industries చాల ఉన్నాయి. ఎరువులకు అయినా యివ్వాలి లేక పోతే వికాఖపట్టణంలో, విజయవాడలో రెండు alcohol factories start చేసి alcohol manufacture చేస్తే alcohol based industries అయినా develop అవుతాయి. కాబట్టి అది ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- Industriesకు కావలసిన alcohol మన దగ్గర ఉన్నది. ఎరువుల గురించి అయితే అక్కడ కూడ తీసుకుపోయి fertiliseకు వాడతారని వింటున్నాము.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు:- Control price 7 రూపాయలు మరీ తక్కువగా వున్నది. ఇది ఎవరు fix చేస్తున్నారు. ఎవరు fix చేసి నష్టానికి control price అయినా ఎక్కువగా fix చేసే టెట్టు చూస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- Commissioners ఉన్నారు. వాళ్లు fix చేస్తారు.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు:- కమిషనర్ గారు కూడ 7 రూపాయలు మరియు తక్కువగా fix చేశారు. మనకు Government factory కూడ ఒకటి వున్నది. వస్తే ఆ డబ్బంతా మనకే రావటానికి అవకాశం వున్నది. Margin 40, 50 రూపాయలు అవుతున్నది. Private individuals కు పోషించుకుంటూ కమిషనర్ కు తెలియజేసి అయినా సరే దీని విషయం ఆలోచిస్తారా ?

Sri M. N. Lakshmi Narasayya:- I take it as information, Sir.

Khadi Dress to Class IV Employees

1318

* 1730 (2450) Q.—Sri G. Bapanaiah (Put by Sri K.L. Narasimha Rao):—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the peons of Government Departments including the Secretariat have to wear only Khadi dress ;

(b) if so, total quantum of Khadi cloth required for the same per year and its cost ;

(c) whether the cloth is being supplied before stipulated time for all Departments ;

(d) are there any exception in Khadi wearing, if so, to what categories ;

(e) who is the Central Authority to place orders for Khadi cloth and for its distribution to all the Departments ?

(a) Sri M. N. Lakshminarasayya:—Uniforms made of Khadi and Handloom dresses are supplied to them.

(b) 1 lakh yards of bleached drill and 12,500 Shamlas costing Rs. 2,50,000 and Rs. 94,500/- respectively are required per year.

(c) Usually the requirements are supplied within stipulated time excepting in cases when delayed supplies are received from the supplying firms.

(d) No Sir. But recently orders have been issued as a special case for supply of Mill made dress instead of Khadi to the Class IV Employees of General Administration Department.

(e) The Director of Central Stores Purchase Department for purchasing and Director of Stationery for distribution.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు:- ఇప్పుడు G. A. D. లో class IV employeesకు mill made cloth యిస్తున్నాం అన్నారు. Khadi durable కాదు. అందుచేత అన్నిచోట్ల కూడ mill made cloth యివ్వడానికి చూస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- లేదండి. policy ఉన్నది. Khadi production మా దగ్గర ఉన్నది. కనుక ఎక్కువ encourage చేయాలని తప్పకుండా మేము ఖాదీనే పెడతాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- అన్నిచోట్ల durable Khadi యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా ?

ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- ఖాదీ దూర్బురే.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- Mill cloth durable అంటున్నారు. కనుక mill cloth extend జేయాలని చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- G. A. D. కి, foreign dignitaries వస్తూ పోతూ ఉంటారు. కనుక ఇస్త్రీ, గిస్త్రీ, trim గా ఉండాలని యిచ్చినారు గాని మిగతా వాళ్లకు కాదు.

Shift System in Kurnool Government Press

1319—

* 2492 Q.— Sri P. Subbiah(Put by Sri G. Rama Rao) :- Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

whether the Government propose to sanction shift allowance in view of the introduction of shift system in Kurnool Government Press ?

Sri M. N. Lakshminarasayya :—A proposal for payment of compensatory allowance in place of overtime allowance lost by workers on account of the introduction of II shift is under consideration.

House-sites to Harijans of Gujularaya Village
1320

* 1949 Q.—*Sri B. Srirama Murthy (Put by Sri M. Ramgopal Reddy)* :—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) whether the Harijans of Gujularaya village in Vizianagram taluk, Visakhapatnam District have been granted house-sites during 1962 ;

(b) if not, whether there are any such proposals; and

(c) when were those proposals started and what is the present stage?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao) :—

(a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not rise.

Amalgamation of Municipalities of Ramachandrapuram and Draksharama

1321:—

* 2925 Q.—*Dr. Nandivada Satyanarayana Rao (Ramachandrapuram)* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

Whether there is any proposal before the Government for the amalgamation of Municipalities of Draksharama and Ramachandrapuram (East Godavari District) as one Municipality for better administrative purposes ?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkataramayya) :—The answer is in the negative Sir.

Mismanagement of Somalingeswara Swamy Temple
1322—

* 2839 Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli):—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state:

(a) whether any representation dated 10-11-1962 has been received from the villagers of Bangarampalem, Anakapalli taluk, Visakhapatnam district regarding the mismanagement of Somalingeswaraswamy temple situated in Bangarampalem village; and

(b) if so, the action taken thereon?

The Minister for Religious and Charitable Endowments (Smt. T. N. Sadalakshmi):—

(a) Yes, Sir. But the temple is in Somanadhapuram village, and not in Bangarampalem village as stated in the question.

(b) The Assistant Commissioner, Hindu Religious and Charitable Endowments, Vizianagaram, is taking necessary action in the matter.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :— దేవాలయ నిర్వహణలో అక్రమం ఏమి జరుగుతున్నది ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :— అక్రమం ఏమీలేదు. అక్కడ trustees late గా appointment జరుగుతున్నదని, ఆ విషయమై వ్రాశారు. దాని విషయమై చర్య తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— Mismanagement జరుగుతున్నదా అనే దానికి yes అని చెప్పారు. Mismanagement ఏమిటి అంటే లేదు అంటున్నారు. 'లేదు' ఏమిటి ? 'yes' ఏమిటి ? ఏమిటి ఆ mismanagement ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :— అధ్యక్షా, వారు question బాగా చదువుకోలేదేమో ? Mismanagement విషయమై application receive అయిందా లేదా అనేది ప్రశ్న. Application వచ్చిందని అవును అన్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- Mismanagement అంటే ఏవిధంగా mismanage చేస్తున్నారని ఆ application లో వ్రాయబడింది ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :- Application విషయం ప్రశ్నలో వేయబడలేదు. ప్రశ్న జాగ్రత్తగా చూచుకొని అడిగితే బాగా ఉంటుంది. Mismanagement ex-trustees చేసినారని application యిచ్చినారు. ఇప్పుడు trustees appointment పరిశీలించారు. Ex-trustees ఏమి mismanagement చేసినారు. దానివిషయం చర్య తీసుకోవడానికి Assistant Commissioner ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :- ఏ విషయంలో mismanagement చేశారో వాటిమీద చర్య తీసుకుంటున్నారు అని చెప్పారు. ఆ విషయం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :- ఆ విషయాలు ఏమిటి అనేది application నాదగ్గరలేదు. Assistant Commissioner కి పంపబడింది. Mismanagement విషయమై application receive అయిందా అని ప్రశ్న. అయింది. అప్లికేషన్ Assistant Commissioner గారికి పంపబడ్డది. Assistant Commissioner గారు చర్య తీసుకుంటారు. Application యిక్కడలేదు.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు (ఆచంట):- మాజీ ట్రస్టీ గారు, కొత్తగా నియమింపబడిన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ హుండిలోని సామూను కాశేస్తున్నారనే విషయంపై పెటిషన్ పెట్టబడినది. దీనిపై ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నది ? ఇలాంటి వ్యవహారాలు ఆ నేకచోట్ల జరుగుతున్నట్లు పత్రికల్లోగూడా వస్తున్నవి. వీటిపై ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నది ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :- ఆ హుండికి మూడు బీగాలున్నాయి. ఒకటి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ గారివద్ద, రెండవది ఇన్స్పెక్టర్ గారివద్ద, మూడవది మేనేజింగ్ ట్రస్టీవద్ద వున్నవి. గ్రామంలోని పెద్దల ఎదుట ఆ హుండి తెరువబడుతుంది. ఈ విధానాన్ని బట్టి చూసినప్పుడు ఆ హుండి విషయములో మిన్ మేనేజ్ మెంటు జరగడానికి స్కోపు లేనట్లుగా నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :- ఆ పెటిషన్ లో వారిగూర్చిన చార్జెస్ వున్నాయి. అటువంటప్పుడు వాటిని తిరిగి కమిషనర్ కు పంపించకుండా ప్రభుత్వమే నేరుగా చర్య తీసుకోవచ్చునుగాదా, మిన్ మేనేజ్ మెంట్ జరుగుతూ ఎంతో ద్రవ్యనష్టం జరుగుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వం జాగ్రత్తయకుండా యిటువంటి వాటిని అరికట్టడానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవలసివుండగా యీ విధంగా ఎందుకు చేస్తున్నారు ?

*Calling Attention to a Matter
of Urgent Public Importance.
re:—Scales of pay of Grade
II Librarians working under
Local Library Authorities.*

11th Mrrch, 1963 39

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :- మిస్ మేనేజ్ మెంట్ అని గౌరవసభ్యులు అన్న దానికి సంబంధించి నావద్ద ప్రస్తుతం వివరాలేవీ లేవని ఇంతకుముందే మనవిజేశాను. బ్రట్టీ ని నియమించే విషయమై అసిస్టెంటు కమిషనర్ ద్వారా ఏరియా కమిటీకి పంపించడం జరిగింది. వారి ఆలోచనలో ఆ విషయమున్నది. అక్కడనుండి రాగానే చర్యలు తీసుకోవడం ఆలోచించబడుతుంది.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు :- మిస్ మేనేజ్ మెంట్ విషయమై పెటిషన్ వచ్చింది. దానిపై ఏరియా కమిటీకి పంపించామన్నార. మరల బ్రట్టీ నియమింపబడేవరకు, వారు ఆలోచించేవరకు జాప్యం చేసేబదులు దీనిపై వెంటనే ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవచ్చునగా. ప్రభుత్వం ఆ విషయమై ఎందుకు ఆలోచించదు ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :- మాజీ బ్రట్టీ పదవినివహించే తేదీ దాటి ఒక సంవత్సరం వరకు అయింది. ఇంత ఆలస్యం ఎందుకు జరిగిందో నాకుకూడ తెలియదు. ఆ విషయం నేను కనుక్కుంటాను. ఇంత ఆలస్యం జరగడం న్యాయం కాదని నేనుకూడ అనుకుంటున్నాను. మిస్ మేనేజ్ మెంట్ కు సంబంధించిన వివరాలు మాత్రం ప్రస్తుతం నావద్దలేవని మనవిజేశాను. మిస్ మేనేజ్ మెంట్ ఇకముందు జరగకుండా వుండటానికి ప్రయత్నిస్తాను.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు :- ఇందులో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుకూడ ఇన్ వాల్వ్ అయినట్లుగా తెలుస్తున్నది. వారిపై ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నారా ? కనీసం ట్రాన్స్ ఫర్ అయినా చేశారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :- ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ కూడ అందులో ఇన్ వాల్వ్ అయినారనే విషయం నాకు తెలియనిది గౌరవసభ్యులకు ఎలా తెలిసిందో. అది ఇంకా ప్రూవ్ కాలేదు. ప్రూవ్ అయినట్లయితే ఎవరూ చెప్పకుండానే ప్రభుత్వం వారిపై చర్యలు తీసుకుంటుంది. ప్రూవ్ అయినతరువాత తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని మరొకసారి మనవిజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- ప్రశ్నలు ముగిసినవి.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

*re:—Scales of pay of grade II Librarians working under
Local Library Authorities.*

Mr. Speaker:—Sri T. Viswanatham has given notice under rule 74 regarding the scales of pay of Grade II Librarians of the Local Authorities. Sri Viswanatham will please speak on the motion.

*Calling Attention to a Matter
of Urgent Public Importance.
re:—Scales of pay of Grade
II Librarians working under
Local Library Authorities.*

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:- అధ్యక్షా, రెండవ గ్రేడు లైబ్రేరియన్స్ కు సంబంధించి చాలా కాలం క్రిందటనే, అక్టోబరు 1961 లోనే కొన్ని స్కేల్స్ నిశ్చయించారనినీ, కాని యివి అమలు జరుగలేదనినీ వారు చాలా బాధపడుతున్నారు. రెండవది తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో వీరికి నవంబరు 58 నుండి జీతాలు అందలేదని తెలుస్తున్నది. రివైజ్డ్ స్కేల్స్ లో ఇంక్రి మెంటుకు వెయిటేజి యివ్వలేదని 1-11-61 నుండి డి. ఎ. మెర్ట్ జేసి నప్పటికి, మెర్ట్ జేసిన దాని యొక్క ఎఫ్ డ్లో రివైజ్డ్ ఆర్డర్స్ పాస్ జేయలేదని తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని లైబ్రరీ అథారిటీలో పనిజేస్తున్న సగం మంది స్టాఫ్ కు ఇంకా ఉద్యోగాలు రెగ్యులరైజ్ కాలేదని. తూర్పుగోదావరి జిల్లా లోకల్ లైబ్రరీ అథారిటీకి పది నెలలయి యంతవరకు చైర్మన్ లేరని, ఇటువంటి విషయాలతో అర్జీలు, రిప్రజెంటేషన్స్ వచ్చాయి. అందుచేత యీ విషయాలను మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు రావటం జరుగుతున్నది. మంత్రి గారు ఏమి చెబుతారోనని మా అందరికీ కృతాహలముగా నున్నది.

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju): In G. O. No. 1318 Education dated, 11—7—1955, the following qualifications and scales of pay were prescribed for the Grade II Librarians working in the Local Library Authorities.

Grade.	Qualifications.	Scale of pay.
Librarian Grade II.	Pass in Intermediate Examination in Arts or Science with Certificate in Library Science.	Rs. 65-5-125.

Subsequently, the Government revised the scales of pay of various categories of Government servants, in G. O. Ms. No. 1044 Finance (PC) Department dated 24—6—1959 which came into force from 1—11—1958. As the scale of pay of Librarians was not revised under the above orders, representations were made to the Government to revise their scales of pay. The representations were examined and it was considered that under the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, and the Acts which were in force previously, the Government have no power to issue orders to the Local Library Authorities regulating the conditions of service, method of recruitment,

*Calling Attention to a Matter
of Urgent Public Importance.
re:—Scales of pay of Grade
II Librarians working under
Local Library Authorities.*

11th March, 1963 41

salaries and pay scales of the staff working under the Local Library Authorities and that the Act has to be amended on the lines of Sections 77-A and 74 of the Madras District Municipalities Act, 1920 for this purpose. They, therefore, considered that as the Local Library Authorities are competent to appoint the staff under clause (c) of Section 13 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960, it is open to the Local Library Authorities to adopt the revised pay scales recommended by the Pay Committee for their staff also and to extend to their staff the benefits of increments, leave salary etc., pending issue of orders of Government after the necessary amendments to the Act are made. Having regard to the difficulties of the staff working under the Local Library Authorities, the Government considered that the Local Library Authorities may take action as indicated in G. O. Ms. No. 3863 Education, dated 20—12—1960 subject to availability of funds with them.

- (i) The pay scales recommended by the Pay Committee for Government servants and brought into force from 1—11—1958 may be made applicable to the staff working under the L. L. As. with effect from that date;
- (ii) Leave may be granted to the staff of the Local Library Authorities according to the Fundamental Rules in the same way as they are applicable to Government servants and servants of local bodies. Local Library Authorities may treat the services of their staff as on regular basis from the date of their appointment and give them all benefits of that service.
- (iii) The rules applicable to Government servants in regard to probation may be made applicable to the staff of the Local Library Authorities.

42 11th March, 1963

*Calling Attention to a Matter
of Urgent Public Importance.
re :—Scales of pay of Grade
II Librarians working under
Local Library Authorities.*

- (iv) Arrears of pay and increments may be granted to the staff of the Local Library Authorities if the Local Library Authorities are financially in a position to pay them. The members of the staff may be allowed to exercise their option either to opt for the revised scales of pay or to remain in the old scales of pay.

The Local Library Authorities were also requested to pass resolutions adopting the above suggestions and implement them at once. They were also requested to report to the Government the action taken by them in their behalf on or before 31—12—1960.

The revised scale of pay of Grade II Librarians was communicated through Education Department Memo No. 1903-E2/61-8 dated 21—10—1961.

The Director of Public Libraries reported in May 1962 that all the Local Library Authorities have already implemented the orders of Government issued in G. O. Ms. No. 3863 Education, dated 20—12—1960. Subsequently, the Government revised the scales of pay of Government servants merging the D. A. with pay in G. O. Ms. No. 426 Finance (PC) Department, dated 15—11—1961. In July 1962, a proposal requesting that the Local Library Authorities also may be permitted to draw the revised scales of pay and the revised rates of D. A. and C. A. as per the orders contained in G. O. Ms. No. 426 Finance (PC) dated 15—11—1961 with effect from 1—11—1961. The Director of Public Libraries was informed that it was open to Local Library Authorities to adopt the revised scales of pay subject to availability of funds and that separate orders of Government are not necessary.

The Director of Public Libraries has reported that all Grade II Librarians have been paid revised scales of pay except in two cases as funds were not provided in the budget estimates of the Local Libraries Authorities, East

Godavari District. However, funds have been provided in the budget estimates for 1962-63 and the Secretary is taking steps to pay arrears to them. Three more Grade II Librarians who have since acquired the qualifications for the post of Grade II Librarians have not been sanctioned arrears of pay of Grade II Librarians for want of a resolution of the Local Library Authority.

Weightage of Increments has also been given to the Librarians working under the Local Library Authorities and that the Director has issued instructions to give weightage in cases which were brought to his notice. The Director of Public Libraries has issued instructions to adopt the revised scales of pay ordered in G. O. Ms. 426 Finance (PC) Department, to the staff working under them. More of the Local Library Authorities are adopting the revised scales of pay. Some of the Local Library Authorities like the Local Library Authority, East Godavari District are slow in implementing them and the Director of Public Libraries is calling for a report from the Secretary, Local Library Authority, East Godavari District. His report is awaited.

The election of Chairman to the Local Library Authority, East Godavari, could not be conducted which was fixed from 5-11-1962 as an injunction order was served on the District Educational Officer, Kakinada on 4-11-1962 by the Additional District Munsiff, Kakinada on a petition filed by Sri Nookala Venkataratnam, a member of Local Library Authority. In view of the fact that the dispute has already been in possession of a Civil Court, any decision on the election of Chairman, Local Library Authority, East Godavari District, may amount to sub-judice.

MESSAGES FROM THE COUNCIL.

Mr. Speaker: I have received a few messages from the Chairman of the Legislative Council which I am announcing for the information of the House.

re: The Andhra Pradesh (Telangana Area) Ijara and Kowli Land Cancellation of Irregular Pattas and Abolition of Concessional Assessment (Amendment) Bill, 1963 (L.A. Bill No. 8 of 1963).

“In accordance with Rule 172(5) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I return herewith a copy of the Andhra Pradesh (Telangana area) Ijara and Kowli Land Cancellation of Irregular Pattas and Abolition of Concessional Assessment (Amendment) Bill 1963 (L.A. Bill. No. 8 of 1963) which was passed by the Legislative Assembly at its sitting held on 20th February 1963 and transmitted to the Legislative Council for its recommendations, duly signed by me and state that this House has no recommendations to make to the Legislative Assembly in regard to the said Bill.”

re: The Andhra Pradesh (Andhra Area) Ayurvedic And Homeopathic Medical Practitioners Registration (Amendment) Bill 1963 (L.A. Bill No. 7 of 1963).

“In accordance with rule 174 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I transmit a copy of the Andhra Pradesh (Andhra Area) Ayurvedic and Homeopathic Medical Practitioners Registration (Amendment) Bill, 1963 (L.A. Bill No. 7 of 1963) as passed and agreed to by the Legislative Council on 9th March, 1963 without any amendment and signed by me.”

re: The Indian Treasure Trove (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1963 (L.A. Bill No. 9 of 1963).

“In accordance with Rule 174 of the Rules of Procedure and Conduct Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I transmit a copy of the Indian Treasure Trove (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1963 (L.A. Bill No. 9 of 1963) as passed and agreed to by the Legislative

Council on 9th March, 1963 without any amendment and signed by me.”

re: Elections to the Public Accounts Committee:

“I am to inform the Legislative Assembly that the following motion has been adopted by the Andhra Pradesh Legislative Council at its sitting held on the 5th March, 1963 concurring in the recommendation of the Assembly that the Legislative Council do agree to nominate six members from the Council to the Public Accounts Committee of the Assembly for the financial year 1963-64.

Motion.

That this House concurs in the recommendation of the Andhra Pradesh Legislative Assembly that the Andhra Pradesh Legislative Council do agree to nominate six members from the Council to serve on the Public Accounts Committee of the Assembly for the financial year 1963-64 and do proceed to elect, in such manner as the Chairman may direct, six members from among the members of the Council to serve on the said committee.

Message.

I am further to inform the Legislative Assembly that at the sitting of the Legislative Council held on 9th March, 1963, I declared the following members to be duly elected to the Public Accounts Committee of the Assembly for the financial year 1963-64.

1. Sri A. Sesharao,
2. Sri D. Narayana Reddy,
3. Sri K. V. Pratap Reddy,
4. Sri Abu Yusuf.
5. Sri A. Sitharam Reddy,
6. Sri Makdoom Mohiuddin.

re : Election to the Estimates Committee.

I am to inform the Legislative Assembly that the following motion has been adopted by the Andhra Pradesh Legislative Council at its sitting held on the 5th March 1963 concurring in the recommendation of the Assembly that the Legislative Council do agree to nominate six members from the Council to the Estimates Committee of the Assembly for the financial year 1963-64.

Motion.

That this House concurs in the recommendation of the Andhra Pradesh Legislative Assembly that the Andhra Pradesh Legislative Council do agree to nominate six members from the Council to serve on the Estimates Committee of the Assembly for the financial year 1963-64 and do proceed to elect, in such manner as the Chairman may direct, six members from among the members of the Council to serve on the said committee.

Message.

I am further to inform the Legislative Assembly that at the sitting of the Legislative Council held on the 9th March, 1963, I declared the following members to be duly elected to the Estimates Committee of the Assembly for the financial year 1963-64.

1. Sri S. Sidda Reddy,
2. Sri D. Adinarayanarao,
3. Sri M. B. Goutam,
4. Sri M.V. Krishnareddy,
5. Sri A. Guruva Reddy,
6. Sri Ch. Parusuram Naidu.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)
FOR THE YEAR, 1963 – 64

Voting of demands for grants. Demand No. XVII
Education—Rs. 22,49,23,000.

Sri P.V.G Raju: Mr. Speaker Sir, I am grateful to the hon. Members who participated in the debate. 15 hon. Members have participated this time and this number is one more than last year's. Last year 14 hon. Members had participated. So I could say that there was greater and all round interest this year in the debate.

Sri Sivayya opened the debate and raised some general questions relating to the allotment made this year towards education. He was rather critical that the amount has not satisfied the needs of education and that under the name of 'emergency', there has been a steep fall in the allotment. I think hon. Members would have noticed that this cut has been made on the advise of the Planning Commission. The advisor of the Planning Commission came to Andhra Pradesh and held discussions with our Planning Department and various other Departments of Government. Because of 'emergency' it was found necessary to cut the overall provision for education. This is, of course, very sad, and I suppose because of my vital interest in the development of the department, I want to be the first one to join with the general sentiment in this House that the Demand has been lessened this year than in the previous years. Of course, some sacrifices have to be made by all of us in view of the 'emergency' and therefore this sacrifice has been made by the Education Department and the allotment has been cut. But I hope that next year or in the coming years i.e., before the completion of the Third Five Year Plan, we would be able to reallo from the general

revenues sufficient amounts to carry us forward and that Education will be once again supported in a much stronger manner than it has been during this year. I may just bring to the notice of the Hon. Members that during the last War in Britain the amount spent on education had increased and not decreased and ultimately the great triumphant success of the United Kingdom in that war was due to the fact that there was tremendous emphasis on the development of scientific and technical education. As a matter of fact, modern wars are fought only through scientific and technical education and therefore I need not stress that if we are to develop the country industrially if we are to develop the military potential of our country, it will be necessary to spend a lot more on both general and scientific education than we have been doing so far. While Mr. Sivayya was generally critical, I think he understood the position and therefore was not bitter in his criticism of Government. He complained that we have cut the allotment because of the 'emergency', but beyond that, he was very sympathetic and considerate in his suggestions.

to educational institutions. I agree completely with him and can assure him that it is the objective of our department not to curtail demands during the coming year as far as possible. As a matter of fact, even though there will be no new institutions or educational facilities in terms of new building programmes and so on, necessarily we are going to introduce two shifts as far as possible in the primary education stage and this policy may be pursued also in the other stages, i.e., the secondary education and even in the collegiate education. As a matter of fact, I have already asked our Department to examine the necessity for having two shifts, if possible, in our colleges also during the coming year, that is, if there is a tremendous rush for admissions and if there is no chance of fulfilling the admission in the sense we cannot open new sections in the Day Colleges.

Dr. Chalapati Rao also raised the question of the Music College in Vijaywada and that we should appoint a good principal. I completely agree with him that the previous incumbent of the office Sri Balamurali Krishna, as the Members know, is a great artist and he is, I suppose, one of our best vocalists in Andhra Pradesh; I would even personally say that I hope he is the musical genius in any sense. But it is unfortunate that our system is such that we expect everybody to be administrative genius, in addition to their being musical geni or literary geni and so on. Therefore, very often when we appoint a very eminent or capable persons to such high offices we begin to find that they are not able to fulfil their administrative requirements. Therefore it is that Sri Balamurali Krishna was somewhat deficient in that; but I do not blame him for that, and I think generally there is a case for revision when eminent educationists or scientists or musicians and so on are taken as heads of our institutions. I think some procedure must be evolved so that the burden of administration may be lessened for these worthy gentlemen. Other-

wise, it is not possible to really treat them as if they are like Upper Division Clerks or Tahsildars or District Collectors and so on. Their talent is different and in a different direction. Of course, Mr. Balamurali Krishna unfortunately resigned and I am very sorry that he did it. There were problems, but I think those matters could have been resolved. But he is now very happily situated, and I am given to understand that he has got even an alternative appointment in the All India Radio, and I do not think he should be very sorry for it; his talents will be better used in that capacity and therefore in appointing a new principal for this college I assure the hon. Member that due care will be taken; a temporary principal has already been appointed; and when the question of appointing a permanent incumbent is taken up we will certainly give all consideration to this issue.

Sri K. V. Narayana Reddi made a very general dicta at the very beginning of his speech. He said that education is very vital for democracy and that there could not be any true democracy without education. I completely agree with him. I may also add that our ideal is socialism; we cannot have true socialism unless there is education, because people's rights will be guaranteed and assured only if the people are aware that their requirement of education is one of the ways in which the people can be made to expand their rights and also enforce them against high authority or Governmental authority. He was, of course, very critical regarding primary education; he went to the extent of saying that the policy is a complete failure. Of course, there are many difficulties in the way of primary education; and in a policy of this nature when we are going to expand facilities so rapidly that millions of students are to be taken in, there are bound to be individual cases of mismanagement, and individual cases of failure. But just because a few institutions are not working well it does not mean that the whole primary educa-

tion programme is a failure. There are over 12,000 primary educational institutions in the State and by and large I should say more than 95 per cent of them work well. It is only the odd 4 or 5 per cent that are working badly. Of course, he was more critical about the multi-purpose educational system. Mr. Narayana Reddi wanted the whole system to be abolished and went to the extent of suggesting an alternative of appointing a committee to go into the question of multi-purpose education. Of course, many Members in this debate and at many stages suggested the appointment of committees. But I do not think we can add or multiply the number of committees that are there in the State. After a very adequate consideration the multi-purpose system has been taken up and there are hon. Members who clamour for the development of this multi-purpose system, because they feel that the students who pass out get adequate employment, and this is because once he goes out of the VII Form in the multi-purpose system and the mere fact that one gets out of the class itself it assures one some admission to other types of technical institutions or to the teaching profession and so on. Therefore, while there is a feeling that the multi-purpose system has been a failure, there is also a demand that these types of schools should be opened in the mofussil areas.

Regarding discipline and the status of teachers, I do not know what I can say in the matter. Discipline is a very strange factor. Take the question of our neighbouring state of Maharashtra. There in the city of Bombay, public opinion is in favour of authorities, in favour of the administration; whenever there is indiscipline on the part of students, the general public, and the parents of students are always in favour of censuring the indisciplined students. But in our State, it is quite the opposite. Whenever there is a student indiscipline, naturally and automatically the process is to support the indisciplined

students, the feeling that the teachers are wrong or that the administration is wrong or that the teaching is not adequate. Therefore, what has happened is that the encouragement being given to students in this sense has led to deterioration in the discipline standards in our State. Therefore, my submission to hon. Members here is that instead of feeling that discipline is going down or it is because of the indiscipline or because of the wrong genius of the teachers or the administration, a sympathetic view of the administration should be taken; and it is my submission that the stronger the disciplinarian we become the better for the educational system. It is indeed unfortunate that during the present year under review there were many instances of student indiscipline; there were instances in Visakhapatnam, two very bad instances, one pertaining to a doctor and the other pertaining to a cinema show in Visakhapatnam town; then there is a case of student indiscipline in Secunderabad when two groups of students clashed and fought over some admission to some National Defence Fund Drama and so on. In all these instances, the Members will notice that the students have taken law into their hands a little more than necessary.

Sri Tenali Viswanatham: The instance at Visakhapatnam is, I think, still in a Court of law. The hon. Minister had better not touch those instances, lest it should deflect the course of justice.

Sri P. V. G. Raju: I am sorry, Sir, I am making a general remark and have not pointed out to any particular thing. Whether it is in a Court of law is not the point, generally speaking.

Sri Tenali Viswanatham: Excuse me, Sir. He has referred to Visakhapatnam incident. It is actually now before a Court.

Sri. P. V. G. Raju: It may be in a Court of law. In all the three instances, the students were very indisciplined.

The fact of the matter before the Court of law is to fix the responsibility for action on an individual. I am making a general remark so far as student indiscipline is concerned.

Sri Tenneti Viswanatham: I am sorry to again interrupt. The function of the Court is not only to fix responsibility but also to ascertain whether the persons who are on the dock are the persons concerned. I think the whole matter is sub judice. I think the Hon. Minister had better not refer to Visakhapatnam, but refer to some Chennapatnam (Laughter).

Sri P. V. G. Raju: Why should I refer to Chennapatnam. We have left Madras long ago. Anyway there is nothing sub judice about the matter.

I will make the point clear. I would request the public in Andhra Pradesh to support the authorities and limit the possibilities of student indiscipline. Unless this is done, I think the State cannot go forward in that sense. Therefore, I agree with Mr. Narayana Reddi that something should be done. But he did not tell anything specifically. But unfortunately we should take a serious view about student indiscipline.

So far as bettering the conditions of teachers is concerned, I am with him. But how this can be done, I do not know. As a matter of fact, we are giving very poor scales of pay to the primary school teachers and the secondary school teachers. If we could increase the pay-scales of teachers of these two categories, I think the conditions of the teachers can improve. But that is something which is outside our scope today; however sympathetic we may be to increasing the pay-scales of teachers, and so on, it will not be possible. Further, I would like to say that the question of improving the status of teachers is not

something that vests only with the Government. It has something to do with the social attitudes of society. If the society gives greater status to the teachers, then it would be very welcome.

The last point Mr. Narayana Reddy made was about the educational systems obtaining in America and Britain. Of course, he did not elaborate and I wish he had because I crave that I am not fully aware of the implications of what he has said. He has discussed the American Educational system and the British Educational system. Therefore, in passing he also said that the American system is better than the British system. At least I got that impression. Any way, I do not know what he means by American or British system. I hope he would come and elaborate the point to me some time. I would then go into the question and if there is a need for reform of our educational system in the light of these better systems, whether British, American, Russian, French or any other system, we should certainly resort to that.

Mr. B. Baga Reddy emphasized the need for development of women's education. I agree with him. During this year, a number of new colleges have been opened for women's education, one in Kakinada, one in Vijayanagaram and one in Vijayawada; and there are proposals for opening of another women's college in Tenali, and so on. Therefore, some action is being taken by private agencies for developing women's education. However, because of the drastic cut in the budget, more go-slow policy is there and as I have already said, the matter would be reviewed even before the end of the Third Plan period.

The question of increasing the responsibility of the zilla parishads was suggested. He has suggested that the District Educational Officer's post may be abolished. I

do not know; this is a very sweeping suggestion, and I do not think I can accept that position; because the District Educational Officer does not function on merely administrative basis. He is not there to fulfil administrative functions which are today being implemented by the zilla parishads in their schools and in the samithi schools. The question really is, the District Educational Officer is there to maintain educational standards. He is there to supervise the development of educational standards. There is a counter-part relationship. For instance, in Britain the Counties run the educational system. County schools are being developed in Britain just like the schools in our zilla parishads. Nevertheless, there is what is called (in Britain) Crown Inspectorate which goes round and suggests standards. There is a similar function here between the Zilla Parishad Educational authorities and the District Educational Officer. I do not think it would be a sound policy to abolish the posts of District Educational Officers. They are there for a specific purpose and the function of the office of the Director of Public Instruction is not merely to fulfil administrative role. The Director of Public Instruction constantly keeps vigilance over the standards of education, and so on. Therefore, the District Educational Officer is a representative of the Educational Directorate in the district and necessarily he must continue to function.

Sri T. Viswantham raised a number of points. I must personally thank him for the very kind words he has spoken about me personally. He feels that because I am very young there are possibilities of the department being dynamic and so on. Well, I thank him for his kind words. I would just like to say and I hope, that next time when we review education I will be able to give him full satisfaction. It is not merely a personal matter. I would like to deal with matters in an impersonal form, as far as possible. Sri Viswanatham was very, very clear in his mind about

the need for increasing the scope of university education. Of course, in passing he mentioned that Osmania had been given a big grant of Rs. 68 lakhs and that the other two Universities, Andhra and Sree Venkateswara were not given such grants as Osmania. Again, of course, he made it clear that he did not mean that there was any need to feel sorry that Osmania was being developed; but at the same time, he said, Andhra and Sree Venkateswara Universities also should be given greater support. I agree with him in this matter. The other two Universities do not have a powerful Regional Committee behind them, as also very powerful ministerial colleagues and so on. But, nevertheless, that does not detract in any manner his claim to give to the Andhra and Tirupati Universities more support. But how is this to be done? The difficulty is that the allotments for the III Plan have already been made; and on the basis of the allotment itself, there has been a cut in the over-all plan expenditure. This has happened because of the advice of the Planning Commission. Therefore, however much we may regret the fact, it may not be possible for us to give extra grants at least during the period of the emergency to the two Universities. Therefore, I can only regret that it is not possible to accept this very happy suggestion.

Sri Viswanatham has suggested that we may encourage the private sector. He suggested that if there are any agencies other than the universities who would come forward to impart true and genuine education, such institutions, should be encouraged. Ofcourse, if there are such institutions, I certainly welcome them. Knowledge need not be the monopoly of only Universities or schools or colleges. There can be private agencies which can impart knowledge. Such agencies usually take the form of religious institutions whether Hindu or Muslim or Christian; and these intitutions always impart such knowledge. Also political parties who practise or believe in universal doctrine also educate their own followers and so on, and there is no restriction on such institutions developing. If such institu-

tions are there, it is necessary that the State gives them encouragement; by the word 'encouragement' I mean that the State should not in any way hinder these agencies from developing.

Sri Viswanatham suggested that the Gurukul system was far superior to the present system. He said that in old days after Upanayanam students would go to Vasistha or other stages and get education. Now-a-days, the old Vasistha, I suppose, has become the primary school teacher who studied upto IV Form. Sri Viswanatham said that the quality of the primary school teacher has fallen. At the same time, I do not know what we can do in the matter. We have to get thousands of primary school teachers to teach and with the pay-scales we are giving them now we cannot expect graduates or Doctors or Ph.Ds. to take up teaching posts in primary schools. I have said in answer to a question by Sri. K. V. Narayana Reddy that we should improve the status of the teacher by inrcreasing his pay and also by ensuring better well-being for the primary school teacher. This will automatically come up.

The question of basic education also came up, and Sri Viswanatham gave the example of a Basic Education School in Visakhapatnam town which does not have even one acre of land where some practical knowledge could be imparted in terms of agriculture and so on. He also suggested that experiment should be made with wholeheartedness by the Government and a district or a taluk must be reserved totally for the implementation of this policy of basic education, as, otherwise, people today who are supporting basic education themselves are not very enthusiastic about basic education. Now, this is a general criticism which is being levelled against basic education; but I think while the present system may have many failings, I do not think it is possible for us to give up basic education as a

concept. Of course, basic education has the highest authority of Mahatma Gandhi behind it. I may be forgiven if I say that I would not fall back upon the authority of Mahatma Gandhi to support or reject any of our propositions as they arise today. We should look upon things scientifically and while we accept that Mahatma Gandhi supported basic education the conditions have changed so much between the time when he developed his ideas and today that while accepting that there should be technical education, scientific education, craft education and so on grafted to general education at the lowest level, I think some way of basic education being imparted is necessary. In this matter, I would say that Sri Lakshmandas said something very interesting about the development of science and craft education in Orissa. Of course, he has praised the dynamism of Sri Patnaik, Chief Minister of Orissa. I am very happy at this reference, but I can assure the House that there is no lack of dynamism even in Andhra Pradesh. However, we would take this opportunity: I have already asked the Department to write to Orissa Government to ask them what is this so-called new system that they have developed along with primary education wherein craft or science will be imparted. Sri Lakshmandas gave the figure Rs. 10 thousand or so being allotted to each primary school in Orissa for putting up a sort of a hall or shed or building, where science and industry will be taught to the primary school children even at the very young age when they attend primary school. Now, some practical solution would be to find out the way in which basic education should develop. Therefore, while there may be great shortcomings present in the way in which basic education has been developing, I think we are on the right lines: gradual modifications will take place from time to time; and even in our State after we get the information of the Orissa pattern I will myself personally, if necessary, make a visit to Orissa and see how this new system is developed, and if it is really as wonderful as

Sri Lakshman Das has tried to point out to the House, certainly we will develop it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: I would like to know whether Government will consider the Ekbote Committee Report which has given all the details upto date and made recommendations on basic education.

Sri P. V. G. Raju: Certainly Sir. There are a number of recommendations made in the Ekbote Committee Report and a number of recommendations have already been accepted. Just, during this session, I have answered a specific question put to that effect. Of course, if hon. Member wants information I will separately supply it to him— the number of recommendations of the Ekbote Committee Report which we have implemented.

Sri Tenneti Viswanatham: Please include me also.

Sri P.V.G. Raju: I will send you also a copy of that report.

కె. ఎల్. నరసింహారావు:— Individual member క పంపించేదాని కన్న సభ్యులందరికీ సప్లయ చేస్తే బాగుంటుందికదా.

Sri P. V. G. Raju: The report has already been laid on the Table of the House. I think every member has already got a copy of the report, — the Ekbote Committee Report. You have all got it. Because the hon. Member said, he wanted a copy — probably he might have lost the report — I said I would send a copy of the report. I will send it to the Member who wants it. Members who want copies of the report may give their names in the Legislature Secretariat and we will give them a copy.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: It is not the report that we wanted. It is the recommendations that have been implemented that we want to know.

Sri P.V.G. Raju: Both, we will give.

Sri Sarveswara Rao was the only Member in the House to refer to Lalitha Kala Akademi, Sahitya Kala Akademi and Nataka Kala Akademi. He was the only Member who touched upon this particular aspect. Of course, he was very critical about Ravindra Bharati Theatre. He is critical even in a question which he asked and which was answered about 2 or 3 days ago. He was critical about the theatre. I do not want to offend the sentiments or aesthetic feelings of the hon. Member. But when he says that Ravindra Bharati Theatre is not artistic and is not of good design, I must disagree with him. Every artist who has come from outside Andhra Pradesh to this theatre has felt that it is one of the best constructions in India. As a matter of fact, it is the only theatre of its kind in the whole of India. Even in Delhi, Madras, Bombay or Calcutta, there is not such a fine theatre. In this theatre, the accommodation on the stage is best in every way and when the American group danced here a few days back, they felt that it was the only stage on which the whole troupe could function most adequately. Now, of course, he was critical of the fact that the estimates were very high. When we build a building of this nature and capacity, some people may say that it is too costly while others may say that the cost is too little. We have spent enough money on it. But I think, by and large, we must accept that Ravindra Bharati Theatre is a landmark in Hyderabad and we are all proud of the development of this theatre. Hon'ble Member himself must be very pleased to attend the theatre when there are performances.

So far as the grant of Sangeetha Nataka Akademi for the development of Kuchipudi dance in Krishna District, the hon. Member is critical about the grant. I cannot say anything in the matter, because the Sangeeta Nataka Akademi is a semi-independent body. I know we give a

grant of about a lakh of rupees to this Akademi. I myself have no knowledge of Kuchipudi dance; how can I say whether the grant was well spent or was badly spent. It is for experts to say that it has or has not been well spent. I only know that there was a performance by this troupe before Dr. Rajendra Prasad when he was here. It was highly commended and also an All India paper like the "Illustrated Weekly" carried a couple of articles on the development of Kuchipudi dance in Krishna District. So I assume that the effort of the Sangeeta Nataka Akademi to revive our ancient dance in Andhra Pradesh has been acclaimed in artistic circles in India. That is the only reply I have for the hon. Member.

Sahitya Akademi has been doing good work. Books are priced very much is the hon. Member's comment. I do not know if the prices of the books could be lessened. I will give some consideration to it. We give a very small grant to Sahitya Akademi,— a lakh of rupees is given. If a bigger grant is given, I think such an august body would be in a position to reduce the cost of important publications. This is a matter which can be considered only at a later stage when we have better ways and means.

Sri Ramaswamy Reddy spoke about education. He felt that it was difficult for students to get admissions to Medical and Engineering Colleges. I sympathise with the hon. Member; but I think that there is allround improvement in the position of admissions now and that first-class students wherever they are, are getting admissions without much difficulty. Therefore, I would request him to bring to my notice any particularly unfortunate case where any qualified student has been denied admission. In such cases we could go into the matter.

Sri Ramaswamy Reddy was of course very critical of Zilla Parishad schools that the management of zilla pari-

shad schools is not upto the standard and that the library equipment and laboratory equipment is not there, and so on. This is a general overall statement. The Zilla Parishads have taken over management of schools just a few years ago; it will take time for them to develop the schools. I may point out here that, for the rapid development of education, to depend solely upon Governmental agencies to cater to the cost of education would be a very short-sighted policy. It is, therefore, that I have been always proposing that private individuals and organizations be supported to develop secondary and higher secondary education and definitely there is a case for a more liberal policy in the matter of taking over management of private institutions. Every time the Opposition gets up and asks us to take over every private school run in the State. I have been answering that it is not possible to do so because of various reasons: one, financial; the second, it would not be right to have complete monopoly over primary, secondary and higher secondary education; third, if the State alone was the agency which should develop this type of education then naturally the system would become morbid and there would be a tendency of complacency; fourth, there would be no way to judge the standards between private schools and public sector schools; fifth, the Department and the Ministers, inclusive of me, would naturally try to defend the action of our department wholeheartedly because there would be no example before us. If there are schools in districts, then the Zilla Parishad administration, the Chairman, Zilla Parishad, or the other members of the Parishad feel that their own persons are running the educational institutions; and by example, conditions would improve. Therefore, while I may, broadly speaking, accept the criticism of the hon. Member, I may say that it is too early to think that the system of running Zilla Parishad Schools is a failure.

The hon. Member (Sri Ramaswamy Reddy) mentioned also about the development of N.C.C. and A. C. C. As a

matter of fact, he was the only member to do so in the whole House. During the present national emergency, it is very necessary that we make our boys military-conscious. There are many proposals before us to make N.C.C. compulsory for all college-going students. As a matter of fact, the policy has not yet been implemented in Andhra Pradesh; but I think that you would have noticed that in the debate in Parliament the question has been asked and the Defence Minister has already addressed us with his suggestion that N.C.C. should be made compulsory for all students in our State. We have accepted the position, broadly speaking, with the exception that we have been trying to work out the rules necessary in the matter. As a matter of fact, the question of giving some sort of examination marks for students taking up N. C. C. is also being considered; but nothing has been finalised, because it is a matter which will have to be taken up in the coming academic year. The vice-chancellors are also giving some thought to the matter and I think that by the coming academic year you can be assured that N.C.C. will be made universally compulsory for all the students. It is a very good thing and I feel that only students who are physically incapacitated and are not able to take up the training only need be exempted; in all other cases, the students should be taught military training. As a matter of fact, it may interest the House to know that in continental Europe the ratio between the ordinary soldier and the officer is somewhere about 1:25. There is universal compulsory military education and all able-bodied are to take up military education. Of course, such a policy would mean 50 or 60 million people being trained for military warfare in our country, able-bodied persons of the age group of 20 and 30 years. But we are not aiming at such a high national standing army. But, nevertheless, in continental countries like France, Germany, etc., the number of persons who are college-going or higher

secondary-school-going students who are given military training with a view to become officers in the army is one to every 25 of general soldiers who are given military training; and if we should reach this ratio in our national army sometime in the future, then naturally all our college-going students must have compulsory military training. Otherwise, we would not be able to provide the necessary officers for our armies.

Sri Deshpande has also mentioned something about the backwardness of Zilla Parishad schools. I have already given an answer to this aspect and I need not treat that in any special manner further. He has also talked about minorities not being given facilities that they deserve. I do not know why he felt that minorities are not being given consideration. Wherever there is sufficient strength for attending schools, whether Marathi, Kanarese or Tamil, automatically we are doing it and providing instruction in those subjects. Where Government has revised the policy of allowing only minorities to take up study in their own regional language, they can in the city attend to English-medium schools. Therefore, all facilities are being given to the minorities.

Sri Santayya was rather sentimental and emotional about support to Reddis, Kammas, Brahmins and other communities. While he appreciated the support for backwardness, one should not feel that these so-called forward communities were all the time at an advantage. There may be poor families who are unable to afford education and so on. I think I agree with him in this matter. My general views are well known to everybody. I feel that a student should not be debarred or that he should suffer because of the sins of his father. May I hope members would not take exception to my using the word 'sin'? I do not take it a sin to be born of Brahmin parents, of Kamma parents, of Khastriya parents, of Reddy parents,

etc. But, nevertheless, social conditions are such that one has to suffer for the sins of parents in the sense that because the father, the grandfather and so on had certain privileges, therefore, necessarily the society would go on the son now and make him suffer in turn because some body suffered then. But I do not subscribe to this general view. Eye for eye and tooth for tooth is not my principle. I am sympathetic to the Hon'ble Member. But I cannot help him. Unless there is a general revision and poverty becomes the criteria for determining scholarships and so on, nothing can be done. I hope enlightenment will slowly grow in public mind and the society will begin to realise that by catering to too many pressure groups, administration does not progress, that administration does not merely cater to the self interest of the groups. Therefore, I think in years to come a national attitude will develop, there will be a greater unity and every one will feel that he is Indian and not a Kamma, a Reddy or Kshatriya or some caste. This, a sorry plight that is there to-day in our society.

Hon'ble Sri B. Dharmabhiksham was more critical towards me personally. I do not think I need answer to the personal criticism. However, in the process he repeatedly brought up the question about the retrenchment of some of the teachers. Many hon. Members brought it up. I reserved reference to hon. Sri B. Dharmabhiksham in this matter. Consequent on the advise of the Planning Commission there was a steep cut in the outlay on primary education. I have already answered in connection with a Calling Attention notice in the Upper House and informed there that we are going to re-employ all those teachers and subsequently, our hon. Finance Minister in giving his answer in the Upper House has already announced that orders have been passed for the re-employment of all the retrenched teachers. So, there is no need for

apprehension that the teachers are going to be affected, that they will not be employed and so on.

Hon. Sri Dharmabhiksham was the only Member who referred to teaching in English and said that the provision of Rs. 1,10,000 which has been made in the budget for English is a complete waste. I am afraid I cannot subscribe to his opinion. I think, on the other hand, in the long run you will find that because of the introduction of English at lower standards, even Telugu language may improve and become more vigorous. It would absorb a large technical vocabulary. This is really our objective.

Hon. Sri Ramaswami Reddy asked as to how it is possible to teach science in Telugu. The problem really is, in India we should give up our sentimental attachment of coining new phrases for technical or scientific words and terms. In the case of Japan when the question of modernisation took place, the Japanese language adopted whole-sale the technical terminology which was developed in Western Europe or Europe. In India we are not prepared to borrow the technical terminology and we are still searching for substitute terminology with a sort of sanskritised derivatives for our scientific terminology. This is really a problem because there is no agreement among the various scholars for the borrowing of this terminology. Further by trying to emphasise the need for creating a scientific terminology of our own which would have no connection with World terminology, we are, I think, committing a very grave error. So, it is our suggestion that the development of science would be rapid if we are prepared to accept international terminology. But this does not mean that we should lose our sense of pride regarding our own languages. Unless such a feeling is developed, we may not have the glorious scientific heritage which we had

some thousands of years back. If we are prepared to accept Western scientific terminology and blend it with our own language i. e., free rendering of scientific terminology in the regional language, I can tell you that the development of science in Andhra Pradesh would be very very rapid. I think in 10 or 15 years or even 20 years, we can easily catch up and even teach science in our Universities in regional languages and there will be no difficulty whatsoever. As a matter of fact if an international scientific terminology is accepted, then the natural translation of scientific books would become automatic. But ofcourse the question of public opinion also is there and the views of the hon. Members of the House are also there.

Hon. Sri Venkata Rao spoke about the development of private institutions. I am all with him and sympathise with him because I know it is not only his problem personally as being connected with a private college in Tenali to find the wherewithal to pay University Grants Commission scales to teachers, but I am myself connected still with an institution in Vijayanagaram and I know how difficult it is to pay these scales of pay. But then I would like to point out that year after year there has been an increase. For instance if you take the period between 1961–62 to 1963–64, the total outlay has gone up by about Rs. 4 lakhs a year in giving aid to these private institutions. But as far as Tenali college is concerned, between 1959–60, when we were giving Rs. 17,000/- and 1961–62 we gave about Rs. 39,000 to the same institution which he is connected with. Therefore, support to the private colleges is going up. The only question is that he has suggested revised estimate of the amount of money that should be collected. He gave the figure correctly. In the old system a private institution was given recognition if it collected about Rs. 2 lakhs, and this is too little.

Private institutions cannot be expected continuously to collect new funds. Hon. Sri T. Viswanatham suggested in a personal conversation that some action should be taken in the case of Mrs. A. V. N. College. He suggested that Government may take over that institution. It is not a question of this particular institution or that particular institution. It is a general question whether Government should take over these private institutions. Well, there may be a case for taking over this private institution because they are unable to bear the expenditure or expenses. On the other hand we must not forget that if Government starts taking over all these private institutions then there will be no private colleges left in the whole of Andhra Pradesh. Practically every one will be run by Government and this is some thing which I am personally against. In the educational structure in the primary and secondary level, I think there is a case for private enterprise in the sense that the private philanthropic organizations should come forward to help. However, there is a case of reprisal in the grant-in-aid code. Government should be more liberal, I agree. But where is the money to come from. Again I have to plead that we have no money. Therefore, I have already suggested to my department that we should have a new grant-in-aid code for helping these institutions. As a matter of fact in the case of women's education, I have suggested that two-thirds grant that we are now giving be even increased if necessary to a much higher level. Otherwise new institutions cannot be developed. I think we may develop a two-fold code where new institutions for a number of years get a higher grant than the older institutions. Some such arrangement must be made. But this would have to wait for better times when the State has got better resources. Of course, the hon. Member has talked about the development of S. R. R. college. It has taken part in the lottery and taken some tickets of Andhra Pradesh Welfare Fund. I do not know how many tickets

they have sold and how much money Tenali college made last year. I remember they have sold 50,000 tickets on behalf of the college and I am sure according to the rules they had to get at least 60% of the amount or some such thing.

Hon. Sri Owaisi was for a second time very unhappy that Osmania University is not a Urdu medium University and so on. I do not want to go into that because there is nothing to feel significant about in this matter. The Osmania University has now developed the same educational pattern as other Universities in the State. Another point he made was that poor students should be enabled to enter into Public School in Hyderabad.

I agree with the suggestion that the best education should be made available in these colleges – the Public Schools and Sainik Schools – to the poor students. I am very happy to say that in the Public School in Hyderabad and in the Sainik School in Visakhapatnam, there are at least 160 students – poor students who are getting scholarship from the State. Out of three hundred students admitted in the School, nearly 160 poor students are to day getting stipends. However, Members would be happy to know that the State of Andhra Pradesh is the only State in the country – when compared to the Sainik Schools in Punjab, Maharastra or in Madras or Bengal or anywhere – where the largest number of fully-paid students are to-day studying in our Sainik Schools. A student has to pay nearly 2,200 rupees a year for getting this military training in the Sainik School and about 140 students are able to pay the full fee, i.e. Rs. 2,200 a year for this kind of education and still there is demand from rich parents for seeking admission even without going through the competitive examination. I have not agreed to this merely because it would be advantageous for the Government to

have more fully paid students. And we cannot deny the poor students the opportunity of going through this competitive examination and the system is such that only the students who pass in the competitive examination are admitted into the Sainik School. It is only after they pass the examination, they have to state the income of their parents and on the basis of the income of the parents the scholarship is fixed and therefore I can assure that a number of poor students are getting admission into this Public School and the Sainik School. We have two such institutions in Andhra Pradesh and generally there is a case for increasing the number. There is a great demand for better quality of education in Andhra Pradesh and as a matter of fact, we have endorsed this policy and I hope we will be able to have one first class Public School at least in each district by the end of the Fourth Five Year plan. However, the Emergency has affected the situation and I hope sometime during this year or early next year when things improve we can try to implement the proposal. But unfortunately, we are hearing bad reports from Delhi and we are not sure about the Chinese moves and if there is any disturbance once again, then we may have to think about reallocation of funds for general education. I fervently hope that we will be able to implement our proposals. As far as general education is concerned, the allocation is somewhere about 17 per cent of our general budget and for technical education the figure is very low, about 2.3 per cent per annum. This is a very low figure for maintaining the high ideals of democracy. For instance in the last year's budget the allocation for general education was about 23 per cent and there has been a downfall of 4 to 5 per cent in the outlay for general education. This of course is a very steep fall and education has to sacrifice itself for more vital factors in the economy and so on. But any way, I think there is a case for funds being made available and if more funds are going to be available,

then the development of this better qualitative school system will automatically take its place and I am sure that large number of students in Andhra Pradesh are prepared to accept the higher cost of education being imparted.

Then, Shri Balakrishnayya spoke about the problem of standards of lecturers and the question of speedy disposal of the cases for increasing the pay scale of the primary school teachers who have come to Andhra because of the implementation of Pataskar Award in respect of Satyavedu which constituency he represents. Therefore, I promise him that action will be taken as soon as possible. I wish it had been brought to my notice earlier. I do not know how it had slipped my notice or the notice of the Department. Sometimes, unfortunately these things happen; but we will certainly take action in that regard. He has agreed with me and Mr. T. Viswanatham about the quality of lecturers going down and he has suggested that new enthusiasm should be forth-coming for maintaining the better standards in the teaching at collegiate level and I agree with him. As a matter of fact, there is a case for raising the quality of teaching in our institutions, both from the primary level to the high school level. There is also a proposal for creating an all-India Educational service and some serious thinking has been going even on the all-India plane and I think some decision will be taken in this regard to create an all-India service just like Medical, Forest, Engineering and so on and when it fructifies the quality of teaching will go up in these institutions and we all look forward to it.

Shri Rama Rao has suggested that women teachers should be appointed for primary schools. Of course, it is a very good suggestion. In Western countries and in America, only women teachers teach in Montessori, primary or Kindergarten schools. But in our country, we

are not able to get number of women teachers because of the backwardness of our women and lack of education among them. Gradually, I think, some phenomenon will take place in our country too when remuneration at the primary level becomes uneconomic for educated men to take jobs at that level, naturally our women would take up jobs at the primary level. This is only a state I am anticipating when a sort of economic phenomenon takes place at this stage, our women will naturally take up jobs. But that is only thinking far into the future.

Shri Vavilala Gopalakrishnayya:— Is the Government aware that women teachers who are trained are unemployed ?

Shri P. V. G. Raju:— I am not aware of it. If such large number of women teachers are unemployed, we will employ them. The hon. Member may bring factual information to us and wherever there are such large number of women teachers unemployed, we will employ them.

The last gentleman, Shri Vajravelu Chetty who spoke on the Budget seems to have made a deep study and he mentioned about the text books. He was critical that the quality of the text books is very poor and if the students turn the pages once or twice, the paper would tear. He also said that the Department is making too much profit out of the text books and that the text book press should not make such high profits by the sale of text books. I do not know if we are making a very high profit. We have invested a large sum of money on the Text-book Printing Press and if we take into consideration the future requirements of the department, then necessarily, we have to evolve a position of self-financing as far as text books are concerned.

I am happy to tell the House that some reconsideration of the administration of the text-book press is being made. We want to develop an independent corporation as far as the publication of text-books in our State is concerned just like the Road Transport Corporation. So I think sometime we would come before the Legislature for permission for appointing this independent corporation. I see my friend, Sri Vavilala is already against it. I do not know why, but he can reserve his comment.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— It will be like another Road Transport Corporation.

Sri P. V. G. Raju:— I am sure there will be a Select Committee or something like that. I do not know how the House will deal with the proposal when I bring it up before the House. I think Sri Vavilala may reserve to himself most charitably reserve to himself - his comment till that stage comes and I am only mentioning that we are proposing to improve the printing and publishing of our text books by having an independent authority. I think sometime during the next session we may bring before the House that measure. Therefore I do not think we need feel very sorry that the text book press is making profits.

In conclusion, Mr. Speaker, Sir, I would like to say that I am grateful to the hon. Members for the way in which they have criticised me or appreciated the efforts of the department. During the year under review we have been making rapid developments. I think, broadly speaking, I have been striving to achieve the four objectives that I placed before myself. I will just repeat them. I suggested that we should use education for developing national unity, a concept of national culture, the development of national social consciousness and the creation of national technical ability. These are the four objectives

I placed before myself and I am very happy that last year, Sri Sundarayya endorsed the four-fold view-point that I had before me. All the Members of the House last year accepted these four objectives and with the same objectives in view I have been trying to develop both the Technical Education Department and the General Education Department and if it was not for the emergency which has crippled our department to some extent. I think we could have had more rapid strides. At the same time I know that the hon. Members themselves are aware of the position although they were critical, of course they were not so hypocritical as to feel that the department was lacking in either sincerity or ability. Therefore I thank them for the wonderful treatment that they have meted out to us. I hope that during the coming year, the department would be able to fulfil the expectations of the hon. House. Thank you.

Sri Tenmeti Viswanatham:—I want to ask about one point with your permission, Sir. I addressed a letter to the hon. Minister requesting that the Administration Reports and the financial accounts of the three Universities may be placed on the Table of House to which he gave a very considerate reply—it was good and well-worded—but he rejected my request. This raises almost a question of privilege. These three Universities are creatures of statutes passed by our Legislature and I think, simply because we constituted them into a corporate soul as it were, we should not be deprived of even the facility of looking into their administration reports. I did not go so far as to say that we would discuss the administration reports. I suggested that they might be placed on the Table of the House. Therefore now at this stage I do not want to raise a question of privilege, but I would like to ask the Education Minister whether he would reconsider the matter.

Then, the Education Minister suggested that instead of expanding educational institutions he would introduce

the shift system. Now I want him to consider, before he finally makes up his mind, two aspects, because we are training every year about 1500 school masters and what would happen to them if the shift system is employed and if the existing teachers will have to work 8 hours or 9 hours a day; also it would raise a question in the primary stages, viz., it will be difficult for the children to come to the schools. Then there is one other point; if the Education Minister introduces the shift system without employing more teachers, the burden upon the teachers will increase. As I said in my speech, already the teacher-pupil ratio is very high and it will still grow higher and these teachers won't be able to impart any real and good instruction. I want the Minister to consider these points also.

Sri P.V.G. Raju.—Regarding the first issue, Sri Viswanatham has mentioned something which he wrote to me, if I remember aright, suggesting that the accounts of the three Universities be placed on the Table of the House. There was no such custom in our House; till now none of the accounts of the Universities have been placed on the Table of the House. I do not want at this stage to go into the merit or the demerit of the case; I am only stating the fact. Sri Viswanatham has brought it to the border line of saying that there is some privilege involved. Privilege is such a very serious word when used in the House that unless full facts are known to all the Members, I do not want the impression to be carried that we have transgressed the liberties or rights or privileges of this House in any manner.

Temporary Chairman.—No, he has not raised any question of privilege.

Sri P. V. G. Raju.—I agree, but he has mentioned the word 'privilege'. I don't want to say that by mentioning

it here an unfortunate suspicion may be caused. I wish the word had not been mentioned and therefore I am making a comment; I don't want the word to go uncom-mented on my behalf. Therefore there is no privilege involved in the matter. It is not customary to lay the accounts on the Table of the House. Till now the accounts of the three Universities have been published in the Andhra Pradesh Gazette; therefore it is a published information and it cannot come up as a matter of privilege unless it was the previous practice which was taking place in the House. I do not think there is any need for con-troversy. If there is anything, the debate is not the forum of this matter; he may raise the issue again both in the House or outside; it is his right to raise it in the House in which case I will answer it; if he raises it privately with me — he has already done it once— I would explain to him the difficulty as it is to-day. That is the factual position; we have already sent him a letter.

Regarding the shift system, I may point out that this is a suggestion which has come from very high levels. The Adviser to the Planning Commission has suggested that there should be shift system even in primary school edu-cation— not only in college education. I think that even the Prime Minister Jawaharlal Nehru has mentioned it somewhere in his speech which he delivered to one of the National Defence Council meetings or one of those Plann-ing Bodies at Delhi; it emanated from the Prime Minister downwards. I can say nothing in the matter except that this policy of double shifts in primary education is an all-India question.

Now regarding the specific problem of pupil-teacher ratio, the hon. Member says it is too high (1: 40) and it may be lessened to 1:20 to 25; that is a matter for educationists to decide and it has been decided that there

should be 1:40 as far as primary school teaching is concerned. I can assure the hon. Member that if there are two shifts, it is not the old staff again that will be employed in the new shift and therefore people will not remain unemployed. As far as the new teachers are concerned, especially in colleges, the teaching is regulated by the regulations of the University, i. e., they cannot have more than 18 sections-subject to correction I am stating this fact. Therefore if you have two shifts in colleges, then naturally new teachers will be appointed and there will be a case for allround increase of the teaching staff and this is the position so far as the shift system is concerned.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మద్రాసులో వున్నప్పుడు ఒకసారి యీ సిస్టమ్ ఏమీ పనికిరాదని appeal చేశారు. ఆ అనుభవాన్ని గుర్తు జేసుకుని కేంద్రానికి తెలియ జేస్తారా ?

He opposed the shift system when Rajaji introduced it. Does the hon. Minister remember that ?

నాలుగవ యూనివర్సిటీ ఏర్పాటు జేసే విషయం ఏ దశలో వున్నది ?

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య:- అధ్యక్షా, మహాశయా, గౌరవ సీయలైన మంత్రిగారు అర్హతలు వున్నట్లయితే వారికి టీచరు వుద్యోగము తప్పక యిస్తామని అన్నారు. జూన్ లో స్కూల్స్ తెరిచే లోపల ఎంప్లాయ్ మెంట్ ఎక్స్ ప్లెజిలో రిజిస్టరు చేసుకుని women teacher కు post provide చేయవలసిందిగా పంచాయితీ సమితి, జిల్లా పరిషత్తులకు instruction పంపిస్తారా ?

శ్రీ యన్. వెంకట్రావు (పొన్నూరు) అధ్యక్షా, ప్రయివేటు కాలేజీకి ఆర్థిక సౌకర్యము హెచ్చు చేయాలని grant in aid code మార్చాలని నేను చెప్పాను. మంత్రిగారు తెనాలి కాలేజీకి ఒకప్పుడు 17 వేలు యిచ్చామని యీ సంవత్సరం 89 వేలు యిచ్చామని చెప్పి కాలేజీలకు ఎక్కువ గ్రాంటు యిస్తున్నారనే అభిప్రాయం కలిగించారను కంటాను. ఇందులో మూడు ఐటమ్స్ వుంటాయి. Loss of fee income క్రింద 15, 16 వేలు ఏటా పోతుంది. 50% టీచర్స్ యొక్క D. A.- 12, 13 వేలు పోతుంది. మిగిలేది 12, 13 వేలు కంటే ఎక్కువ వుండదు. కాలేజీ యింత కంటే ఎక్కువగా loss భరించ వలసి వస్తున్నది. నేను నా ప్రవచనాసంలో చెప్పింది- fee

income ఎట్లాగూ యిస్తున్నారు కాబట్టి D. A. క్రింద ప్రతి సంవత్సరం 15 వేలు యివ్వ వలసి వస్తున్నది. UGC క్రింద మా కోటా లెక్క చేస్తే పదివేలు అయితే ప్రతి సంవత్సరం పై)వేలు కాలేజీ 45 వేలు contribution వసూలు చేయగలదా అనే విషయం ఆలోచించవలసి వుంటుంది. అందు కోసమే loss అంతా ప్రభుత్వమే భరించకుండా వుండేందుకు Grant-in-aid-Code మార్చవలసిన ఆవసరం గూర్చి మంత్రి గారికి చెప్పాను. అందువలన పై)వేలు కాలేజీల యొక్క ఆర్థిక స్థోమత పెంచడానికి గాను ప్రభుత్వం యీ Grant-in-aid-Code ను మార్చడమేగాక, యిటువంటి వసతులను కూడా కొన్నిటిని కల్పించ వలసిన ఆవసరం కూడా వున్నదని చెప్పాను. గెండవది యిప్పుడున్న Grant-in-aid-Code ప్రకారంగా కూడా యిచ్చే డబ్బు సానుభూతితో ఆలోచించి పై)వేలు కాలేజీలకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ యల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం):- వచ్చే సంవత్సరం క్రొత్తగా మిడిల్ స్కూల్స్ ఏర్పాటు చేయమని చెప్పాను. అంతేగాక శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో 3, 4 హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ వున్నాయి. ఆ హయ్యర్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ ను మిడిల్ స్కూల్స్ కింద convert చేయ వలసిందిగా నేను నావుపస్వాసములో చెప్పాను. దీనికి మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ పి. గున్నయ్య:- ఆధ్యక్షా, గౌరవీయులైన మంత్రిగారు అన్ని విషయాలు చెప్పారు గాని నా స్వల్ప కోరిక గూర్చి మాత్రము చెప్పలేదు. ఈ మధ్య గ్రామాల్లో నాలుగవ తరగతి చదువుకునే స్కూలు పిల్లలకు యింగ్లీషు చెప్పాలని టీచర్స్ కు ప్రభుత్వము వారు వుత్తర్వులు యిచ్చారు. కాని, నూటికి నూరుమంది టీచర్స్ కు తెలుగు తప్ప యింగ్లీషు తెలియదు. ఇలాంటి ఫర్స్ట్ కులలో ఆ టీచర్స్ కు ట్రైనింగు యిప్పించి పిల్లలకు యింగ్లీషు చెప్పిస్తారా లేక ఆ యింగ్లీషురాని టీచర్స్ తోనే యింగ్లీషు చెప్పిస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju—Sri Vavilala has said something about the shift system. I do not not know if it is quite parliamentary-excuse my pointing out- but he has mentioned something about my opinion some ten years ago. I do not remember it. If he is trying to prove that I have changed my opinion, possibly knowing better I have changed my opinion but that is also subject to verification of the past. Sri Vavilala never spoke in the debate; I am very sorry; I wish he had spoken because he always makes a great contribution to the debates. I have no material

with me to answer the question about the new University. I can only say that in the last meeting of Central Education Council it was decided to develop Central Universities throughout the country. In every State in the country there should be a centrally-sponsored university and in the first instance there should be at least one university in each region. Now this proposal was put forward by us and accepted. I pointed out in Delhi that central universities are there in Delhi, Aligarh, Banares and Viswabhārathi in Bengal. There are no central universities in South or Western India and because there are central universities in Delhi, Aligarh and so on, the quality of teaching and the remunerations are far higher for the lecturers and professors in those universities than the remuneration for lecturers of State-run universities in the rest of the country. Therefore to increase the quality of education, there is a case for central universities, to start with in every region and ultimately in every State in the Indian Union. This was accepted and resolution to that effect was passed and of course it has not been implemented and I think Sri Srimali has made reference to it saying that because of the emergency there is no proposal for central universities to be taken up in the State level in any State during the emergency period. So far as our own State is concerned a token of about Rs. 10 lakhs was suggested in the Third Plan for development of the Nagarjunasagar University. Hon. Member knows it; the matter has been fully debated in this House last year and in questions it has been fully exhausted. So this Rs. 10 lakhs is a token grant. Government is interested in the development of a Fourth University in the State, but again I may point out that, as things are at present, it will not fructify in the Third Plan period. It is a different question in the next plan period.

The question of Library Committee has come up; we are certainly going to appoint it; I think already the

matter is under circulation. Only yesterday I laid the rules of procedure on the floor of the House regarding the Library Act. I think even before this House adjourns we will be able to finalise the Library Committee.

Regarding women's employment, certainly I am all in agreement; I even said that in my answer. I appreciate women's employment. I think Employment Exchange is not necessary for this. Whenever there are trained women teachers unemployed, hon. Members may give their names to me or they may directly approach the department; they would automatically be employed.

Sri Venkatarao has said something again about private institutions. I spoke very sympathetically on this; I even linked myself with him. Instead of my speaking in the debate, he has spoken for me because I said I am connected also with private institution. Therefore I completely agree with him; we should certainly give more grants.

So far as the raffle is concerned, giving direct permission to every institution may not be possible. There are some rules under which the Andhra Pradesh Welfare Fund is working. He may separately approach the Secretary, Andhra Pradesh Welfare Fund. I am also in a sense connected with it as the Chairman of that Committee. If a good proposition is put which is worthy of consideration then we will certainly go into it.

Mr. Lakshmana Das spoke about the middle schools. I think my Budget Speech contains information. We cannot increase the allotment during the year and therefore, while our general policy is to increase the allotment or upgrade these institutions, because of paucity of funds, we can do nothing.

So far as teaching English is concerned, a special Institution is being opened in Bangalore for the training of

Teachers who in turn, will train primary teachers, i. e., all Primary Teachers will not go to Bangalore for training in this Regional Institute which has been opened, I think, some two or three days ago. Special teachers will receive training in the Institute who in their turn will train primary teachers to teach English in the elementary classes and therefore, there will be no apprehension. The policy is going through rapidly and very successfully.

I once again thank the Hon'ble Members for giving me this opportunity. (Interruption)

Mr. Speaker : I do not allow anybody to speak.

I am putting the cut motions to vote in respect of Demand No. XVII.

Demand No. XVII - Education - Rs. 22,49,23,000

Mr. Speaker:- The question is

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-

To impress upon the Government to introduce the syllabus of Textile education in the industrial schools.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-

To express disagreement for the policy of the Government in introducing English language from III Class in the Elementary Schools in the State now.

The cut motion was negatived.

Sri K. L. NarasimhoRao pressed for a division. The House divided. Ayes 34; Noes 94; Neutrals nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-

To express dissatisfaction and disagreement of the massive retrenchment of Elementary school teachers in the state now.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

To urge on Government for the implementation of revised pay scales to the non-teaching staff working in all the Private Colleges in the State.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

For the unnecessary shifting of Annareddipalem Harijan Elementry school and causing inconvenience to the school going children of Harijans of the village Kovur taluk, Nellore District and urge on Government to retain the same in the Harijanpalam itself.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

For not supplying the text-books adequately and in time to the Parchur Panchyat Samithi, Guntur District.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

సెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా తాళ్ళూరు మజరా-ఎనిమిరెడ్డి వారి పల్లెలో 800లకు పైగా జనాభా ఉన్నప్పటికీ ఆ గ్రామములో ఎలిమెంటరీ పాఠశాల సెలకొల్పక పోవు విధానమును విమర్శించుటకు

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

అంజీచే మగవారు లేక, కటుంబ పోషణకు మరో మార్గంలేక ఉపాధ్యాయ
వృత్తిలోనైనా కటుంబ పోషణ చేయ వచ్చుఅనే ఆశతో రెవ తరగతి పబ్లిక్ పరీక్షకు
ప్రయివేటుగా హాజరు అయి ప్యాసయిన స్త్రీలకు, హయ్యర్ గ్రేడు టీచరు ట్రయ
నింగుకుసీట్లు యిచ్చుటలో ప్రీఫరెన్సు యివ్వనిందుకు

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ప్రాంతీయ భాషలో విద్యాభోధన జరుపుటకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోక
పోవటం గురించి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

మూడవ తరగతి నుండి అంగ్లభోధన ప్రవేశ పెట్టటం ద్వారాప్రాంతీయ భాషలో
విద్య గరపు పద్ధతిని వెనుకకు పెట్టు విధానమును చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

అత్యవసర పరిస్థితుల పేరుతో అధ్యాపకుల రిటైరింగ్ మెంటు చేయు ప్రభుత్వం
విధానమును గురించి చర్చించుటకు గాను

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య తగ్గించి 60 మంది విద్యార్థులకు ఒక ఉపాధ్యాయునిచొప్పున నియమించుటవల్ల పాఠ్య భోధనా పద్ధతి చెడిపోయినందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

బీద విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు సకాలములో యివ్వక పోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను

విద్యార్థులకు (టెక్స్టుబుక్స్) పుస్తకాలు సకాలములో అందించక పోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ప్రాథమిక పాఠశాలలో నిర్బంధ విద్యా విధానము అమలు జరుపుటలో విఫలత చెందినందున చర్చించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
Education by Rs. 100/-

బీద విద్యార్థులకు, మధ్యాన్న భోజనము ఏర్పాటు చేయుటలో ప్రభుత్వము విఫలత చెందుట గురించి చర్చించుటకు గాను

The cut motion wre negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

For not reserving any seats for the adult destitute women passing in the condensed courses into higher grade teachers training schools every year.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker:- The quetion is.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

పాలిటెక్నిక్ కాలేజిస్ లో యున్న సీనియర్ డిమానుస్ట్రేటర్లు, అసిస్టెంటు లెక్చరర్స్ కు తక్కువ జీతాలు అదే కేటగిరీలలో యున్న జూనియర్స్ కు ఎక్కువగా యున్న జీతాల వ్యత్యాసాలను తొలగించుటకు చర్యలు తీసుకోక అసంతృప్తి కారణ మవుతున్న పరిస్థితులను గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

Zilla Parishads, Panchayat Samithis లు చాల ఎక్కువగా ట్రాన్స్ ఫర్స్ చేస్తున్నవి. అంతేగాక సంవత్సర మధ్యలో కూడా ఉపాధ్యాయులను,

విద్యార్థులకు యిబ్బంది కలిగించే టెట్లుగా జరుగు ట్రాన్స్ ఫర్స్ ను ఆపుటకు తగిన చర్యలు తీసుకోక పోవుటను గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయులలో ఏర్పడు నిరుద్యోగ నివారణను తొలగించుటకున్నా కంప
ల్యరీ విద్యా విధానమును విస్తరింప చేయుటకు తగిన చర్యలు తీసుకోక పోవుటను
గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

పోలీటెక్నిక్ లో ఫ్రూట్ అండ్ ఫుడ్ సబ్జెక్టును ప్రారంభించక పోవుటను
గురించి.

2. వీవింగ్ టెక్నాలజీని ప్రారంభించక పోవుటను గురించి.

3. లెడర్ టెక్నాలజీని ప్రారంభించక పోవుటను గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ఎలిమెంటరీ విద్యా విధానంను జాతీయం చేయాలనే విధానంను మార్చి తిరిగి
ప్రైవేటు స్కూల్స్ ను ప్రోత్సహించు విధానమును గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ఇంగ్లీషు భాషను 3 వ క్లాసు నుండి ప్రవేశపెట్టు విధానమును గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

అన్ని దశల లోను ప్రాంతీయ భాషలో విద్యావిధానమును పెంపొందించుటకు
అవసర చర్యలు తీసుకోక పోవుటను గురించి.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker:- The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000
for Education by Rs. 100/-

ఉపాధ్యాయులకు నెలల తరబడి జీతాలు యివ్వ నందుకు చర్చించడానికి.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for
Education by Rs. 100/-

ప్రాథమిక తరగతుల టెక్స్టుబుక్కు ప్రతి సంవత్సరము పాఠశాల ప్రారంభము అయిన కాలములో అందించే ఏర్పాట్లు చేయుటలో ప్రభుత్వము అపజయము పొందు తున్నందుకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is:

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Edu-
cation by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to provide funds to acquire the Town Hall Buildings for the State Regional Library, Guntur.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Edu-
cation by Rs. 100/-.

To criticise the Government for not providing the funds for the quarters of the teachers in the rural areas.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Edu-
cation by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to arrange to open Industrial school at Sattenapalli.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Edu-
cation by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to implement the recommendation of the Sub Committee on Basic Educa-
tion headed by Sri Gopalrao Ekbote.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Edu-
cation by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to provide more money for Nuclear Research at Andhra University.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Edu-
cation by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to arrange to open Evening College classes in Guntur.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To criticise the action of the Government in withholding the final grant of the teachers of the Sri Sredananda Harijan Colony Higher Elementary School, Tenali since 1960 and to request to expedite the payment.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To criticise the Government for not providing funds for (1) Opening of Branch Library in the State by Local Library Authority (2) deputation of candidates for training in Library Science at Andhra University.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to give the pay scales as is given to the B. Eds. to Telugu Pandits also.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To criticise the Government introducing English from the III class.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To criticise the Government for abolishing the Basic Training College at Pentapadu while the Government advocate basic education.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to start residential school in Rural Areas.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To criticise the Government for not making the text books, available even for months together.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To criticise the Government for postponing the Election of the Chairman of the West Godavari District Local Library Authority.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to expedite the starting of Nagarjuna University at Guntur as a fourth University envisaged in the Third Five year plan.

The cut motion was negatived.

Sri Vavila Gopalakrishnayya pressed for a division.

The House divided.

Ayes 34, Noes, 94, Neutrals Nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to provide Music Teacher where girl students are in good number in the Higher Elementary schools.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/-.

To impress upon the Government to start post-graduate classes in Guntur town as prelude to the starting of the Nagarjuna University at Guntur.

To reduce the allotment of Rs. 22,49,23,000 for Education by Rs. 100/—.

To impress upon the Government to recognise schools which are coaching for Matric Examination and they may be given grant as the amenities are not sufficient to them.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker: The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 22,49,23,000, under Demand No. XVII-Education.

The motion was adopted and the Grant made.

Mr. Speaker: Now I request the hon. Minister for Irrigation and Power to move the Motions in respect of Demand Nos. XXIX, XXX, XLVI, and XLVII:

Demand No. XXIX—Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes—Rs. 3,39,41,000.

Demand No. XXX—Irrigation—Rs. 7,89,09,700.

Demand No. XLVI—Capital Outlay on Multipurpose River Schemes. Rs. 18,53,70,600.

Demand No. XLVII—Capital Outlay on Irrigation—Rs. 6,81,27,000.

Demand No. XLVIII—Capital Outlay on Electricity Schemes—Rs. 6,09,66,600.

Demand No. XXXI—Electricity. Rs. 3,26,88,000.

Sri A. C. Subba Reddy: Mr. Speaker, Sri I beg to move:

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,39,41,000 under Demand No.

XXIX-Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes."

Mr. Speaker: Motion moved.

Sri A.C. Subba Reddy: Mr. Speaker, Sir, I beg to move
"That the Government be granted a sum not exceed-
ing Rs. 7,89,09,700 under Demand No. XXX—
Irrigation."

Mr. Speaker: Motion moved.

Sri A.C. Subba Reddy: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:
"That the Government be granted a sum not exceed-
ing Rs. 18,53,70,600 under Demand No. XLVI
Capital Outlay on Multipurpose River Schemes."

Mr. Speaker: Motion moved.

Sri A.C. Subba Reddy: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:
"That the Government be granted a sum not exceed-
ing Rs. 6,81,27,000 under Demand No. XLVII
Capital Outlay on Irrigation."

Mr. Speaker: Motion moved.

Sri A.C. Subba Reddy: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:
"That the Government be granted a sum not exceed-
ing Rs. 6,09,66,600 under Demand No. XLVIII
Capita Outlay on Electricity Schemes."

Mr. Speaker: . Motion moved. .

Sri A.C. Subba Reddy: Mr. Speaker, Sir, I beg to move:
"That the Government be granted a sum not exceed-
ing Rs. 3,26,88,000 under Demand No. XXXI
Electricity."

Mr. Speaker: Motion moved.

Demand No. XXX - IRRIGATION - 7,89,09,700.

Sri N. Venkata Swamy: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment, of Rs. 7,89,09,700 for Irriga-
tion by Rs. 100/-

For not allotting funds for deepening and widening the Appaparam Project Channel in Guntru District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotments for straightening and widening Nakkavagu Drain, Nallamada Drain and digging Pundla Channel Drain under Appapuram Project area in Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment to the Thotavaripalem Pumping Scheme in Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not sanctioning the Perla-Tirmmala Sakha Scheme in Bapatla Taluq, Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not providing allotment for widening vents under the Commanur Canal near Karemchedu.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not transferring the Appapanam Project area (Guntur District) from short-term crop to long term crop area.

Mr Speaker : Cut motions moved.

Sri Mande Pitchaiah : Sir, I beg to move.

గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె బ్లాకులోని పాకలగాడి మురుగుకాలువ, పంటకాలువలు ఎక్స్టి మేట్సు చేయడం పూర్తి అయినప్పటికీ యీ సంవత్సరం పని పూర్తిరంగించలేని ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు.

వికాఖ జిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకు లోని గుర్రవాక, చిన్నవాక గడ్డకు ఒక కట్టు కట్టి అధికాహోత్పత్తికి సహాయపడలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకును.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వికాఖ జిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకు లోని తాండవ నదికి రేఖావాని పాలెం దగ్గర మీడియం సైజు ప్రాజెక్టు కట్టడానికి తీరస్కరిస్తున్న ప్రభుత్వ పాలసీని విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వికాఖ జిల్లాలో చెరువు లన్నిటి మరమ్మత్తుకు తగిన డబ్బు కేటాయించలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వికాఖ జిల్లా యలమంచిలి తాలూకాలో వరహానదికి యిండేరమ్మవాక దగ్గర ప్రాజెక్టు నిర్మించడానికి పూను కొని ప్రభుత్వ రైతాంగ వ్యతిరేక విధానాలను విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

గుంటూరు జిల్లా రేపల్లె తాలూకాలోని పంటలకు విపరీత నష్టం తయారైన మురుగు నీటి పథకాలను త్వరగా అమలు జరపని ప్రభుత్వ అసమర్థతను విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వికాఖ జిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకులోకి చీటికి ముఖాసా దగ్గర గొర్రెవాక కొండ నెల్లికొండల మధ్య ఒక కట్టుకట్టి నీటి నిలువ చేసి అధికాహోత్పత్తికి సహాయపడలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వికాఖ జిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకులో గుడిసితల్లి గరువు, సరన్న తోటకు
మధ్య నుండి కాకర్లలోవ దగ్గర ఒక కట్టు కట్టి నీళ్ళు నిలువ చేసి అదనపు భూమిని
సాగులోకి తేవడానికి తీరస్కరిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వికాఖ జిల్లా పాయికరావు పేటలో పంపానది వరదల వలన కందిపూడి ఈడటం
పార్టీరు గ్రామాలలోని పైరు పంటల నష్టాలు అయిన విషయం గమనించి పంపానది
వరద ప్రమాదాల నుండి పైరులను కాపాడ లేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker:- Cut motions moved.

Sri Mande Pitchaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
irrigation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide lift-
irrigation facilities to the lands assigned to the tenants
co-operative society Nagayagunta village, Kovur taluk,
Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా కనిగిరి చెరువును డేవలవ్ చేయునందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700
for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide lift irrigation
facilities to the ryots of Munulapudi village, kovur taluk,
Nellore District permanently.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government for the execution of channel to provide irrigation facilities to the S. J. lands of Harijans of Tarunavayi village, Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to sanction sluice for the benefit of the ryots of Chennur village, Kovur taluk, Nellore for which the ryots have spent much material, amount of money and labour by excavating a channel from Pyderu Escape Channel at their own cost to irrigate 500 acres of land.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide irrigation facilities to the Harijans of Puritipalam, East Gudur village, Gudur taluk, Nellore District for 50 acres of wet land as there is adequate supply of water in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to take up the Servepalli tank in Nellore taluk and District and implement the scheme at once.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to take the revetment of channels under the Pennar Anicut System of Irrigation in Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to expedite the Dagadarthi channel to provide irrigation facilities to the non-delta village of Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to take by the Allur swam
drainage scheme which facilitates irrigation to an extent
of 5000 acres of wet land in Allur and Singapet Village
of Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

For the delay to provide drainage facilities to the
Kadidevi abandoned tank-bed lands of Varini village,
Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irriga-
tion by Rs. 100/-.

For the delay of the Government to sanction the
formation of tank across Pinneru, Rapur Taluk, Nellore
District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irriga-
tion by Rs. 100/-.

To urge on Government to abandon the tanks of
Beeramgunta, Tarunevoyi, and Vegur villages of Kovur
Taluk and Nellore Dist., completely for the purpose of
cultivation of the tankbed lands by the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 78,9 09,700 for Irriga-
tion by Rs. 100/-.

To urge on Government to abandon the tanks of
Papireddipalem, Madarajugudur, Chinnacherukur,
Brahmadevam and Pedur villages Nellore Taluk and
district for the purpose of cultivation of the tank-bed
lands by the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

To urge on Government to bandone the Chataparru tank West Godavari District for the purpore of cultivation of the tankbed land by landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

To urge on Government to allow the cultivation in the tankbed lands of Varilla, Purini, Indupur, Graddagunta, Varini, Vidavalur Mudivarthy, Kovur, Chookacherla, Uppalapad, Pedeputhedu, Allur and Foreshore lands of Kanigiri Reservoir of Kovur Taluk Nellore District after abandonment of the unobjectional portions of the tanks.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

To urge on Government to permit cultivation of unobjectionable portions of tankbed lands of Vallur, Kudithipalam, Purivur, Komerica, Gangapatnam, South Anrulur, Indukurpet, Pudiparthy, Edagali, Lebur, Anakapalli, Penuparthy, Vavilatipad, Totapalligudur, Kodur etc., villages, Nellore Taluk & District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

To urge on Government to provide irrigation facilities to 120 acres assigned to tenants co-operative society, Kothasatram hamlet of Tummalapenta village, Kavali Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

To urge on Government to provide drainage facilities to the Harijans of Chennarayanipalem hamlet of Kavali Taluk, Nellore District for about 200 acres of land as it is pending since the year 1921.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా మారళ్ళ చెరువు వేయించుటకు డబ్బు కాంక్షను చేయకపోవుట.

To reduce the allotment for Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా తిమ్మారెడ్డిపల్లె వెంకటేశమ్మ చెరువు విశేష చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా ముద్దపాడు పూర్తి జెట్టకు పూర్తి యిన్ వెస్ట్ గేట్ వల్ల జరిగినది కాని యంతరవరకు యీ స్కీము కాంక్షను చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా పామూరు పాత చెరువును విశేష చేయించ నందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For the failure of the Government to provide adequate irrigation facilities to ryots of Cherlopalem (h/o Vegur village,) Kovur Taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to remodel the sluice No. 2 of Indupur village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to provide irrigation facilities to the assigned lands to the Tenants Co-operative Society, Turimerla village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to repair the Siddareddipalem tank (h/o Chennur village), Kovur Taluk, Nellore District as it is in urgent repairs.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

*Sri M. Pitchayya:—*Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

నెల్లూరు జిల్లా కవిగిరి తాలూకా హజిపురం పూర్తికెట్ల క్రింద మెయిన్ ఛానల్స్ సరిగా లేక చాలసీద వృధాగా పోవుచున్నది. కాబట్టి యీ మైన్ ఛానల్స్ రిపేరు చేయించుటకు ఛర్యలు తీసుకొనక పోవుటను విమర్శించుట.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

*Sri K. Guruswamy Reddy:—*Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge on Government to regularise the service of the Laskers working in the P. W. D. and to remove the disparity of their pay scales in the State.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

*Sri Venka Satayanarayana:—*Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పోలవరం తాలూకాలోని కొవ్వూడ రిజర్వాయరు పూర్తిరంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో పోలవరం తాలూకాలో గుటాల వద్ద పంపింగు స్కీము యింకనూ పూర్తిరంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పోలవరం తాలూకాలోని మిల్లేరుపై కాడిపూడి వద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో పోలవరం తాలూకాలో చెంకమ్మరంగాపురం చెరువు మరమ్మత్తు చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో పోలవరంలోని కొత్తూరు చెరువు క్రిందగల పల్లపు భూముల ముంపు నివారణ పని ప్రారంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో మెట్టప్రాంతమైన పోలవరం తాలూకాలోని 'తైనేరు' కు పాలకుంటవద్ద ప్రాజెక్టుపని ఆరంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ఏజన్సీ ప్రాంతమైన పోలవరం తాలూకాలో చిన్న తరహా నీటివనరుల గురించి పరిశోధన జరగనందుకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri P. V. Ramana : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖ జిల్లాలో ప్రతినాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి కారదా, వరహా నదుల వరదలు పాలయి, అనకాపల్లి, యలమంచిలి తాలూకాలలో వేల యువకరాలలో లక్షలు విలువచేయు పంటలు నష్టపోవడం, భవనములు కూలిపోయి వేలాది ప్రజలు నిర్వాసులవడము, పశుభుత్వ కాలవలు, చెరువులు, రోడ్లు గండ్లుపడి కొట్లాడి ధనం నష్టపోవడం జరుగుతున్నావన, వరదముంపు నివారణ పథకాలయిన సానికాలువ డ్రైనేజీ స్కీము (కొండకర్ల అవనుండి) వుప్పర గెడ్డ డ్రైనేజీ స్కీము, యానాటికి కాంక్షను చేయని కారణమున.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

కారదా నదిపై కట్టవలసిన ఆనకట్ట, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చునందున.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

వికాఖ పట్టణం జిల్లా, అనకాపల్లి తాలూకా, మునుపాక గ్రామంలో, ములబంద గోడీ కాలన క్రింద ఆయకట్టుగా నమోదు చేయబడిన భూములకు ఆ కాలన నీరు పారుదల యివ్వని కారణమున.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

వికాఖపట్నంజిల్లా, వికాఖ తాలూకా, మధులవాడ ఫిర్కాలోని తముగడ్డయిరిగే పన్ స్కీము కాంక్షను చేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

వికాఖపట్టణం జిల్లా, ఎలమంచిలి తాలూకా, అచ్యుతాపురం సమితి, హరిపాలెం గ్రామంలో చింతలవేల్పు కాలనవకు మట్టికట్టడమునకు బదులు రాతి కట్టడము నిర్మించనందుకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri M. Pitchaiah : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

వికాఖజిల్లా సత్యవరం గ్రామం దగ్గర తాండవనదికి పడినగండ్లు పూడ్పించమని అనేక విజ్ఞప్తుల చేసినప్పటికి, గండ్లు యీ సంవత్సరమే పూడుస్తాననే హామీ యివ్వని ప్రభుత్వంపై ఖరీదీ విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri P. V. Ramana : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—:

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా జిన్నూరు గ్రామంలో 7వ నెంబరు డైరెక్టు పైపు క్రింద నున్న భూములు పూర్వంనుండి 'బి' క్లాసు 'బి' గాపరిగణింపబడుతూ ఎక్స్‌ట్రా ఫ్రీ క్రింద నున్న భూములలో నిమ్మ, అరటి, కొబ్బరి తోటలు—వేరుశనగ మొదలైనవి అనేక పంటలు ఏండ్లగా వేసుకుంటున్నారు. సంవత్సరములో వాటికి కావలసినంత నీరు పుష్కలంగా లభించేది. అట్టిది ప్రస్తుత లోకల్ డివన్ వల్ల మొత్తంఎక్స్‌ట్రా పైపు మూసివేసి నీరు

రాకుండా బండ్ చేయుటద్వారా పంటలకు నైతాంగానికి విపరీత నష్టంకలుగ చేస్తున్నందులకు విచారిస్తూ ఎక్స్ పై ఫును తెరిపించమని కోరుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-.

గోదావరిజిల్లా ఏరియాలో లోకలై కేషన్ ప్రకారంగా (సి) షెడ్యూలు క్రింద చేరిన భూములలో పిల్లిపెసర, వేరుకనగ మొదలైన పైర్లు వేసుకున్నట్లయితే మార్చి 15వ తేదీ వరకు నీరు పెట్టుకొనవచ్చునని మంత్రిగారు చీఫ్ ఇంజనీరు, రివెన్యూ బోర్డు మెంబరు తదితర అధికార్లందరూ చెప్పాచున్నప్పటికీ క్రిందిగ్రామాధికార్లు కొన్నిచోట్ల (ఉదా:- పశ్చిమగోదావరి నర్సాపురం తాలూకా పెనుమంచిలి గ్రామాధికారి) పైర్లువేయుటకు వీలులేదని, నీరు పెట్టుకొనుటకు వీలులేదని అలా చేస్తే శిక్షింపబడుచునని దండోరాలు వేయించి నైతులను యిబ్బంది పెడుతున్నందుకు విచారము తెలుపుటకై.

Mr. Speaker: Cut motions moved.

Sri V. K. Adinarayana Reddy: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not completing the investigation of the project over the river (near Damalcheruvu) to supply water to Pakala Tank.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-.

For not increasing the Ayacut under Venkateswara Cheruvu (near Kaveligaripalle in Pakala Firka in Chendragiri Taluk, Chittoor District) by increasing the length and height of the bund between the two hillocks.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-.

For not taking up the investigation of the project over Gogulamma River (near Kallur Pakala Firka in Chittoor District).

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

For not increasing the Ayacut under Maddinayani-
palle tank (Pakala firka, Chendragiri Taluk, Chittoor
District) by increasing the length and height of the bund.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irri-
gation by Rs. 100/-.

For not taking up the investigation of the following
projects in Pakala firka in Chandragiri Taluk :—

1. Project over Gudivarithippa (near Padiputla-
bylu).

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri B. Dhamabhiksham : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irri-
gation by Rs. 100/-.

వరంగల్ తాలూకా ధర్మనాగరం చెరువులోకి ధూళిముట్టవాగును మరల్చుటానికి
యంతవరకు పూనుకోనందుకు చర్చించడానికి.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irri-
gation by Rs. 100/-.

వరంగల్ తాలూకాలోని వర్ధన్న పేట కొనానెడ్డి ప్లీచెరువులోకి వెళ్లే కాలువకు
షెట్టర్స్ కట్టి యంతవరకు ఆనకట్ట కట్టకుండావుండి షెట్టర్స్ నిరుపయోగమైనందువగాను
చర్చించడానికి.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for
Irrigation by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లా జనగామతాలూకాలోని గండిరామారాం ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి
తగుచర్యలు తీసుకోవటానికి చర్చించడానికిగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irri-
gation by Rs. 100/-

వరంగల్ తాలూకా కొత్తూరు అకెరుపై ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ప్రారంభించనందుకు
చర్చించుటగాను.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri Poola Subbaiah : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

For not providing allotment for Bommalapuram tank and Kolukula tank in Markapur Taluk, Kurnool District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

For not providing allotment for cement channeling for Cumbum Taluq in Kurnool District.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

For not providing allotment for supply channel from Theegaleru to Pedda Araveedu Taluq and Devarajugattu tank.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

For not providing allotment for Theegaleru Anicut at Thokapalli Markapur Taluk, Kurnool District

Mr. Speaker : Cut Motions moved.

Sri P. V. Parvatha Reddy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలోని గుడిపల్లి వాగుపై ఆనకట్ట నిర్మించుటలో శ్రద్ధవహించకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా వావిలకొలను గ్రామంలోని మాలవంతుగండి మరమ్మత్తు చేయకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

దేవరకొండ తాలూకాలోని పాల్వాయి వాగునాలా తీయించి మేడవరం చెరువులోకి నీరు యిచ్చుటలో శ్రద్ధవహించనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

దేవరకొండ తాలూకాలోని మేళ్ళమ్మ చెరువు మరమ్మత్తు చేయుటలో జాప్యము. జరుగుచున్నందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—.

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ జిల్లాలోని చెండి ప్రాజెక్టుకు డ్యాంపై మూడు అడుగుల ఎత్తు డ్యాం పెంచుటకుగాను సర్వేచేయబడి ఎస్టి మేట్సు మంజూరు అయినా యంతవరకు పని ఆరంభించక పోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

Mr. Speaker : Cut Motions moved.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

Sri Kudupudi Suryanarayana : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

To press for the construction of an ordinary lock at Kundaleswaram weir or a tidal lock at Pallamkurru on the Bank Canal in the Godavari Central Division.

Mr. Speaker :- Cut Motion moved.

Sri V. K Adinarayana Reddy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

For not expediting the estimates and not ordering for construction of Reservoir on Pulativanka near Mamadur, Anantapur District.

Mr. Speaker : Cut Motion moved.

Sri D. Seetharamiah : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

To urge upon the Government to examine the excavation of a supply channel from river Bahuda to Chinna-tippasamudram tank-Madanapalli taluk, Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To urge upon the Government to further pursue the Bahuda Project at Nimmanapalli of Madanapalli taluk from the point at which it was dropped and to cause re-estimates of the same with a lower level of the dam height to make it less unproductive as a special measure in this chronically famine affected area.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

కాశ్వత కరువు నివారణావశ్యకతను గుర్తించి మదనపల్లె తాలూకా నిమ్రాపల్లి పల్లెవద్ద బాహుదా రిజర్వాయరును పునఃపరిశీలించి లాభదాయకము కాకపోయినప్పటికిన్ని పై దృష్టిలో, దాని నిర్మాణమునకు పూనుకొనవలెనని ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెచ్చుటకు.

Mr. Speaker :- Cut Motions moved.

Sri K. Ramachandra Reddy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా రామన్న పేట తాలూకాలో భీమలింగం కత్వా ఆనకట్టను నెడల్పు, ఎత్తుచేసి వలిగొండ చెరువునుండి అర్రూరు, వెలువర్తి గ్రామాలకు కాల్వ తీయుటకు సర్వే జరిగినా పని ప్రారంభించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా రామన్న పేట తాలూకాలో మాసాంపల్లి చెరువు గండి మరమ్మత్తుకు మంజూరు అయి 7 సంవత్సరాలు అయినా పని నేటివరకు ప్రారంభించనందుకు.

Mr. Speaker :- Cut Motions moved.

Sri A. Ramachandra Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,39,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

కె. సి. కెనాల్ క్రింద తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతము వరకు సేద్యంలోకి 1,03,000 ఎకరాల భూమిని తెచ్చుటకు ప్రకటించి ప్రభుత్వం 1962-63 వరకు 29,400 ఎకరాలు మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

మూసీ ప్రాజెక్టు క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతము వరకు 33 వేల ఎకరాల భూమిని సేద్యంలోకి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వం పథకం వేసి 1962-63 వరకు 13 వేల ఎకరాల భూమిని మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

కడెం ప్రాజెక్టు క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతము వరకు 35,000 ఎకరాల భూమిని సేద్యంలోకి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వం పథకం వేసి 1962-63 వరకు 2,400 ఎకరాల భూమిని మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

నారాయణపురం ఆనకట్ట క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతము వరకు 18500 ఎకరాల భూమిని సేద్యంలోకి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వం పథకం వేసి 1962-63 వరకు 4,400 ఎకరాల భూమిని మాత్రమే సేద్యంలోకి తెచ్చినందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

మహబూబ్ నగర్ ప్రాజెక్టు రిషేరు పై ప్రభుత్వం 1961-62 నుండి 1963-64 వరకు ఏలాంటి స్వల్ప మొత్తాన్ని కేటాయించనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/—

ఫతేనహర్ ప్రాజెక్టు మైన్ టెనెన్స్ రిపేరుపై ప్రభుత్వం 1961 నుండి 1963 వరకు 1963-64 సంవత్సరం బడ్జెటులో డబ్బు కేటాయింపుకపోవుటం గురించి చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

హైదరాబాద్ నుండి ప్రవహించుచుండే మూసీనదిపై 22 ఆనకట్ట శిథిలావస్థలో వున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం వాటి రిపేరుకై వూసుకొని అధికాహారోత్పత్తిని గావించుటకు విఫలమైనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని కొలనుపాక కొత్త చెరువు మత్తడి నిర్మాణానికి 13 వేల డబ్బు సాంక్ష్లన్ అయినప్పటికీ దాని నిర్మాణానికి వూసుకోకపోవటం గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని గంధవాళ్ళ చెరువు మరమ్మత్తు ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడి నేటివరకు నిర్మాణానికి వూసుకోనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని పుల్లయెపల్లి ఆనకట్ట రిపేరుకు ప్రభుత్వం 1958 సంవత్సరములో 35 వేలు మంజూరు గావించినప్పటికీ నేటివరకు దాని నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వం వూసుకోనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

పోచంపాడు ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం స్కీం తయారు గావించి ప్రాథమిక పనులు ఆ ప్రభుత్వం మొదలుపెట్టినప్పటికీ ఈ ప్రభుత్వం దాని నిర్మాణానికి గట్టిగా వూసుకోనందుకు చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

తెలంగాణాలోని జిల్లాలందు ఆయా గ్రామాలందుగల చెరువు కంటల రిపేరుకు ప్రభుత్వం పూనుకొని అధికాహారోత్పత్తిని గావించుటకు ప్రభుత్వం పూనికతో పనులు నిర్వహించుటలో విఫలమైనందుకు చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

గోదావరి, కృష్ణానది జలాల పంపిణీ 1951 సంవత్సరంనాటి అగ్రిమెంటుకే ప్రభుత్వం కట్టుబడి కేంద్రముతో, ఆయా ప్రభుత్వాలతో గట్టిగా వాదించుటలో ప్రభుత్వం విఫలము కాకూడదని చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

కేంద్రప్రభుత్వం ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అంగీకరించినా అంగీకరించక పోయినా శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనులు అగిపోవని నీటిపారుదల మంత్రిగారు ప్రకటించారు. ఆ ప్రకటనను కార్యరూపంలోకి తీసుకువచ్చుటకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

ప్రభుత్వం మధ్యతరగతి, చిన్న తరహా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ పనులకు పూనుకొనుటలో విఫలమైనందుకు చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

100 ఎకరాలకు పైగా గల ఆయకట్టు చెరువులను జిల్లాపరిషత్లకు అప్పగించడానికి అనుగుణ్యముగా మొత్తాలను కానిస్టేబులు గాని ప్రభుత్వం అప్పగించనందుకు యేర్పడిన పరిస్థితులను చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి చెరువులోకి వచ్చే కట్టుకాల్యను పెడల్పు చేయుటకు ప్రభుత్వం పూనుకొనందుకు జరుగుచున్న నష్టము గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

భువనగిరి తాలూకాలోని కొలనుపాక గ్రామ కొత్త చెరువు రెండు మత్తదులు తగ్గించి కట్టుటవల్ల వరదప్రవాహానికి ఆ చెరువుక్రిందగల 100 ఎకరాల పంట పొలాలు పూర్తిగా పాడైపోవుచున్నప్పటికి ప్రభుత్వం మత్తడి నిర్మాణానికి మంజూరైన 18 వేల డబ్బుతో కట్టకపోవుట గురించి చర్చించుటకుగాను.

Mr. Speaker :- Cut Motions moved.

Sri G. Ramarao :- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To discuss about the repairs to be made to Palakodu (a drainage channel) in Gudivada taluk which has been causing a lot of damage to crops in vast area of fertile lands.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To discuss about the non-implementation of Budameru Drainage Schemes (i. e., bunds formation, straightening of Upputeru etc.) by Government.

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

Failure of Government to repair a drainage channel passing from Pamaru and Kondiparru to Ramanapudy of Gudivada taluk, Krishna district- which is responsible for destruction of crop in thousands of acres of land every year.

Mr. Speaker :- Cut Motions moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 7,89,09,700 for Irrigation by Rs. 100/-

To criticise the Government for dropping the amount for the erection of shutters to Godavari Anicut at Dhoweswaram.

Mr. Speaker :- Cut Motion moved.

*Demand No. XLVI. Capital Outlay on Multipurpose
River Schemes*

Rs. 18,53,70,600/-

Sri B. Dharmabhiram :- Sir, I beg to move:To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for
Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by
Rs. 100/-నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయిస్ మరియు లేబర్ యూనియన్లను
(ఎ. పి. టి. యు. సి) సర్టిఫికేషన్ పోషించుటకు గాను.To reduce the allotment of Rs. 08,53,70,600/- for
Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by
Rs. 100/-నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయిస్ మరియు లేబర్ యూనియన్ల రహస్య
బ్యాంకులపై తీర్చి రికార్డు చేయుటకు పూనుకొనకపోవటం గురించి చర్చించు
టకు గాను.To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for
Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by
Rs. 100/-నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు ఇంజనీయర్ శ్రీ జి. కె. రెడ్డిగారు యూనియన్
ప్రతినిధులతో చర్చించ నిరాకరించినందులకు చర్చించుటకు గాను.To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for
Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by
Rs. 100/-నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఎంప్లాయిస్ల పర్మనెంట్ చేయటం గురించి
చర్చించుటకు గాను.*Mr. Speaker* :- Cut Motions moved.*Sri C. K. Narayana Reddy*:- Sir, I beg to move:To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for
Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by
Rs. 100/-for not granting sufficient allotment to H. L. C. for
its completion by 1965.

Mr. Speaker :- Cut Motion moved.

Sri V. K. Adinarayana Reddy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100.

for not taking serious steps to expediate Localisation not appointing a chemist under H. L. C.

Mr. Speaker :- Cut Motion moved.

Sri Vavilala Gopala Krishnayya :- Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

to criticise the Government for not starting the 2nd tunnel of the Right Bank Canal of the Nagarjuna Sagar Project and commence the second stage.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

to impress upon the Government to request the Government of India not to exempt from payment of interest on the Capital outlay on the Multipurpose River Schemes till the ayacut irrigated.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

To criticise the Government for slow down construction of Srisailem & Pochampad Projects.

To reduce the allotment of Rs. 18,53,70,600 for Capital Outlay on Multipurpose River Schemes by Rs. 100/-

To impress upon the Government to extend the branch Canal No. 37 to give water to Ladmanand, Mee-

narpahi, Sangam, Bhavanipeta, Humnapuram, Boppa-
ram and Ghanpuram in Bodhan taluk, Nizamabad Dist.
Nizam Sagar Canals.

Mr. Speaker : Cut Motions moved.

Demand No. XLVII. Capital Outlay on Irrigation

Rs. 6,81,27,000

Sri N. Venkataswamy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital
Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To regret for not allotting funds for Daggubadu High
Level Channel Scheme.

Mr. Speaker : Cut Motion moved.

Sri A. Ramachander Reddy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for
Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

కరీంనగర్ జిల్లాలోని మూలవాగు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం త్వరీయ పంచవర్ష
ప్రణాళికలో ప్రభుత్వం చేర్చి మొదటి సంవత్సరములోనే నిర్మాణానికి పూనుకొంటా
నని ప్రభుత్వం ప్రకటించినప్పటికీ దాని నిర్మాణానికి పూనుకోనందుకు చర్చించుటకు గాను

Mr. Speaker : Cut Motion moved.

Sri M. Veeraraghava Rao : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for
Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To urge the Government to take up the 'Ampada
Reservoir Scheme' in East Godavari District, Pattipadu
taluk.

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for
Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To draw the attention of the Government to the
urgent need to take up the Yeluru Reservoir scheme in
East Godavari District.

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To impress upon the Government the urgency for taking up Ravuthulapudi Dam work in Pattipadu taluk, East Godavari District.

Mr. Speaker : Cut Motions moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 6,81,27,000 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100/-

To impress upon the Government to go ahead with Srisailem Hydro Electric Project expeditiously.

Mr. Speaker : Cut Motion moved.

Demand No. XXXI. Electricity Rs. 3,26,88,000.

Smt. A. Kamala Devi: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

1962-63 సం. లో 4,56,94,500 ఘోతం కేటాయించి 1963-64 సంవత్సరములో 3,26,88,000 వరకు తగ్గించినందుకు ప్రభుత్వవిధానాన్ని విమర్శించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

వ్యవసాయానికి ఇవ్వబడుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ ప్రతి ఆదివారం ఆపుచున్నందు వల్ల పంటల కనుచున్న నష్టము గురించి చర్చించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి కొరత వల్ల ప్రభుత్వం సాంక్షన్ అయిన బావులకు, 'వ్యవసాయ' చిన్న చిన్న పరిశ్రమలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించ నందులకు యేర్పడిన ఇబ్బందుల గురించి చర్చించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

గట్టిగా ప్రయత్నం చేసి బోలెడు డబ్బు ఖర్చు పెట్టి కొన్ని గ్రామాలకై విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించటం, 3,4 సంవత్సరాల క్రింద దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్న గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటలో ప్రభుత్వం విఫల మైనందుకు చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ప్రభుత్వం నీటి వనరులు లేని మెట్ట ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు పూనుకొనందులకు చర్చించుట గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లాలోని రామన్న పేట తాలూకాలోని ఆత్మకూరు, బాడ కొరటు కల్లు, చందెపల్లి, ఆహూరు మొదలగు గ్రామాల వారు 1960 సంవత్సరములో దరఖాస్తులు పెట్టుకొని బోలెడు డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకున్నా ప్రభుత్వం పై గ్రామాలకు నీటి వరకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటలో విఫల మైనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

భువనగిరి నియోజక వర్గములోని గొలనకొండ, అమ్మనబోలు, మాటూరు, పరటూరు, టంగుటూరు, మొదలగు గ్రామాల వారు గత 2 సంవత్సరముల నుండి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నప్పటికి ప్రభుత్వం నీటి వరకు యేలాంటి చర్య తీసికొనందుకు చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ప్రభుత్వం ఇంత వరకు అమలులో వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్టును హెచ్చించి 1-3-1963 తేదీ నుండి హెచ్చింపు రేట్టును అమలులో పెట్టు చున్నందు వల్ల కలిగే దుష్ఫలితాలను చర్చించుటకు గాను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

ఇంత వరకు అమలులో వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్టు ప్రతి యూనిట్ కు ఫ్లాట్ రేట్టుగా వున్న 9,8,6 నయా పైసలను రద్దు గావించి ప్రతి యూనిట్ కు 8 నయాపైసలు విధించి వసూలు గావించుటకు పూనుకొన్నందువల్ల రాబోయే ప్రమాదముగురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity Rs. by 100/-

ఇంతవరకు అమలులో వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లను రద్దు గావించి 1-3-1963
తేదీ నుండి కొత్త రేట్లు యగు ప్రతి హెచ్.పి.కి 20 రూపాయలు మినిమమ్ ఛార్జీస్ ను
45 రూపాయలు వరకు పెంచుట వల్ల గైతొంగానికి కలుగుతున్న తీరనినష్టాన్ని ప్రభుత్వ
దృష్టికి తెచ్చుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకున్నప్పుడు గైతుకు 3 హెచ్.
పి. లేక 5 హెచ్. పి. ఎలక్ట్రిక్ మోటారు అవసరమున్నప్పటికి విద్యుచ్ఛక్తి శాఖవారు
స్క్రిం రెమ్యూనరేటివ్ గా ఉండలేదని తలంపుతో 5 హెచ్. పి. 7-5 హెచ్. పి.
10 హెచ్. పి. ఎలక్ట్రిక్ మోటారు బావులకు పెట్టుకుంటామని గైతులతో అగ్రిమెంటు
గావించుట వల్ల హెచ్చించ భడిన రేటు వల్ల గైతులకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను
ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

శ్రీశైలం విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టు విరూపాక్షానికి ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసికో
నందుకు చర్చించుట గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

వ్యవసాయానికి ఇస్తున్న విద్యుచ్ఛక్తి మోటార్లకు 3 ఫేజ్డ్ మీటర్స్ ఇచ్చే
బదులు సింగిల్ ఫేజ్డ్ మీటర్స్ ఇచ్చుట వల్ల ఎక్కువ భారంపడి అవి పని చేయక
పోవుటం సరిగ్ లెక్క చూపక పోవటం గురించి చర్చించుట గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి శాఖలో పని చేస్తున్న మైర్ మెన్, లైన్ మెన్, వాచ్ మెన్ మొదలగువారు చాలా కాలం నుండి ఉద్యోగ పనులను నిర్వహించు చున్నప్పటికిని వారిని పర్మి నెంటు ఉద్యోగులుగా నిర్ణయించ నందు వల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందులను చర్చించుట గూర్చి.

Mr. Speaker:- Cut Motions moved.

Sri Bh. Nagabhushan Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

To criticise the Government to its utter failure for not having provided adequate rural electrification

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri Y. M. Pitchaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/.

స్కెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి, పొదిలి, దర్శి మొదలగు మెట్ట తాలూకాలకు వ్యవసాయ మునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయలేక పోవు విధానమును విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/.

స్కెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి పట్టణమునకు డిజలు యింజను ద్వారా సప్లయ చేయు విద్యుచ్ఛక్తి సంవత్సరముకు సుమారు 80000 రూపాయలు నష్టము వస్తున్నప్పటికిని ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి పొదిలి తాలూకా భీసారి కట్ట జంక్షను నుండి మాచ్ ఖండు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయక పోవు విధానమును విమర్శించుట.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri Mande Pitchaiah:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

అధికారపక్షంలో నిమగ్నమైన నైతాంగానికి చాక రేటుకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయలేని ప్రభుత్వ అసమర్థతను విమర్శించుటను.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri Jinna Malla Reddy:-

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for not showing proper provisions for rural Electrification and not showing provision for power facilities to the agriculturists.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri N. Venkata Swamy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

For not providing allotment for electrification of Vupputur and Nagulapalem villages of Bapatla Tq. Guntur Dist.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for failing to implement the scheme of extending Electricity to Narasalapalem village, Bapatla Tq., Guntur District.

Mr. Speaker:- Cut Motions moved.

Sri K. Govinda Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

for not regularising the staff working previously in the Electric Corporation at Anakapalli, Visakhapatnam Districts even 2 or 3 years after nationalising the Corporation.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri Vanka Satyanarayana:- Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరిలోని మెట్ట ప్రాంతమైన పోలవరం ఏజెన్సీలో జంగారెడ్డి గూడెం, కొయ్యల గూడెం, జీలుగుమిల్లి, ఎల్లవరం ఫిర్కాలలో వ్యవసాయ అవసరాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయ నందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

రాష్ట్రం మొత్తం పై రైతులకు యితర వాడకం ద్వారా ఇంత వరకు వున్న విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లను పెంచి నందున ఏర్పడిన పరిస్థితి చర్చించుటకు.

Mr. Speaker:- Cut Motions moved.

Sri N. Venkata Swamy :- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88, 000 for
Electricity by Rs. 100/-

for not sanctioning the scheme for rural electrification of Jupudi village, Bapatla Tq., Guntur Dist.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved

Sri G. Rama Rao:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

Prupose: Government failed to concede the request of the Licenciates in Electrical Engineering (L.E. Es) in

the revision of their scales of pay along with the L. C. Es* (the anomaly and disparity in their scales are - an L. C. E is being paid Rs. 180-7½-210-10-280-15-400 while L.E.E. is paid 150-7½-210-10-250 though they underwent the same training for the same period, and their original scales of pay Rs. 120/- for both revised.

The scales of pays of D. C. E. & D. E. E. and D.M.E. are also different. D.C.E. is being paid Rs. 210 and D.M.E. & D.E.E. are not paid and their scales not fixed in the pay scales.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri B. Dharmabhiksham:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లాలో వ్యవసాయ అవసరాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయటం గురించి చర్చించుటకు గాను.

Mr. Speaker:- Cut Motion moved.

Sri Palla Parvat Reddy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకా '220' గ్రామాదులలో ఏ ఒక్క గ్రామమునకు కూడా విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

మహబూబు నగరము నుండి దేవరకొండ తాలూకా కేంద్రమునకు ఎలక్ట్రిక్
స్తంభాలు తీగలు అమర్చి రెండు సంవత్సరాలు అయినప్పటికి దేవరకొండ పట్టణమునకు
గాని, గ్రామాదులకు గాని విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వక పోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను.

Mr. Speaker:- Cut Motions moved.

Sri C. K. Narayana Reddy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

for not ordering investigation the possibility for
Hydro-electric project at Talakona water falls, Yerravani-
palyem Firka in Vayalpad taluk in Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

for not arranging immediate execution of following
scheme. Supply of Electricity to K.Odeepalli (near Paka-
la) in Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

for not arranging immediate sanction for the following
Electricity schemes :

- (1) 23 additional agricultural Roads at Chinnago-
ttigallu (2) Supply to Doddipalle and Agraharam
villages in Piler Firka in Vayalpad taluk in Chit-
toor Dist.,

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-

for not erecting a new 33 K.V. line from Kalikeri to Chinnagottigallu and a 33 K.V/11 KV Sub-station at Chinnagottigallu to enable supply of power to Nerabilu, Udayamanikyam Bodevandlapalle and enroute villages in Yerravaripalyam firka in Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 000/-

to discuss the failure of Government not connecting Chinnagottigallu and Bhimavaram by II KV line for enabling supply of power to Bhallampet Digavur, T. Settavari-palyem and enroute villages in Yerravanipalyem firka, Chittoor District.

Mr. Speaker:- Cut Motions moved.

Sri K. Ramchandra Reddy:- Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-

విద్యుచ్ఛక్తి పథకము క్రింద ఒక హార్సు పవరుకు 20 రూపాయలకు బదులు 45 రూపాయలు పెంచే పద్ధతిని నిరసించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-.

తెలంగాణ ప్రాంతములో 1963-64 సంవత్సరములో విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరణ కొరకు కొత్త గ్రామాలను తీసుకోవలసిగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-.

రై తాంగము విద్యుచ్ఛక్తిని అధికోత్పత్తి కొరకు పెంచుమని చే వారిపై ప్రతిహేద్య పవరుకు 20 రూపాయలు అమలులో వున్నదాన్ని నిర్ణయించి తీసుకొనుట గురించి.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri A. Ramachender Reddy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్యవసాయానికి అదనపు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు చర్చించుట గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-.

తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలు కరువు కాటకాలకు గురైన పొంటాలకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక స్కీము తయారు గావించి ఎక్కువ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించి అధికాహోత్పత్తికి ప్రభుత్వం 1963-64 సంవత్సరం బడ్జెటులో అదనపు మొత్తం కేటాయించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-.

తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతమువరకు పక్కరాష్ట్రముగు మద్రాసు ప్రభుత్వం రాష్ట్రములోని ప్రతి గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు స్కీము తయారు చేసి శరవేగముతో ముందుకుపోవుచుంటే ఈ ప్రభుత్వం తాతేలు నడకతో విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయ గావించుటకు పూనుకొన్నందువల్ల యేర్పడిన పరిస్థితులను చర్చించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/-.

ప్రభుత్వం సప్లయ గావించుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి మధ్యమధ్య సరఫరా కాక పోవటంవల్ల కట్టాతున్న నష్టము గురించి చర్చించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/—.

తెలంగాణా ఫండునుండి నల్లగొండ జిల్లాలోని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సర
ఫరా గావించుటకు డెవలప్ మెంటు కమిటీ చేసిన నిర్ణయం ప్రకారం నేటివరకు భువన
గిరి తాలూకాలోని వీరాల, మైలవరం, ఇక్కార్తిగ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వకపోవుట
గురించి చర్చించుట గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/—.

విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తిని అధికంగావించుటకు ప్రభుత్వం సమగ్రమైన స్కీమును
తయారుగావించి దాన్ని పట్టుదలతో పెట్టుటకు ప్రభుత్వం విఫలమైనందుకు చర్చించుట
గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/—.

తెలంగాణా నిధులనుండి తెలంగాణా జిల్లాలకు అదనంగా విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ
గావించుటకు మంజూరు గావించిన మొత్తమును ప్రత్యేకంగా ఖర్చుపెట్టక పోవుట
గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/—.

నల్లగొండ జిల్లాను హైద్రాబాదు, వరంగల్లు, ఖమ్మం మూడు డివిజన్ల క్రింద
విభజించి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుచున్న సందర్భమున కలుగుచున్న ఇబ్బందులను
చర్చించుటగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for
Electricity by Rs. 100/—.

భువనగిరి తాలూకాలోని రాయగిరి గ్రామ 14వ రైతులు 1960 సంవత్సరము
ఆరంభములో 14 అడనపు బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ గావించుటకు దరఖాస్తులు
గావించుటకు ప్రభుత్వం చర్య తీసికొనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-.

వ్యవసాయానికి వాడుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి బిల్లులను ఒకటి రెండు రోజులు అలస్యంగా కట్టినప్పటికి పెనాలటీలతో వసూలు చేసి బదులు కనెక్షన్ తెంపివేయుట వల్ల 60, 70 మైళ్ళ దూరానగల కేంద్రాలకు వెళ్ళి బిల్లులు చెల్లించి కనెక్షన్ అనుమతి తీసికొని రావాలని, అనడంవల్ల రైతాంగానికి కలుగుచున్న ఇబ్బందులకు చర్చించుటకు గాను.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

Sri G. Rama Rao : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000/- for Electricity by Rs. 100/-.

To discuss about the disbandment of thousands of work charged establishment workers in this department. This causing unemployment for thousands.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-.

To criticise the Government for entering into an agreement on Seeleru in 1962 in advertantly affecting the rights of Andhra Pradesh possession by the Machikund Agreement, 1945-46.

To reduce the allotment of Rs. 3,26,88,000 for Electricity by Rs. 100/-.

To criticise the Government for excluding the electricity from the Budget as being done in all these years and avoiding the Parliamentary institutional control.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— జనరల్ డిబేటు సమయంలో physical targets విషయం డిమాండ్స్ సందర్భంలో చెబుతారని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఈ నోట్ లో physical targets విషయం ఎక్కడా లేదు. అది ఇప్పుడు అడిగినా ఇవ్వలేదు. ఇకముందు డిమాండ్స్ లోనైనా replies లోను physical targets విషయం చెప్పేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. On a point of submission Sir. For the benefit of the Members, may I request the Hon'ble Minister to supply the figures in respect of physical targets.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :—విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లు హెచ్చించుకుంటున్నారని ప్రశ్నిస్తే రాల సమయంలో తగ్గించే విషయం ఆలోచిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. రీజినల్ సబ్ కమిటీ ముందుకూడా అజేమాట చెప్పారు. ఈ నోట్ లో హెచ్చించామని అందువల్ల 140 లక్షలు అదనంగా వస్తుందని ఉన్నది. కాననసభ లోను రీజినల్ సబ్ కమిటీ ముందు తప్పనిసరిగా తగ్గించడానికి ఆలోచిస్తామని చెప్పారు. ఈ పాలసీ ప్లేటు మెంటులో అటువంటిదేమీ లేకపోవడానికి కారణం మేమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— చర్చలో మీరు పాగ్లాంటే మీరే ఆ విషయాలు చెప్పవచ్చును. లేదా మీ పార్టీ వారెవరిద్వారానైనా చెప్పించవచ్చును. ఆ విధంగా మంత్రిగారి దృష్టికి తేవచ్చును.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ముందు మాట్లాడివుంటే మాలాంటివారికి సౌఖ్యంగా ఉండును. ఎందుచేతనంటే ఆయన అభిప్రాయాలు కొన్ని తెలుసుకుంటే మేము మాట్లాడేది కొన్ని మానుకునేందుకు కాని మరొకవిధంగా

మాట్లాడేందుకు కాని వీలయి ఉండేది. అందుచేత కొంత కష్టమే అయినప్పటికీ ఇప్పుడున్నటువంటి వ్యవహారాలు, పరిస్థితులనుబట్టి మాకు మా మనస్సుకు తోచినవి ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడానికి యత్నిస్తాను. మొదట చాలా ముఖ్యమైన విషయంలోనికి వెళ్ళకుండా నామట్టుకు చాలా ముఖ్యమైన విషయం చెప్పకుని తరువాత మిగిలినవాటి లోనికి వెళ్ళాలని అనుకుంటున్నాను. దేశంలో అధికాహారోత్పత్తి చేద్దామని అంత మంది మాట్లాడుతున్నారు. అందుచేత irrigation facilities ప్రతిచోటకూడా హెచ్చుచేస్తామని చెబుతున్నారు. అయినప్పటికీ విశాఖపట్నం జిల్లా విషయమై చూస్తే ఏమీ ప్రత్యేక ఏర్పాటు ఇందులో కనిపించలేదు. అయితే అది జిల్లా దృష్ట్యా మనవి చేయలేదు. విశాఖపట్నంలో మూడు నదులున్నాయి. శారదనది, అందులో చేరే ఉపనది బొడ్డేరు, అదికూడా పెద్దనదే. ఈ రెండింటినీ కలిపేది మరొకటిఉంది. పెద్దవీరు. ఈ మూడూ కలియడంవల్ల విశాఖపట్నం జిల్లాలో చాలమట్టుకు వరదలన్నీ వస్తున్నాయి. ఈ మూడింటికి రిజర్వాయరు ఎగువగా కొండప్రాంతాలలో కట్టవలసిన దని యిదివరకు చాలసార్లు చెబుతూవచ్చాం. ఆక్కడ సగటు వర్షపాతము 60" మొదలు 80" ఉంటుంది. ఇవి కొండస్థలాలలో పుట్టి కొంతకలిసి వోడవరం గ్రామ ప్రాంతానికి వచ్చేసరికి ఏకం అవుతాయి. గత సంవత్సరం మీ అందరికీ జ్ఞాపకం ఉంది. క్రిందటిసారి వరదలువల్ల నదులు ఉప్పొంగడంవల్ల ఎలమంచిలి తాటాకా మునిగిపోవడం తటస్థించింది. ఈ మూడింటిమీద ఆలోచించవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిమీద పెద్ద హెచ్చు ఖర్చేమీకాదు. పెద్దవీరుమీద ఒక రాతి కట్ట ఉండేది. Maintenance లేక పాడైపోయింది. ఇప్పుడు ఇంజనీర్లు వెళ్ళితే త్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయాలన్నట్లు పైకి కనిపిస్తుంది. రెండుమూడు లక్షలు ఖర్చు పెడితే యిప్పుడున్నది stabilize అవుతుంది. మరొక రెండు మూడు లక్షలు ఖర్చు పెడితే దగ్గరదగ్గర ఆయిదారువేల ఎకరాల భూమి తప్పకుండా సాగులోకి వస్తుంది. ఎటువంటి స్థలంలోంచి సాగులోకి వస్తుందంటే ఆ భాగాన పంటలులేక భూమిలోంచి సారంపోయి ఎర్రవాయి అని పిలుస్తారు అటువేపు, ఎర్రవాయికి రాచకట్టు కడితే అదంతా వస్తుంది. బొడ్డేటిమీద మొగలో రిజర్వాయరు కట్టవలసినదని యిదివరకు గవర్న మెంటున్నప్పుడు యిక్కడ కొంతవరకు రిప్రజెంటేషన్లు జరిగాయి. దానిపైన ఎస్టి మేట్సువేస్తే 30 లక్షలు అయిపోతుందన్నారు. హెచ్చు ఎస్టి మేట్సు వేయడం వల్ల వెనక్కు తగ్గిపోయింది. వచ్చేసప్తం చాలా హెచ్చుగా వస్తుంది. అది ఎత్తయిన

కొండలలోంచి తీసుకొని చాలా జోరుగా క్రిందికి వస్తూఉంటుంది. శారదానదిపై వాడ దగ్గర ప్రాజెక్టు కడతామని 7-8 సువర్సూలైనది. మెంబర్లు మంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడల్లా వైవాడ ప్రాజెక్టు కడతాం అంటూ ఉంటారు. అది ఒక మాటక్రింద ఉండిపోయింది. ఈ మాడింటిపైన ఎప్పుడైతే కట్టలు కడతామో అప్పుడు ఎత్తయిన కొండలవద్ద వర్ష పుసీరంతా ఆగి flood తగ్గిపోతుంది. ఎక్కువ భూమి సేద్యానికి వస్తుంది. మాడింటిక్రిందనూ కలిపి 20-30 వేల ఎకరాల భూమి కొత్త సేద్యము, 2-3 లక్షల ఎకరాలలో ఇప్పుడున్న సేద్యము stabilize అవుతుంది. తప్పకుండా అక్కడ యిది లార్జ్ ప్రాజెక్టు, మీడియం ప్రాజెక్టు, మైనరు ప్రాజెక్టు అనే legal distinctions అన్నీ మానుకొని కోటిరూపాయల డబ్బు వస్తుంది కాబట్టి, మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. వారు స్వయంశుగా వచ్చినట్లయితే స్థలాలకు తీసుకువెళ్ళి చూపిస్తాను. ఒక విశాఖపట్నం జిల్లాకే కాక మిగిలిన ప్రాంతానికి food pressure తగ్గుతుంది. విశాఖపట్నం జిల్లాలో మూడవవంతు food deficit area. ఈ స్కీము అమలు చేస్తే విశాఖపట్నం self-sufficient అవడానికి కూడా అవకాశం వస్తుంది. అందుచేత మనవి చేసుకుంటున్నాను. విశాఖపట్నంలో 1953 సంవత్సరములో investigation కాంక్ష ను చేసి పూర్తయింది. కళ్యాణలోవ అనే ఒక చిన్న స్కీముంది. 12 లక్షలు వేశారు. ఇప్పుడు మరి రెండుమూడు లక్షలు హెచ్చయితే అవుతుంది. చాల మీడియం హైజి. చాల మైనరు స్కీములాంటిది, ఇండియా మొత్తం మీద ఖర్చుపెట్టిన ఖర్చులలో చూస్తే, విశాఖపట్నం జిల్లా నర్సీపట్నం తాబాకాకి దగ్గర చోడవరం ప్రాంతం మధ్యలో ఉన్న ప్రాంతం బాగుపడుతుంది. తాండవ ప్రాజెక్టు విషయమై ప్రశ్నోత్తరాల సందర్భాన మంత్రిగారు టెక్నికలు డిఫికల్టీ వచ్చింది, వెనక్కు వెళ్ళిందని చెప్పారు. మాకు ఉన్నదే వరసానది. లోయర్ వరాహ ప్రాజెక్టు కావాలని మెంబర్లు చెప్పారు. అదీలేదు. శారదా ప్రాజెక్టుగురించి ముందు మనవి చేశాను, తాండవనది ప్రాజెక్టు 1953 లో investigation జరిగి కొంతవరకు ముందుకు వెళ్ళినది. రోడ్లు వేసినారు. Camps కట్టటం జరిగింది. కాని ఒక ఇంజనీరు వచ్చి స్థలం మారిస్తే కొంచెం బాగుంటుందని చెప్పడంవల్ల వెనక్కు పోయింది. టెక్నికలు డిఫికల్టీ ఏమీ లేదు. అందుచేత project ను pursue చేస్తే విశాఖ పట్టణం జిల్లాకే కాక తూర్పు గోదావరికి కూడా పనికివస్తుంది. దీనిని జాయింట్ స్కీము క్రింద ఆరోజులలో ఆలోచించి investigation చేసి పూర్తి చేయించడం అయినది. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 1954 లో investigation పూర్తయినది పాలేరు నదిమీద ప్రాజెక్టు. ఆ విషయమై ప్రశ్నోత్తరముల సందర్భంలో కొంత

వరకు చర్చజరిగింది. మన భూములన్ని బాగుపడాలంటే, flood అగాలం లేకపోవడం గానూ లోకి భూమి రావాలంటే ఈ మోస్తరుగా చాలా మీడియం, less than medium size project ను చేయించడం కోసం మాటలయొక్క ప్రతిబంధకంలోంచి తప్పించుకొని మైనరు ప్రాజెక్టు అయితేనే చేస్తాము, మేజరు ప్రాజెక్టుకి డబ్బు లేదనకుండా చేస్తే మంత్రిగారు విశాఖపట్నం జిల్లాకే కాదు, గోదావరి జిల్లాకే కాదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కి కాదు, దేశం అంతటికిలా భం చేస్తారు. గమనించవలసినదేమంటే ప్రపంచంలో ఎక్కడా rice production surplus లో లేదు. ఎక్కడనుంచయినా తెచ్చుకుందాం అంటే గట్టి యిబ్బంది వస్తే rice import చేసుకోవడం చాలా కష్టం అయిపోతుంది. మనదేశంలో గత పని సంవత్సరాలలో 8 కోట్ల మంది ప్రజలు హెచ్చయినారు. ప్రపంచంలో rice-eating population హెచ్చవుతున్నది. Rice లో వేగిరం స్వయంపోషకం చేసుకోకపోతే యిబ్బంది వస్తుంది. ఆదృష్ట్యా పెద్ద పెద్ద స్క్రీము మాత్రమే కాక తొందరగా పంపే స్క్రీము వెంటనే తీసుకోవలసినదని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఒక జనరలు క్వశ్చను మాత్రం కనిపిస్తున్నది. చీఫ్ ఇంజనీరు గారిని అడిగిన లో శక్రటరీగా వేసుకుందామని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెంటర్ విషయంలో వార్తలు వచ్చాయి. దీనికి prelude గా చీఫ్ ఇంజనీరును, పబ్లిక్ వర్క్సు శక్రటరీగా చేస్తామని ఎందుచేత వస్తున్నదో తెలియదు. పూర్వం బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంలో అటువంటియత్నం చేశారు. ఇది out-moded వ్యవహారం అయిపోతుంది. Independent criticism పోతుంది. ఇంజనీర్లు చెప్పిన దానికి శక్రటరీయట్ లెవెల్ లో మంచిదా కాదా అని ఆలోచించుకునే అవకాశం పోతుంది. పబ్లిక్ వర్క్సు డిపార్టుమెంటు ఖర్చు పెట్టే డిపార్టుమెంటు కాబట్టి దానిపైన శక్రటరీయట్ లో వేరే independent criticism ఉండకపోతే సరియైన సలహారాదు అనే ఉద్దేశ్యంతో మొట్టమొదట చీఫ్ ఇంజనీరు శక్రటరీగా ఉండేకాలం ఉన్నప్పటికీ తరువాత మార్చారు. ఇప్పుడు బలవత్తరమైన కారణాలు ఏమీ వచ్చాయో మాకు చెప్పినట్లుంటే చాలా సంతోషిస్తాను నామట్టుకు ప్రాగ్రెసివ్ అయిన పద్ధతిలాగా ఏమీ కనిపించలేదు. అధ్యక్షా ఎలక్ట్రిసిటీ విషయమై ముందు చెప్పి తరువాత మిగిలిన విషయంలోకి వెళ్దామనుకుంటున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీలో depreciation, interest లెక్కల్లో వేస్తున్నారా? కలిపిన తరువాత ఖర్చు, రాబడి ఏకం అవుతున్నదా కాదా అన్న విషయం మంత్రిగారు ఆన్సరులో చెబితే బాగుంటుంది. నాకు తెలుసు Electricity Act యొక్క provisions ను satisfy చేయడం కోసం depreciation, interest తప్పించి రాబడి ఖర్చు సరిగా balance అవుతున్నాయని చెప్పినట్టుగా కనిపిస్తున్నది. దీనిలో వివరాలు చెబితే చాలా సంతోషిస్తాను. పబ్లిక్ వర్క్సులో చెప్పిన మోస్తరుగా ఎలక్ట్రిసిటీ

బోర్డువచ్చిన తర్వాతకూడ కొంతవరకు అనర్థకాలు వచ్చాయి. ఎలక్ట్రిసిటీ ఈ ప్రభుత్వం వేసిన ప్లానుకాదు. ఆలిండియా ఆప్టో వచ్చినటువంటిది అనుకోండి. ఇప్పుడున్న పద్ధతిలో ఇక్కడకూడా శక్ర 'టేరియట్' exercise చేసే independent judgment పోయింది. ఇందులో ఉన్నవారు బోర్డు అవుతారు. బోర్డు కూడా స్పెండింగు డిపార్టుమెంటు వారు చేసిన పనులు సరిగా ఉన్నాయా, సవ్యంగా జరిగాయా, దుబారా అవుతున్నదా, ప్లాన్సు ఏమయినా మార్పుకోవాలా అనే విషయాలలో వచ్చిన పోజిల్లును independentగా శక్ర 'టేరియట్'లో ఆలోచించు కొనడానికి మంత్రిగారికి సలహా యివ్వడానికి అవకాశంపోతుంది. ప్రత్యేకంగామరొకటి కూడా ఉంది. శక్రటర్ కూడా బోర్డులో మెంబరు కావడంవల్ల పవరుపోయింది. ఒక monolithic structure గా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు తయారైనది. Political effect ఏమయినప్పటికీ బోర్డు విషయమై ఏది అడిగి నప్పటికీ—తెలియకనే అడుగుతాం అనుకోండి బోర్డు విభజన చాల నూత్నమయిన సాంఖ్యిక వేదాంతంమోస్తరుగా యిష్టంలేనప్పుడల్లా బోర్డు వ్యవహారం గురించి చూట్టాడతారు. చాల హెచ్చయిన డబ్బు ప్రజల దగ్గర నుంచి వస్తున్నటువంటిది లెజిస్లేటివ్ కంట్రోలుకి లెజిస్లేటివ్ చర్యకు లోబడి ఉండ వలసిన డబ్బు నూత్నంగా బోర్డు వ్యవహారం ఆవడంలో లెజిస్లేచరు కంట్రోలు అంతా తప్పిపోతుంది. ఇన్ని కారణాలవల్ల బోర్డు ఉంచవలసి వచ్చినప్పటికీ దాని compo- sition మార్చి బోర్డు చేసినటువంటివి బాగా స్వతంత్రంగా చరించే అవకాశం శక్ర 'టేరియట్'కి ప్రభుత్వానికి లెజిస్లేచరుకు అట్టి పెట్టుకునే మోస్తరుగా ఏర్పాట్లు చేయవలసినదని వేను ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇదిఅంతా ప్రజలు ఇచ్చిన డబ్బే కాబట్టి ఈ డిపార్టుమెంటు యొక్క వ్యవహారం ఇక్కడ లెజిస్లేచరులో ప్రశ్నలు వేయకూడదనే భావము ప్రభుత్వము వదలి పెట్టుకో వలసినదని మనవి చేస్తున్నాను. Electricityకి సంబంధించి units generatedకి units soldకి చాల వ్యత్యాసము కనిపిస్తోంది. ప్రతివోట electricityని produce చేసిన తరువాత losses వుంటాయి. Transmission losses వుంటాయి un- accounted forగా వుండి ఏ 0.5% ఎంతో వుండడము మామూలు. కాని లెక్కలు చూస్తే నూటికి 30, 35 వంతులు unaccounted for గా పోతుంది. ఇది కొంచెము జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. మనందరిని బాధి స్తున్నది.గుల్లాతీ కమిషన్ రిపోర్టు 19వ లేదినకేంద్రప్రభుత్వముతమనిర్ణయాలతో publish చేస్తామని చెప్పినట్లు పత్రికలలో వచ్చినది. ఈ విషయము గురించి ప్రభుత్వానికి వర్తమా నము వచ్చినదో లేక మేము చూసినట్లుగానే పత్రికలలోనే చూశారో తెలియదు. 1951

అగ్రిమెంటుకు వ్యతిరేకముగా గాని, ఆ basisని మాచ్చే పద్ధతికి మన ప్రభుత్వము ఒప్పు
కోదు అని దృఢముగా చెప్పాము అని చెప్పారు. అంతవరకు ప్రజలలో సంతృప్తి వచ్చి
నది. అసలు ఇబ్బంది స్థితిలోకి ఎందుకు వచ్చాము అని మనవి చేస్తున్నాను. నిన్న గాక
మొన్న పత్రికలలో చూశాము. ఇక్కడ కొంతమంది సభ్యులు తమ దృష్టికి తీసుకొని
వచ్చారు. మైసూరు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన భావాల్ని మనకు వ్యతిరేకముగా వున్న
పుడు ఏమి చేయాలనే ప్రశ్న వస్తుంది. మాటకు మాట అనమని చెప్పాను. అది మంచిది
కాదు కూడ. వారి ధోరణిలో వారు వెళ్ళిపోతూవుంటే మనము చేసేది ఏమైనావుందా
లేదా? International affairs చూడండి. ఏదైన ఒక దేశము ఇంకొక దేశానికి వ్యతి
రేకముగా చెప్పినట్లయితే పత్రికలలో కాకపోయినా ఏదో protest పంపించే ఆచారము
వుంటుంది. అలాంటి పని మన రాష్ట్రము చేసినదా లేదా? లేకపోతే ప్రజలు బాధ
పడుతూవుంటారు. ఒకప్పుడు గొంతు వుండి గట్టిగా మాట్లాడినట్లయితే ఆవేశముతో
మాట్లాడుతున్నాము అని భ్రమలో పడుతూవుంటారు. ఆవేశముతో మాట్లాడినది కాదు.
నేను ఆవేశము లేనివాణ్ని కాబట్టి మెల్లిగా మాట్లాడుతున్నాను. ఆవేశముతో మాట్లాడ
వలసినదే. 1959లో భాషారాష్ట్రాలు సంఘాన్నిగా మహారాష్ట్రకూడ ఏర్పాటు అయి,
మైసూరు విరివి అయిన తరువాత వారికి వచ్చిన భావాలవలన ఈ ఉదంతము జరిగినది.
మన గవర్నరు మెంటు తెలుసుకోనే దానికి అవకాశము ఎందుకు లేకపోయినదో గాని తెలు
సుకోలేదు. 1951లో చేసిన అగ్రిమెంటు అన్యాయము. ఇది ఒప్పుకోదలచుకోలేదు.
ఇది త్రోసిపారవేస్తూ స్థానింగు కమిషనుకు ఏప్రిల్ 1959లోనే ఉత్తరాలు వ్రాశారు.
అది సెప్టెంబర్ 1960 వరకు మన ప్రభుత్వానికి తెలియలేదు. మనము తెలుసుకున్న
ట్లయితే సెంట్రల్ గవర్నరు మెంటెతో ఏమి చేస్తున్నారో, స్థానింగు కమిషనుతో ఏమి
చేస్తున్నారో తెలియకపోయినట్లయితే చాల దుష్పరిణామాలు వస్తాయి. 1960 సెప్టెం
బరు కాన్ఫరెన్సులో మహారాష్ట్ర, మైసూరు ప్రభుత్వాలు 1951 అగ్రిమెంటుకు ఒప్పు
కోము అని అన్నారని చెప్పారు. ఒక Technical committeeని వేస్తామని అన్నారు.
Technical committee consisting of 3 members, అని ఆప్పుడే చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ తరపున వెళ్ళిన మంత్రిగారు కొత్త ఆలోచన తీసుకొనివచ్చి పెట్టారు
అని చెప్పేసరికి ఆ కాగితము క్రింద పెట్టి అక్కడ షేర్ మన్ గా వున్న సెంట్రల్ మిని
ష్టరుగారు నేను alternative proposals చేస్తున్నానని చెప్పారు. ముగ్గురు సభ్యులతో
ఒక Technical committeeని వేస్తాము, dependability ఎంత, regeneration
వుందా లేదా. విజయవాడ దగ్గర, ధవళేశ్వరము దగ్గర నీరు ఎంత వుంటుంది అని పాత
లెక్కలు తీసుకొని చర్చ చేయడానికి ఒక కమిటీని వేస్తాము అని వెంటనే చెప్పారు.
సెప్టెంబరు 1960లో చెప్పినదానికి కొంత జాప్యము జరిగినది. ఏప్రిల్ లో గుల్బర్గా కమి

మనకు ఏర్పాటు చేశారు. ఇది Political commission కాని Technical commission కానే కాదు అని నాకున్న అల్ప జ్ఞానమువల్ల అనిపించినది. పరిస్థితుల వల్ల రుజువు అయినవి. వారు వచ్చినదగ్గరినుంచీ ఏ విధముగా వ్యవహరించాలో అందరికీ తెలుసు. ఆ detailsలోకి వెళ్ళడములేదు. గుల్తాతీ కమిషను చేసిన సూచనలు ఏమి అనేవి సూక్ష్మముగా మనవి చేస్తున్నాను. సెప్టెంబరు 1960 కాన్ఫరెన్సులో హైమన్ ఏవయిల్ terms of referenceలో చూపించాలో అనే తిరిగి ఇచ్చారు. ఆ ఇచ్చిన దానికి జవాబులు చెప్పారా? దేశమంతా తిరిగారు. మన లెఖ్యులు తప్పు అన్నారు. మన ఇంజనీర్లను తృణీకరించారు. మనకు లెక్కలు కట్టడము రాదని అన్నారు. వారు alternativeగా ఏమీ చెప్పినట్లు భోగట్టలేదు. Terms of referenceలో ఇదివుంది.

“To report on the availability of supplies in the Krishna on the basis of annual flows at Vijayawada and other points, taking into account upstream utilisation and allowing for regeneration :

- (i) for 86 per cent dependability is assumed in 1951.
- (i) for 75 per cent dependability; and
- (ii) for such other criterion of dependability as may be considered appropriate.”

ఈ విషయాలు వారు ఏమైన ఆలోచించారా? Research Station లో పెట్టారు. అక్కడకు పంపితే ఒక మోస్తరుగా మనము చెప్పిన లెక్కలే సరిమైనవిగా కనిపించినవి. ఆ రిపోర్టును మంత్రులు చూసివుంటారు. అందులోవున్నవి అక్కడక్కడ పత్రికలలో పడుతూనేవున్నవి. ఈ విషయమై వారు ఏమీ చెప్పకుండా వదిలిపెట్టేశారు. 86% dependability మీద మనము plans వేసుకోవాలా లేక 75% water వుంటుందని plans వేసుకోవాలా? డబ్బు ఏవిధముగా ఖర్చు పెట్టుకోవాలి అనేది ఇదమిద్దముగా తేల్చుకుండా ఇప్పుడు చెప్పడము కష్టమన్నారు. ఎందు చేత కష్టము అన్నారు. నీరు అక్కడ ఎంత ప్రవహిస్తున్నదీ చెప్పలేము అన్నారు. అసలు ఈ కమిటీవారు ఎందుకు వచ్చారు? లెక్కలు తీయడానికే వచ్చారు. మన లెక్కలు తప్పు అన్నారు. వారిని చెప్పండిని అంటే 10 సంవత్సరాలు కావాలని చెప్పారు. ఈ మాత్రముదానికి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఈ కమిషను ఎందుకు వేసినది? నీరు దేశమంతా ఎందుకు తిరిగారు? ప్రజలయొక్క మనస్సులలో రోమాలను, ద్వేషాలను పెంచారు. ఎంత dependability పైన ప్రాజెక్టులు కట్టాలో ఎలా

చెప్పుతాము అని అన్నారు. నూటికి 10 వంతులు తక్కువ నీరు వుంటుందని చెప్పారు. ఇంకొకచోట నూటికి 20 వంతులు నీరు తక్కువ వుండవచ్చునని అన్నారు. ఇదమిద్దమని తేల్చలేదు. ఎందుచేత తేల్చలేదు? రిపోర్టు వ్రాసే సమయములో వారికికూడ తోచినది. “మనము పెద్దఇంజనీర్లము కదా సరిగా లెక్కలు తీసుకోలేదు. చర్చలు చేసే రిపోర్టు ఎలా ఇస్తాము అనిచెప్పి 10 సంవత్సరాలు లెక్కలు తీసుకోవాలి అని అన్నారు. 1951 లో అనుకొన్న దానికన్న విజయవాడ దగ్గర హెచ్చు ప్రవహిస్తున్నదా, తక్కువ ప్రవహిస్తున్నదా అదేవిధముగా ధవళేశ్వరము దగ్గర తెలుసుకొంటేగాని చెప్పలేము అన్నారు. 86% dependability వుంటే ఎంతనీరు వస్తుంది? ఎంత నీరు వస్తే ప్రాజెక్టులు కట్టుకోవచ్చు 100 సంవత్సరాలలో 86 సంవత్సరాలు వస్తుందని పద్ధతా? 86 సంవత్సరాలలో 75 సంవత్సరాలు నీరు వస్తుందని అంటే, 4 సంవత్సరాల కొకసారి పంట పోతుంది అంటే డబ్బు హెచ్చుగా ఖర్చుపెట్టుకోము. 5 సంవత్సరాల కొకసారి పంట పోతుంది అంటే అంతకన్న హెచ్చుడబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొంటాము హెచ్చు dependability కోసము మన ఇంజనీర్లు, ప్లానింగు కమిషను, సింట్రిల్ గవర్నమెంటు అందరు ఒప్పుకొని 86% dependability అని లెక్కవేశారు. అది తప్పు అని మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు అన్నారు. మనము ఇచ్చిన లెక్కలు తప్పు అని, 10 సంవత్సరాల వరకు తేల్చలేము కాబట్టి ఎంత నీరు వున్నది చెప్పలేము అన్నారు. 86% dependability పైన ప్రాజెక్టులు కట్టుకోవాలో, 75% dependability పైన ప్రాజెక్టులు కట్టుకోవాలో, ఎంతడబ్బు ఖర్చు పెట్టాలనేది కూడ చెప్పము అన్నారు.

ఈ సమయంలో మైసూరువారు - ఇదివరకట్లా గట్టిగా కబుర్లుచెప్పి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి పోచంపాడు, శ్రీశైలం వీవిధంగా కూడా మీరు ఇవ్వకూడదని ప్లానింగ్ కమిషన్ వారికి వ్రాసిన మైసూరువారు - ఈ నాడు ఎవరి ప్లానింగ్ కమిషన్ అని అంటున్నారు. ప్లానింగ్ కమిషన్ మేము రికన్నెజ్ చేయము అని అంటున్నారు. ప్లానింగ్ కమిషన్ కు చెప్పి వారినండి లాభం పొందిన తరువాత, వారి ఆదేశం ప్రకారం మనం శ్రీశైలం, పోచంపాడులను నడిపించటానికి వీలులేక ఆవిన తరువాత ఇవేళ గుడ్లాతీ కమిషన్ వచ్చినతరువాత అసలు ప్లానింగ్ కమిషన్ అన్నది ఇట్లిగల్ బాడి, స్టాటుటరీ బాడికాదని ఇక్కడ లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లుగా, ఆ మోస్తరుగా మైసూరు ప్రభుత్వంవారు చెబుతున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు, ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు వారు చెప్పే మాటలు, వారి భావాలు కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తారని అశిస్తున్నాను. బహుశా తీసుకువచ్చే వుంటా

రేమా లేకపోతే తీసుకురావలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. దాని తరువాత సెకండ్ టరమ్ ఆఫ్ డిఫరెన్స్ లో ఇలా అన్నారు.

“...To report on the requirements of projects on the Krishna in operation in 1951 as approved by the Government of India for execution included in the plans and not yet approved by the Government of India, and further proposals by the State.”

ఇవన్నీ లెక్కలు వేయమన్నారు. లెక్కలు వేయటంలో కూడా “as approved by Government” అనేసరికి వారు వేసిన లెక్కలు మనవిచేస్తాను. నాగార్జున సాగర్ యొక్క సెకండ్ ఫేజ్ అనేది సెపరేట్ ప్రాజెక్టు అని అన్నారు. అసలు ఫేజ్ అనేది మైనాస్ స్పెస్ సరిహద్దు వచ్చింది. నాకు జ్ఞాపకంవుంది, ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా జ్ఞాపకం వుండేవుంటుంది. అప్పుడు మేము కలసి వెళ్ళి ఈ ప్లాన్ ను ప్రెజెంట్ చేయటం మొట్టమొదట స్టేజ్ లో తటస్థించింది. దానిలో 81 లక్షల ఎకరాలు నందికొండ ప్రాజెక్టు యొక్క విస్తీర్ణం అని ఆ రిపోర్టులో వ్రాసివుంది. 1954 వ సంవత్సరంలో నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు పని ప్రారంభం చేయమన్నప్పుడు 81 లక్షల ఎకరాల విస్తీర్ణం ఒప్పుకొనే సాంక్షన్ అయింది కాని మరొకటి కాదని. మన ఇంజనీర్లు వాదించినప్పటికీ గుల్బర్గా కమిషన్ రిపోర్టులో ఏమి వ్రాశారంటే, నాగార్జున సాగర్ రెండవ ఫేజ్ సాంక్షన్ అయిన ప్రాజెక్టు కాదు అని. దేశంలో ఒక అపవాదు ఆంధ్రులమీద కల్పించటానికి, వీరు మధ్యవుండి సాంక్షన్ కాని స్క్రీములన్నింటికీ కాలిలు వెడల్పుగా కట్టించుకొంటున్నారు, వీరు దుర్మార్గం చేస్తున్నారు అని చెప్పటంకోసం చెప్పింది. కొయినా ప్రాజెక్టుకు ఒక్కటే స్టేజిని మనం అందరం ఎవ్రూవ్ చేసింది. కాని వారు రెండవ స్టేజికోసం వెడల్పు చేసినప్పుడు ఆంధ్రులకు చెప్పనేలేదు. 1951 వ సంవత్సరము ఎగ్రిమెంట్ ప్రకారం వారు 67 యూనిట్లకంటే నీరు తీసుకోవటానికి వీలులేదు. ఆంధ్రులయొక్క ఎగ్రిమెంట్ లేనిదే అది విస్తృతపర్చటానికి వీలులేదని వారికి తెలిసివున్నప్పటికీ కూడా వారు అలా మనకు తెలియపర్చలేదు. స్లానింగ్ కమిషన్ వారు పంపినదానిలో కొయినా ప్రాజెక్టును పెద్దది చేస్తున్నారు, ఆంధ్రులు కూడా దీని ఎగ్రిమెంటులో పార్టీస్ కనుక ఆంధ్రా గవర్నమెంటు పర్మిషన్ లేకుండా మీరు కొయినా ప్రాజెక్టుకు హెచ్చు నీరు మళ్ళించటానికి వీలుండదు అని వ్రాశారు. వారు అలా వ్రాసినప్పటికీ మనల్ని వదలి, ఫారీన్ లోన్స్ కూడా తేరం ఆడుకొని రెండవ స్టేజి విస్తృతపర్చుకొంటానికి సాంక్షన్

అయినట్లు, శాంక్షన్డ్ ప్రాజెక్టులో కొయినా రెండవట్టేను గుల్తాతి రిపోర్టులో ఉదహరించారు. నాగార్జునసాగర్ రెండవట్టే 31 లక్షల ఎకరాలకు ఇచ్చిన ప్లాన్ లో డబ్బు సరిపోకపోవటంవల్ల సెకండ్ ట్రేజ్ అని అనుకొన్నదానిని వారు not sanctioned అని వ్రాశారు. శాంక్షన్ కాని దానిని, అసలు ఆంధ్రులయొక్క consent లేందే పెద్దది చేయటానికి వీలులేని కొయినా సెకండ్ ట్రేజ్ ను శాంక్షన్డ్ ప్రాజెక్టుగా వేశారు. గుల్తాతి రిపోర్టులో వుందని పత్రికలలో బైటపడింది. ఓపెనింగ్ సెర్మోన్స్ అన్న జరిగాయని పత్రికలలో వార్తలు వస్తున్నాయి. ఈ విధంగా ఇంత చుట్టూమైన, దేశానికి ఇబ్బందికరంగావున్న ప్రాజెక్టుపైన మనయొక్క attitude మొట్టమొదట మంత్రులు చెప్పినప్పటికీ, 1951 వ సంవత్సరపు ఒడంబడిక ప్రకారంగా జరపటానికి ధృఢంగా నిలబడతామని మంత్రులు చెప్పినమాట వాస్తవం అయినప్పటికీ, వీరు ఈ మాట చెప్పిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వం వచ్చి దీనిపై పార్లమెంటులో, శాసనసభలలో చర్చలు అక్కరలేకుండా మేము కొన్ని నిర్ణయాలకు వస్తాము అని, అలా నిర్ణయాలకు వచ్చినతరువాత గుల్తాతి కమిషన్ రిపోర్టును పబ్లిష్ చేస్తాము అని వారు చెప్పినప్పటికీ ఈమధ్య జరిగిన ఉదంతాలవల్ల మన గవర్నమెంటు మన పొజిషన్ ను, మన ఆభిప్రాయాలను విపులంగా చెబుతారని, రెండవ ఆభిప్రాయంకు అవకాశం లేకుండా వారికి చెబుతారని నేను ఆశించాను, ఆశిస్తున్నాను. ఒకవేళ మనకు అన్యాయం చేస్తారా, ఇంటర్ ట్రేట్ కాన్ఫరెన్స్ జరుపకుండా ఇదంతా జరుగుతుండా అంటే ఇప్పుడు ఆలానే జరుగుతున్నది. కొన్ని నూత్రాలు ఒప్పుకుంటున్నామంటున్నారు. అవి ఏ నూత్రాలలో నాకు తెలియదు. ఎటుకా ప్రభుత్వానికి తెలిసేవుంటాయి. సామాన్యంగా లెజిస్లేటర్స్ కు కూడా ఒకవిధంగా తెలిసే పద్ధతిని ఒక కన్వెన్షన్ డెవలప్ చేసుకొంటే తప్ప లేకపోతే ఇబ్బందులు వస్తాయి. ఇలాంటి పద్ధతి అమెరికాలోవుంది. ఇలాంటి ఎగ్రిమెంట్ ఫారిన్ కంట్రీస్ తో వస్తే సెనేట్ ఫోర్స్ రిలేషన్స్ కమిటీ అని వుంటుంది. ఆ కమిటీయొక్క ఎఫ్రూల్ లేనిదే ప్రెసిడెంటు అంగీకరించినప్పటికీకూడా ఆ కమిటీ ఒప్పుకోకపోతే అది తప్పిపోతుంది. దాని అభిప్రాయం బట్టి ప్రెసిడెంట్ మార్చుకొనే సంఘటనలు తమకు జ్ఞప్తిలో వుండేవుంటుంది. అలాంటిది మనదేశంలో కూడా చెసుకోవాలి, ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ కూడా చెసుకోవాలి. టేటుకు టేటుకు ఇలాంటి ఎగ్రిమెంటు జరుగుతున్నప్పుడు మంచిచెడ్డలు కొంచెం ఆలోచించటానికి అవతలవారు చెప్పింది వెంటనే అక్కడే ఒప్పేసుకొనే పద్ధతి కాకుండా కొంచెం ఆలోచించటానికి అటువంటి కన్వెన్షన్ డెవలప్ చేస్తే బాగుంటుంది; అమెరికాలో వున్నమాదిరి చెస్తే బాగుంటుందని మనవి చెప్పాము. వచ్చే ఇబ్బందులేవో ఈ రోజున చాలామందికి కన్పించటంలేదు. నాకు ఆశ్చర్యంగా

వుంది. గుల్బర్గా కమిషన్ రిపోర్టు, వారు చేసిన పర్యటనలో వారు చేసిన రిమార్క్సు చూస్తే దేశంలో విప్లవం రావలసిందన్నమాట. అటువంటి కమిషన్ అక్కరలేదని చెప్పిన కమిషన్, ఆంధ్ర గవర్నమెంటుతో చెప్పకుండా వేసిన కమిషన్, మన దేశంలో బాహుటంగా పర్యటన చేసిన కమిషన్, మన రికార్డులన్ని చూసి తప్పు అని తిరగదొడుతున్న కమిషన్ వస్తూవుంటే దేశంలో అతి శాంతంగా వెళ్ళిపోయింది. దానికి కారణం ఈ రోజున ధవళేశ్వరం, విజయవాడవద్ద ఆనకట్టమీద వర్షం వస్తే నీరు వుండటం. అందుచేత చాలామంది ఏమనుకొంటున్నారంటే పొలిటికల్ గా వారు అవునంటే మనం కాదంటున్నామని. కృష్ణ నీరు ఎవరు తగ్గించగలరు, గోదావరి నీరు ఎవరు తగ్గించగలరు, మనం పాటలుకూడా వ్రాసుకొన్నాముకదా, గోదావరి కృష్ణ జలాలు జలజలా పారుతుంటే బంగారు పంటలు పండిస్తామని, దానిని ఆపేవాడెవడు అనే దురభిప్రాయంలో చాలామంది వున్నారు. ఇదివరకువున్న గోదావరి రిపోర్టు, కృష్ణ రిపోర్టు చూడండి. కృష్ణ విషయమై పాత ఎగ్రిమెంటులో ఆ రోజుల్లో అడిగిన ప్రాజెక్టులు 1951 లో అడిగిన ప్రాజెక్టులకు కావలసిన నీటిలో సగం నీరే కృష్ణలో వుంది కాబట్టి అన్ని ప్లాన్లుకు ప్రపోజ్ లోగా మేము తగ్గించామని అన్నారు. కృష్ణలో నీరు ఏమీలేదు, ఎగ్రిమెంటును డిప్రెజ్ చెద్దామనే ఏర్పాటుతో వారు పెట్టిన ప్రపోజల్స్ కు, వారు అడిగిన ప్రపోజల్స్ ప్రకారం వారు అడిగిన నీరు వారు తీసుకొంటే క్రిందకు ఒక సుక్కు నీరుకూడా రాదు అది ఇవాళ తెలియదు. ఆ ప్రాజెక్టులు వారు కట్టటం ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారో ఆ రోజు వరుసగా తగ్గిపోతుంది. ఇక్కడ ఇప్పుడు వయసులోవున్న మెంబర్స్ కు నా వయసు వచ్చేసరికి ఇప్పుడు నేను చెబుతున్న మాటలయొక్క ఫలితం అప్పుడు కనిపిస్తుంది. వారు కట్టుకోవడానికి కొంత టైమ్ పడుతుంది. మనం ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ 1956 వ సంవత్సరంలో మొదలు పెడితే 1963 వచ్చినా ఇంకా పోలేదు. ఇలా పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులన్నీ ఆలస్యం అవుతాయి.

నీరు అడుగుతున్నటువంటి ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి కొంత ఆలస్యం అవుతుంది. ఒకసారి conversationలో గుల్బర్గా వారు చెప్పారట, ఇరవై ఏళ్ళ వరకు మీకు ఇబ్బంది లేదు. మీరు కట్టుకోండి అని అంటే 10, 12 ఏళ్ళు ప్రాజెక్టులు కట్టుకోనే దానికి అయి పోతుంది 7, 8 ఏళ్ళు మనకు నీరు ఉపయోగం ఉంటుందని మీకు డబ్బు ఉంటే మీరుకోట్ల కొలిది ఖర్చు పెట్టుకోండి అని ఆయన ఫలోక్తిగా చెప్పేశారు. కృష్ణ దగ్గర, గోదావరి దగ్గర నీరు చూసే, దేశంలో అంతమంది కూడ ఇప్పుడు మనం చేస్తున్నటువంటి వాదం అర్థం కాకుండా, మీరు అనేకాలతో మాట్లాడటం తప్పు, అనేకాల వల్ల మీకు నీరు

మిగులుతుందా అని అంటారు. ఈ అంకెలు మంత్రిగారికి కూడా తెలిసే ఉంటాయని అనుకుంటాను. అప్పుడే మనవి చేసుకున్నాను. ఇప్పుడు అంతకన్నా కూడా హెచ్చుగా వారు అడిగారు. Upper Krishna, Middle Krishna అని రెండు ఉన్నాయి. ఈ రెండిటికి estimated yield 585 units ఉన్నదని అనుకుందాము, కృష్ణలో కలిసే సరికి. అయితే ఇప్పుడు మహారాష్ట్ర వారు పాత Utilisation గాక 804 units అడుగు తున్నారు. అసలు అక్కడ ఉన్న నీరు 585 units అయితే 804 units క్ అవసరమైన projects గుల్తాతీ కమిషన్ ముందు పడేశారు. ఎప్పుడైతే పాత agreement ను తిరిగి తిరగదోడాలనే బుద్ధి పుడుతుందో అప్పుడు వెర్రితలలు వేస్తున్నారు. 500 units ఉన్నచోట 800 units schemes కు మనం నీరు ఎలాగు ఇస్తాము! అది వారికి తెలుసును. అసలు అంతకన్నా నీరు రావడానికి అవకాశమేలేదు. అది వారికి తెలియక కాదు. నైతికంగా ఒప్పుకొన్నటువంటి agreement ను తొమ్మిదేళ్లు అయిన తరువాత దీనిని మారుస్తాము అన్నట్లుంటే మార్పు వచ్చును అని Planning Commission, Central Commission 'అయినా ఆలోచించండి చూద్దాము'. అని ఎప్పుడైతే అంటారో అప్పుడు ఈ మోస్తరుగా వెర్రి తలలు వేస్తారు. ఇప్పుడు అంకెలన్నీ చెప్పితే ఆలస్యం అవుతుంది. కృష్ణమీద, గోదావరిమీద కూడా గుల్తాతీ కమిషన్ ముందు వీరు ఎంత నీరు అడిగారంటే వారి ప్రాంతాలలో వచ్చేటటువంటి నీరు ఎంత ఉంటుందో ఆ నీరు exhaust అయి పోవడమే గాక మనం క్రింద నుంచి pumping schemes పెట్టి వారికి ఇచ్చి నప్పటికీ సరిపోనంతటి నీరు వారు అడుగు తున్నారు. అయితే వారు అడిగితే మాత్రం ఇచ్చేస్తారా వారు అడిగినంత మాత్రాన ప్రమాదం ఏమి. అని అన్నారు. కాని వాళ్ళు ఏమి తక్కువ వాళ్ళా, Central Government బాగా influence ఉన్నటువంటివాళ్ళు 1951లో Planning Commission auspices లో Planning Commission కు ప్రెసిడెంటు శ్రీజవహర్లాల్ నెహ్రూ Vice-President V.T. క్రిష్ణమాచారిగారు, నందాగారు, యావన్మంది ఒప్పుకొన్నటువంటి agreement ను, తరువాత Government దీనిని ratify చేస్తామని చెప్పినటువంటి దానిని సులభముగా ప్రక్కకు తప్పించేటటువంటి influence ఉన్నటువంటి వారు ఆ విధంగా అడుగు తున్నప్పుడు ఊరికే వదులుతారా! ఏవిధంగానీ కూడాను 1951 Agreement involved అని కూడా 1951 Agreement కు stay orders ఇచ్చా మని Central Government వారికి extraordinary power ఏదైనా ఉంటే దాని క్రింద orders లేకుండా లేక ఏదైనా tribunal వచ్చి అయ్యా ఇదంతా చర్చలలో ఉన్నది కాబట్టి మేము injunction చేస్తున్నాము. మీరు మీ schemes కట్టుకునేందుకువీలులేదు అనేటటువంటి injunction order కూడా లేకుండా ఈ ఆంధ్రుల schemes ను ఆపినే. యండి అని Central Government కు చెప్పగలిగినటువంటి పలుకుబడిగలిగినవారు ఉన్న

ప్పుడు మనం జాగ్రత్తగా ఉండాలి, కాసనసభలు జాగ్రత్తగా ఉండాలి, దేశమంతా కూడా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మనకు న్యాయం జరిగేందుకు మనకు గట్టి ప్రయత్నం చేయాలి నేను యొక్క ఆహార విషయాల దృష్ట్యా ఒక ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకే గాక మొత్తం దేశాని కంతకు చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది. మనకు ప్రపంచములో బియ్యం అట్టే తక్కువ మనమే పండిచుకోవాలి. మన population చూస్తే పక్షాత్తి 8 కోట్లు హెచ్చు అయిపోయినాము. ప్రపంచములో కూడా హెచ్చు అయిపోతున్నారు. అందు చేత దేశక్షేమం దృష్ట్యా ఇది చాలా అవసరము. ఇక మన దృష్ట్యా ఏమి అవుతుందంటే వారి మాట చెల్లినట్లయితే ఎప్పుడో కట్టుకున్నట్టివంటి స్కీములు తప్ప మనకు ఆసలు నాగార్జున సాగర్ కూడా లేదు. గుల్తాతీ కమిషను వారు చెప్పిన నిర్వచనం ప్రకారం క్రిస్టా డెల్టాకు క్రిష్ణ నీరు లేదు. మైసూరు వారు చెప్తున్నటువంటి వాదన ప్రకారం నాగార్జునసాగర్ లో diversion కూడా నీరు లేదని అన్నారు. అంటే మనం పెట్టిన డబ్బు అంతా దండుగ అయిపోయిందనే extreme వాదన వారు చేశారు. మనము గట్టిగా ఇది ఈ విధంగా Planning Commission auspices లో అయిందని అంటే, Planning Commission ఎవరు, we repudiate its jurisdiction అని వారు Central Government కు ఇప్పుడు వ్రాసినారు. అందుచేత నేను అనేది ఈ విషయంలో ఆవేశము తెచ్చుకొనక పోయినప్పటికీ కూడా జాగ్రత్త ఎంతఅయినా అవసరం. మనం జాగ్రత్తగా ఉన్నట్లైతే దేశమంతా మనలో పాలు ఉంటుంది. ఆసలు నిజమైన పరిస్థితి తెలియక పోయినట్లయితే మనకు నీరు ఉన్నది. పరవా లేదు ఎవరి స్కీములు వారు కట్టుకోవచ్చు అని మాట వరసకు కూడా అన్నట్లైతే ప్రజలు సగానికి సగం నీరు ఉన్నది కాబోలు, ఇదేవో opposition నుంచి ఈ విధంగా మాట్లాడుతున్నారు All Parties convention అన్నారు కాంగ్రెసు పార్టీవారు అందులో చేరలేదు కదా, ఏమి ఇబ్బంది లేదు కదా అనేటటువంటి ఒక విస్తరణలోకి వచ్చి నట్లయితే ఏమి అవుతుందంటే ఒక 15 ఏళ్ళ తరువాత సంపూర్ణంగా నీరంతా కూడా తగ్గి పోతుంది. ఇందులో ఏమి చెప్పారు? కృష్ణా బేసిన్ లో ఇదివరకు 1951 plans కే నీరు లేదు ఇప్పుడు వారు ఇచ్చినటువంటి plans కు వారికి ఇచ్చి నట్లు అసలే లేదు. అయితే గుల్తాతీ కమిషను వారు ఆవిధంగా అన్నారా అంటే అన్నట్లే మన భోగట్టా అంతా. ఏవిధంగా అన్నారు? నీరు వారికి upper riparian owners అంతా కూడా block చేసి ఇవ్వ వచ్చునని అటువంటి హక్కు ఉన్నదన్నమాట. ఆ మాట అనకుండా మీరు కృష్ణా నీరు గోదావరిలోనుంచి తెచ్చుకోండి అన్నారు దాని ఆర్థం ఏమిటి Upper Riparian owners కు మేము సంపూర్ణమైనటువంటి హక్కు ఇచ్చే స్తాము నీరు అంతా కూడా block చేయాడానికి కాబట్టి మీ యొక్క కృష్ణా డెల్టా పండాలుంటే గోదావరి నుంచి తెచ్చుకోండి అన్నారు. సరేగోదావరిలో నీరు ఉన్నదా?

1951 agreement లో ఏమి వ్రాశారు? తరువాత కోస్తా కమిటీ అనే ఒక కమిటీ ఏర్పాటుైంది వారు ఏమి వ్రాశారు. ఇటు గోదావరిలోనుంచి క్రిష్ణలోకి diversion చేయలేం. అది చాల dangerous proposal వారు ఎవరుకూడ మన దేశమునుంచి వచ్చినవారు కారు. అందులో ఒకరు ఒరిస్సా గవర్నరుగా కూడా అయ్యారు. వారు వ్రాసిన దానిలో కూడా ఇదే ఉన్నది. గోదావరిలో నీరు 1951 సంవత్సరంలో వివిధ రాష్ట్రాలలో ఇచ్చినటువంటి schemes ప్రకారంగా చూచి నట్లయితే ఆ schemesకు ఎంత నీరు సరిపోతుందో అంత నీరే గోదావరిలో ఉన్నది. ఒకనూరు units ఏమైనా మిగిలితే మిగలవచ్చు. అదికూడ అనుమానమే. ఆతరువాత అక్కడ కృష్ణకుతీసుకు వెళ్ళాలంటే ఒక విషయం గమనించ వలసి యున్నది. కృష్ణానదికి, ఎప్పుడు కూడ వర్షం తక్కువ అయినప్పుడు కూడాకొంత standing flow ఉంటుంది. గోదావరికి ఆవిధంగా కాదు. ఎరుచేరకుటె Western Ghatsలో పడినrainfall అంతాదీనికిరావడంలేదు. ఇటువైపు వచ్చినటువంటి నీరు తక్కువై నప్పుడు గోదావరిలో నీరు కృష్ణా కంటె కూడా బాగా తక్కువై పోతుంది. గోదావరిలో విఫలంగా వచ్చి నప్పుడు కృష్ణా నీరుకంటె రెండింతలు నీరు ఉన్నప్పటికి వర్షాభావం వస్తే మాత్రం గోదావరిలో నీరు బాగా తగ్గి పోతుంది. ఇవి నా మాటలు కావు. వారి మాటలు. ఆ కారణం చేత ఇప్పుడు కృష్ణా నదిలోకి diversion అనే టటువంటిది తలపెట్టవలసి నటువంటిది కారు. మీరు తలపెట్టాలంటే గోదావరి నది మీద కట్టుకోవలసిన స్కీము లన్నీ మీరు కట్టుకున్న తరువాత నీరు మిగిలినట్లయితే అధికంగా అదిసులభమని అనుకున్నట్లయితే అప్పుడు అది ఆలోచించవలసిన proposal అని ఆనాడు వ్రాశారు. గోదావరి మీద మధ్య ప్రదేశ్ వారు అప్పుడు కొన్ని projects అడిగారు. అప్పటికి మైనూరుకు సంబంధము లేదను కోండి ఇప్పుడు వీరికి సంబంధం ఉన్నది, కాబట్టి నీరు కూడా అడిగారు. ఇప్పుడు వారు ఎంత అడుగుతున్నారు అంటే సరిగా గోదావరి నీరు అంతా ఆ major schemes కే పోతుంది. అందు చేతనే గుల్జరాతీ కమిషన్ వారు ఒక చోట చెప్పారు. ఈ upper basins లో ఉన్నటివంటి నీరు upper riparians owners ఇచ్చినటువంటి schemesకు మాత్రమే సరిపోతుంది. క్రింద ఉన్నటువంటి నీరు అడిగిన స్కీములకంటె హెచ్చు నీరు ఉన్నదని అన్నారు. అది మనలను మధ్యపరచడానికి చెప్పేటటువంటి దన్నమాట. మన ఆంధ్ర గవర్న మెంటు ఏమి వ్రాసిందంటే, 1951లో agreement అయింది. అప్పుడు నీరు ఏవో కొంత ఇచ్చారు. దానిని మనం disturb చేయకూడదని lower basinsలో కృష్ణాలో అయితేనేమి, గోదావరిలో అయితేనేమి, హెచ్చు schemes propose చేయకూడదని, అది advantageousగా తీసుకొని గుల్జరాతీ కమిషనువారు ఏమి వ్రాశారంటే, upper basinsలో, నీరు upper riparian owners యొక్క projectకు సరిపోతుంది అని వ్రాశారు. అంటే ఏమిటి అర్థం? గోదావరి నీరు క్రిష్ణకు

రారు. బాంబాయినుంచి మధ్యప్రదేశ్ ప్రాంతము, మైసూరు ప్రాంతము వదలి మన దగ్గరకు వచ్చేసరికి, ఆ నీరు projectsకు అది exhaust అయిపోతుంది. క్రిష్ణలో నీరు 51లోవాటికి exhaust అయిపోయింది. ఇప్పుడు మిగిలినదల్లా doubleగా exhaust అయిపోతుంది. అందువల్ల మనకు వన్నెవల్ల కొంచెము ఏమైనా రావాలి. ఇప్పుడు వీరు ఏమన్నారు? క్రింద క్రిష్ణలో ఉన్నటువంటి నీరు చాలా హెచ్చుగా ఉన్నదని అన్నారు. అంటే అందరుకూడా భ్రమపడడానికి. అందుచేతనే మనము ఆసలు ఏస్కీములు propose చేయలేదు. Propose చేయకపోవడానికి మరొక కారణం ఉన్నది. Stage by stage క్రిష్ణ బేసిన్, గోదావరి బేసిన్ optimum use తోను దీన్నంతాకూడా develop చేయాలని కోస్టా కమిటీ ఒక రిపోర్టు వ్రాసింది. ఆ రిపోర్టు ఇంకా రద్దు కాలేదు. మనము అనుకొన్నాం కూడా, కోస్టా కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారంగా stage by stage అంతాకూడా తీసుకొని వెళ్ళుతామని ఈ నా గార్జనసాగర్, అప్పుడు అది నంది కొండ అని వ్రాశారు. ఇవన్నీకూడా వారు porpose చేశారు. ఎందుచేతనంటే హైదరాబాదువారు అప్పటికే నందికొండ projectకు plan ఇచ్చినారు. మన గవర్నమెంటు, మన ప్రజలు, మనము ఏమి అనుకొన్నారంటే, Planing Commission ఇచ్చినటువంటి report Central Government approve చేసింది. దాని ప్రకారంగా మనకు ప్రతి సంవత్సరం డబ్బు ఇబ్బంది. కాబట్టి, ఆ ప్రకారంగా వెళ్ళుతుందనుకొని క్రిష్ణలోను, గోదావరిలోను మనము plans వేయలేదు. అందుచేత ఈ గుర్తాతీ కమిషనుయొక్క రిపోర్టు మనము సరిగా జాగ్రత్తగా చూచుకోకపోయినట్లుంటే, ఇది చాలామందిని భ్రమలోపెట్టేటటువంటిది. Lower basinsలో చాలా నీరు ఉన్నదని అందుచేత, వారు చెప్పినది, గోదావరి నీరు క్రిష్ణకు మళ్ళించడని గోదావరి నీరు మళ్ళించకపోవడానికి కారణం, మీద నీరు కూడ projectకే సరిపోతుందని. ఇదివరకే మనము లెక్క వేసుకున్న ప్రకారంగా ఆ నీరు ఇవతలకు తీసుకురావడానికి వీలులేదు. నడుస్తూ నడుస్తూ ఉంటే వారికి కొత్త మిత్రులు దొరికారు. కొత్తగా ఎలక్షన్స్ అయిన తర్వాత దక్షిణ దేశంనుండి ముఖ్యులైన పలుకుబడి కలిగినవారు మంతులుగా వచ్చారు. కృష్ణ నీటిలో వాటా కోరేవారిలో ఛెన్నైపట్నంకూడా వ్రాశారు. అంతేగాక చంగల్పట్ డిస్ట్రిక్ట్, సౌత్ ఆర్కాట్ జిల్లాలో నాలుగువేల ఎకరాలు—పాండిచేరికూడా కృష్ణా బేసిన్ ఎడ్ జాయినింగ్ ఏరియాలో ఉన్నట్లు కన్ ఫ్యూజ్ అయ్యే మోస్తరుగా వ్రాశారు. ఇది తప్పని ఆంధ్రులమైన మనకు, మద్రాసులోని అరవ సోదరులకు తెలుస్తుందిగాని, ఇతర రాష్ట్రాలవారికి ఎట్లా తెలుస్తుంది. అది మైసూరువారికి కూడ అర్థం కాకపోవచ్చును. మద్రాసువారు త్రాగటానికి మంచి నీరు—15 యూనిట్స్ మాత్రమే అడుగుతున్నారు. ఎందుకు ఇవ్వకూడదు—అని ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నారు. వారికి త్రాగటానికి నీరు ఇవ్వవలసింది అని నేనుకూడ చెబుతున్నాను. “మీరు డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని మీ ఇష్టం వచ్చిన చోటునుండి నీరు తెచ్చుకోండి. కృష్ణాడామ్ దిగువన మరో రిజర్వాయర్ కట్టుకోండి. మీరు పైపులు వేసుకోటానికి ప్రత్యేకంగా ఎక్స్ కవేషన్ కూడా అక్కరలేదు;

బకింగ్ హామ్ కనాల్ నుండి తీసుకువెళ్ళండి” అని 48-49 సంవత్సరం నుండి కూడ నేను చెబుతున్నాను. వారిష్టం వచ్చిన చోటు నుండి మంచి నీరు తీసుకువెళ్ళటానికి ఎవరికి అడ్డు లేదు. కాని మనకు ఆపచారం చేయటం కొరకు తమకు మంచి నీరు కూడ మనం ఇవ్వటం లేదని దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. వారు అడిగింది 15 టి. ఎం. సి నీరు కాదు. 200 యూనిట్ల నీరు అడుగుతున్నారు. 17 లక్షల ఎకరాలు సాగు చేసుకోవటానికి ఆవసరమైన నీరు అడుగుతున్నారు. అందుకనే కృష్ణా బేసిన్ లో ఉన్న స్థలాలు ఏవీ అన్నది చెబుతూ; చెంగల్పట్, సోత్ ఆర్కాట్ పొండిచేరి పేరుకూడ వ్రాసి - ఒక మూల మాత్రం “అవుట్ పైడ్ ది బేసిన్” అని భ్రష్టగా చూడనివారు దగాపడిపోయే మోస్తరుగా వ్రాశారు. వారు కొత్త మిత్రత్వం సంపాదించటంవల్ల - మైసూరుకు కొంత, చెన్నపట్టణానికి కొంత నీరు వదలిపెట్టమంటున్నారు. కృష్ణా గోదావరి ఆనకట్టల క్రింద ఉన్న వ్యవసాయదారుల కల్టివేషన్ రైట్స్ అన్న ధ్వంసం చేసి, ఈజ్ మెంటరీ రైట్ అంటూ ఏదీ లేదని చెబుతున్నారు. వాళ్ళకు నీరు ఇచ్చి మనకు కావాలంటే గోదావరి నుండి కృష్ణకు నీరు తెచ్చుకోమంటున్నారు. వారెంతో తెలివితేటలతో వ్రాశారు. మనవాళ్ళు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మూడు విషయాలు తేలుచుకోవాలన్నారు. ఈ మూడు తేలివత్సరాల్లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు స్కోపు, పోచంపాడు సంగతి, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు స్కోపు అలాగే ఉన్నాయి. రిపోర్టు పబ్లిష్ అయిన తర్వాత ఒక టెక్నికల్ కమిటీ వేయమన్నారు. గోదావరిపై ఒక స్థలం నిర్ణయించి, ఆ స్థలం నుండి 80 కోట్ల రూపాయలతో కృష్ణకు గోదావరి నుండి నీరు ముందులో లేదో చూడమంటున్నారు. వారు గోదావరి నుండి కృష్ణకు నీరు తీసుకువెళ్ళమని ఒక చోట చెబుతూనే మరొక చోట వారే గోదావరిలో నీరు లేదని వ్రాశారు. అప్పర్ బేసిన్ లో నీరు అప్పర్ రై పేరియన్స్ కు సరిపోతుందని చెప్పారు. గోదావరిలో దక్షిణాన ఉండే నీరు కృష్ణలోకి తీసుకురావడానికి వీలంటుందో లేదో మరో రిపోర్టు వ్రాయించమన్నారు. 40 కోట్ల రు.ల ఖర్చుతో గోదావరి నుండి కృష్ణలోకి నీరు మళ్ళించవచ్చునేమో పరిశీలించటానికి టెక్నికల్ కమిటీని వేయమన్నారు. నేను మన ఇంజనీర్స్ ను అడిగితే వారు “40 కోట్లకు, 80 కోట్లకు అది అయ్యేది కాదు; ఇందుకు 200 కోట్లు అయినా ఖర్చుకాక మానదు; పెద్ద పెద్ద సారంగాలు త్రవ్వాలి” అన్నారు. ఎలాగైనా మద్రాసుకు 200 యూనిట్స్ నీరు అప్పర్ రై పేరియన్ ఓనర్స్ కు - వారు కోరిన నీరు ఇవ్వాలనే ఏంజ్యుటీ వారికి ఉంది. అప్పర్ రై పేరియన్ ఓనర్స్ ఆ నీరంతా ఎగ్ జాస్టు చేసుకోవచ్చునని వారు నిర్వచనప్రాయంగా చెప్పలేదు మనవాళ్ళు బాగా చెప్పటంవల్ల, వాదించటంవల్ల ఆ సూత్రం తప్పని వారికి తెలిసి పోయింది. ఎన్ని రై పేరియన్ ష్ట్స్ అయితే రివర్ మీద ఉంటాయో, అన్నింటికీ రైట్ వుంది. అమెరికాలోని కొలరేడ్లో రివర్ కు సంబంధించి మూడు ష్ట్స్ మధ్య ఇట్లాగే

దెబ్బలాట వచ్చింది. దానిమీద అందరికీ ఈక్వల్ నైట్ ఉన్నదని అక్కడి సుప్రీమ్ కోర్టువారు చెప్పారు. అంతేగాని అప్పర్ నై పేరియ్ ఓనర్స్ అంతా నీరు ఎగ్ జాస్టు చేయడానికి వీలులేదు. ఈ సంగతి వారు దృష్టిలో ఉంచుకొన్నట్లు లేదు. అప్పర్ నై పేరియ్ ఓనర్స్ అడిగిన స్క్రీములన్నీ చేసుకోమన్నారు. గోదావరినుండి కృష్ణలోకి నీరు డ్రైవర్లు చేయటానికి వీలున్నదో లేదో పరిశీలించటానికి మళ్ళీ వేరే ఒక కమిటీ వేయమన్నారు. ఇది మన ప్రాజెక్టులన్నీ పాడుచేయటానికి, అందరిని కన్ ఫ్యూజ్ లో పెట్టటానికి వ్రాసిన రిపోర్టు గాని, ఇంకోటి కాదు. ఆ నదులలో హెచ్చు నీరు ఉందని వారు స్పష్టంగా వ్రాయలేదు. పడేళ్ళు ఉంటేగాని తెలియదని మనం వాదించాము. వారుమాడ అదే అన్నారు. కృష్ణలోకి నీరు ఎక్కడినుండి మళ్ళిస్తావు అంటే దానికి వేరే కమిటీ వేయమన్నారు. ఇప్పుడు ఆ కమిటీ రిపోర్టు బయటపెట్టకుండా ఉన్నారు. సెంట్రల్ మినిస్టర్ ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు మీకు తెలియకుండా ఏమీ జరగదన్నారు. కాని మాకు ఇప్పుడు ఏమీ తెలుస్తున్నది? విషయాలువారాప్రతికలలో చూస్తే తెలుస్తున్నవి. వారు 15వ తేదీకి ఒక నిర్ణయానికి వస్తారని ప్రతికలలో ఒక వార్త వచ్చింది. ఈ పరిస్థితిలో మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రజలను యావన్ముందిని కాన్ ఫెడెన్స్ లోకి తీసుకొని, ఒక యునైటెడ్ స్ట్రాంగ్ బాడీగా తయారుచేస్తేగాని యీ అవాంతరం పోదు. మైసూర్ మాట మరీ అన్ రిజనబుల్ గా ఉంది. 60 కోట్ల రు.లు ఖర్చుపెట్టిన తర్వాత నాగార్జునసాగర్ దగ్గర డ్రైవర్ల కోసే నీరు ఉండదు అన్నారు. బహుశా ఇది ఎవరూ ఒప్పుకోరు. కాని కృష్ణలోమాత్రం నీరు లేకుండాచేయటానికి ఈ పెద్ద ఇంజనీర్స్ అంతా ఒప్పుకొన్న మోస్తరుగా కనుపిస్తున్నది. అందుచేత చాలాఅప్రమత్తతలో ఉండకపోతే చాలా ఇబ్బంది కలుగుతుంది. మనకు జరగబోయే అన్యాయాన్ని ఎదుర్కోవా లంటే అది ఒక్క మన రాష్ట్రప్రభుత్వంవల్ల కాదు. అది మన శాసనసభ చేయగలిగింది కాదు. ప్రజా స్వామ్యం యావన్ముందియొక్క నైతికబలం ఉంటే తప్ప, ఈ ప్రమాదాన్ని మనం ఎదుర్కోలేము. ఒక్క 15 ఏళ్ళు అయేసరికి ఇప్పుడు పాలారు నదిలో పెన్నూరు నదిలో ఏ మోస్తరుగా నీరులేకుండా ఇసుక మిగిలిందో, ఆ మోస్తరుగా కృష్ణానదికూడ ఇసుక మైదానాలక్రింద తయారవుతుంది. మన నదులస్థితి అప్పటికి ఏవిధంగా ఉంటుందోకూడ ఊహించటానికి శక్యం కానటువంటిది. అప్పర్ నై పేరియ్ ఓనర్స్ అంత నీరు పైనవే ఎగ్ జాస్టు చేసుకోనేమోస్తరుగా వాటికి అన్ని స్క్రీములు ఇచ్చారు. మహారాష్ట్రనుండి మనకు హెచ్చుగా వార్తలు తెలియటంలేదు. చవాన్ గారు సెంట్రల్ మినిస్టర్ అయినదగ్గరనుండి ఏమీ మాట్లాడటంలేదు. అందుకు అనేక కారణాలు ఉండవచ్చు. మైసూరువారు చాలా గట్టిగా మాట్లాడుతున్నారు. వారు మాట్లాడినదంతా మనం గమనించాలి. ఆ ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడగానే, మన ముఖ్యమంత్రికూడ

లేచి మాట్లాడమని కాదు నేను చెప్పేది. వారు మాట్లాడినదానికి మనం ఏవిధంగా మన రాష్ట్రప్రజలను కట్టుకురావాలి? అన్నది ఆలోచించి - ఒక ఇంపర్వియన్ బ్లాక్ క్రింద మన అంధ్రదేశం ఏర్పాటు అయితే తప్ప - లేకపోతే మనకు చాలా నష్టం వస్తుంది; మూడుకోట్ల ప్రజలకే గాక దేశంలోని 40 కోట్ల ప్రజలయొక్క ఆహారానికి కూడా చాలా ఇబ్బంది వస్తుంది కాబట్టి నేను యీ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

మొట్ట మొదటలో ఆయన ఈ విషయాలు చెపుతారేమో, చెప్పినట్లయితే, కొన్ని విషయాలు వదలి వేయడంగాని, లేకపోతే ఆయన ఊహను బలపరచడానికి మరేమైన చెప్పటానికి వీలు అవుతుందనుకున్నాను. మరొక విషయం జరిగింది. అది ఈ House అంతటిలో నా ఒక్కడికే disagreement ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. Upper Sileruకు గుంటువాడ బలిమెల damకు ఒక agreement చేసుకున్నారు. నామటుకు ఆ agreement నష్టం, నూత్నంగా మనవి చేస్తాను. మనకు 2048 సంవత్సరం వచ్చే వరకు మనకు యిష్టం వచ్చినచోట నీరు అంతా వాడుకొనే మోస్తరుగా మన యిష్టం వచ్చిన power scheme దానిమీద కట్టుకునేందుకు హక్కు ఉన్నది. మనఖర్చుపైన మనం కట్టుకొని, మన యిష్టం వచ్చిన మోస్తరుగా వాడుకోవచ్చును. ఒరిస్సావారికి మాత్రం వారు అడిగినట్లయితే అందరికీ యిచ్చినటువంటి rate పైనే electricity యివ్వాలి. అది agreement. 1957లో ఆ agreement ప్రకారం గవర్నమెంటు scheme పంపించారు. గుంటువాడ దగ్గర మొదటి stageలో diversion కడతాము. రెండవ స్టేజీలో దానిమీద 180 అడుగుల ఎత్తున dam కట్టుకుంటాము. అది upper sileru project ఇంకా క్రిందికి నీరు తీసుకవెళ్ళి lower sileru projectను Sabari confluence దగ్గర వేరే కట్టుకుంటాము. అది ఇది కలిపి 5,77,000 కిలోవాట్ల విద్యుత్తు produce అవుతుందని మన గవర్నమెంటు వారు scheme వ్రాసుకున్నారు. అయితే 1958లో ఏమి జరిగిందో తెలియదు. Orissa వారు వచ్చారు. Politicalగా వారికి చాల ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఎలాగైనా ఈ schemeను మార్చివేయాలి అని చెప్పారు. ఆప్పుడు యిది legislature ముందుకు వచ్చినట్లు లేదు. 1959లో agreement అంతామారి పోయింది. దానిలో సగంనీటి హక్కుకూడ మనంవదలుకున్నాము. సగంనీటిహక్కు ఏ ఆశతో వదలుకున్నాము? ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చెప్పారు వెంటనే వారు అడ్డురాకుండా ఉంటారేమోనని, మిగిలినసగం నీటికైనా మనలను స్కీములు కట్టి కొనిస్తారనే ఉద్దేశ్యంతో సగంనీరు హక్కుకూడ వదలుకున్నాము. వదలుకున్నప్పటికీ కూడా వారు మూడేండ్లనుంచి 1962 సంవత్సరం agreement అయ్యే వరకు అడ్డుపెడుతూనే ఉన్నారు. అడ్డుపెడితే పెట్టారు. Joint scheme కట్టేద్దాము అంటే ఒప్పుకోలేదు. ఎంతసేపు వారిపట్టుదల ఏమిటి? వారికి ఏవో political reasons ఉన్నాయి. రెండు ప్రక్కలా ఒరిస్సా territory ఉన్నచోటనే బలిమెల అనే చోట కట్టాలి అని. మనం కడదాము అన్న స్థలానికి 10 మైళ్ళదూరం అది. Level

ఏమైన హెచ్చా అంటే కాదు నష్టం వస్తుంది. గుంటువాడ దగ్గర dam కట్టినట్లయితే 87 units water హెచ్చుగా ఉంటుంది. Agreement 24 గంటలలో ఆవుతుందనే వరకు మన వాదం యిదే. మా గుంటువాడ దగ్గర dam కట్టినట్లయితే 5 లక్షల 57 వేల కిలోవాట్లు వస్తాయి బెలిమల దగ్గర కట్టినట్లయితే 4 లక్షల 57 వేల కిలోవాట్లు వస్తాయి దేశానికి 1,57,000 కిలోవాట్లు annual loss వస్తుంది కాబట్టి అక్కడ కట్ట వద్ద తప్పు అని, యింకా మిగిలినటువంటి technical reasons కు తప్పు అని agree-ment అయ్యేవరకు చెప్పారు. Agreement ఆయిన తరువాత మరునాడు ఈ agree-ment చాల లాభకరం అన్నారు. 150 వేల కిలోవాట్లు current annual loss ఇంతకన్నా నష్ట ఏమిటి? మొట్టమొదట joint scheme అనుకున్నాము. Joint scheme కాసేకాదు. Joint Board అని పేరుపెట్టడం వల్ల joint scheme గాని, వారికి మనకు ఏమి joint nature లేదు. Joint scheme అయినట్లయితే diversion కు వారు సగం డబ్బు పెట్టుకోవాలి. ఆ డబ్బు కూడా పెట్టుకోము అన్నారు. మీకోసం మీరు నీరు తీసుకు వెడుతున్నారు అన్నారు బెలిమల దగ్గర ఎందుకోసం కట్టారు? వారి నీరు వారు తీసుకు వెళ్ళడానికి. వారి reservoir కట్టక పోయినప్పటికీ dam కట్టక పోయినప్పటికీ మనం సగం నీరు మనం ఎలాగు వాడుకోవచ్చును. అయితే వారి చేతిలో ఉన్న ఆయుధం ఏమిటంటే—మనది కొంచెం సక్రమంగా నడిచే గవర్నమెంటు. క్రిందను మీరు ఏస్కీము కట్టుకున్నా, మా భాగంలోకి మీరు రాకూడదని మేము అడ్డుతాము అని ఆ weapon చేతిలో పెట్టుకొని మాస్కీము కూడ joint scheme అని పేరు పెట్టారు. 24 కోట్లు మనలను ఆడిగారు. మనకు రావలసిన పూర్ణమైన హక్కు పోయింది. మిగిలినటువంటి సగం హక్కు నీరు కూడ మనం తెచ్చు కొనేందుకు రు. 12 కోట్లు price pay చేస్తేనే మనం కట్టుకునేందుకు వీలు అవుతుంది. సంవత్సరానికి 1,50,000 కిలోవాట్లు current rational loss, వాళ్ళు పెట్టుకోవలసిన సగం ఖరీదు మూడుకోట్ల రూపాయలు మనకు నష్టం వచ్చింది. Joint scheme కాక పోయినప్పటికీ క్రిందను మనం యిట్లుపైన ప్రతికడానికి అవకాశం యివ్వడం కోసమని 12 కోట్ల రూపాయలు ఖరీదు వారికి చెల్లించుట్లుగా అయింది ఈ agree-ment. మిగిలిన వారంతా ఒప్పు కన్నప్పటికీ, నేను ఒక్కడనే వ్యతిరేకడని అయినప్పటికీ నా మనస్సులో feel అయింది చెప్పక పోయినట్లయితే న్యాయంగా ఉండదు. నేను అక్కడక్కడ చెప్పడంకన్న ఇక్కడ నలుగురిలోను చెప్పడం మంచిదని మనవి చేసుకుంటున్నాను. అయితే agreement ఆయి పోయింది. ఇక రాబోయేటువంటి గుల్లాతి కమిషన్ విషయమై చేసుకునే agreement లో యివన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మనం కూడా American Foreign Relations Committee, Senate Committee, మొత్తంగా ఈ agreements అన్ని పరిశీలించి ఆమోదించడంకోసం ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేసుకుంటే మంచిది. నేను చేసిన pro-posal కూడా అదే. యింతకన్న హెచ్చుగా చెప్పవలసినవి లేవు. మిగిలిన విషయాలు

మాన్నేహితులు అన్ని topics మీద మాట్లాడుతారు ఇది ముఖ్యమైనటువంటిది. Hackneyed phrase అనుకోండి ఇది during topic of the day. ఇవ్వాలి 11వ తారీఖు, 15వ తారీఖు గుల్లాని కమిషన్ రిపోర్టు publish చేయబోతున్నారు. Mysore Army అంతా బాగా ముందుకు వెళ్ళిపోతున్నది. ముఖ్యమంత్రి సేనానిగా బైలుదేరి దీని సంతటిని 'కాదు, కాదు' అని చెప్పుతున్నారు. చెప్పడమే కాకుండా Planning Commissionను మేము recognise చేయము. దానికి jurisdiction లేదు. ఇవ్వడానికి అది ఎవరు అని మొట్టమొదట Planning Commissionకు తామే ఉత్తరం వ్రాశారు మనకు శ్రీశైలం పోచుంపాడు ఆపుదల చేయవలసిందని వ్రాశారు. ఆ advantage తీసుకొని వెంటనే నీకు jurisdiction లేదు అన్నారు. ఇటువంటి వికృతి వాదాలు అన్ని వారే పెట్టి, వారేదేకమంతా ఏకం చేసుకుంటున్నారు. ప్రతి చోట చెపుతున్నారు. గట్టిగా మాట్లాడితే ఏమి భంగం వస్తుందోనని మనం over polite అయిపోయాము. నేను వారి నేమి దుర్మార్గంగా మాట్లాడ మనడంలేదు. ఇప్పుడు మన borderదాటి వైనా వారు రారనే ఉద్దేశ్యంతో మనం ఏమి తయారుకాక పోతే ఏమి అవుతామో ఆలోచించండి. ఆమోస్తుగానే మన జాగ్రత్తలో మనం ఉండాలి. ఏదో అయిపోతుంది అంటే న్యాయంకాదు. Sileru agreement మోస్తుగానే యిదికూడ చేసుకుందాము అనే భావంతో ఉన్నట్లయితే అంగ్లా దేశంలో పుట్టబోయే జనాభా, మనయొక్క పుత్రులు, పౌత్రులు ఎవరూ మనం చేసిన పనికి సంతోషించరు. ఇది చాల ముఖ్యమైన విషయం జాగ్రత్తగా ఉండాలి. 50 కోట్లరూపాయలు పోయినప్పటికీ మనం యింత దుఃఖ పడనక్కరలేదు. ఇవి దేశంలో కలకాలం పారేటటువంటి నదులు. వాటియొక్క ఉపనదులు అన్నీమీదనే ఉన్నాయి. అభినవ అగస్త్యుడు మోస్తుగా మైసూరు, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్ చాల వారు త్రాగేసి ఎండించ దలచుకున్నట్లయితే మన దేశమంతా ఎడారిగా మారి పోవడానికి అవకాశం వస్తుంది. 10 కోట్లు, 15 కోట్లు పోయినందువల్ల కలిగే నష్టంవంటి నష్టంకాదు యిది. అందుచేత అప్రమత్తతలో oppositionలోనుంచి వచ్చినది గదా అని మాటలతో వదలి పెట్టకుండా, మా అందరియందు, ప్రజలందరి యందు విశ్వాసం ఉంచి మనం అందరం ఒకటిగా నడిచి ఈ విపత్తు ఆంధ్రదేశానికిగాని భారత దేశానికి గాని రాకుండా ప్రభుత్వంవారు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. నమస్కారం.

శ్రీవానిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—I raise a point, Sir మనకు budget present చేసినప్పుడు Electricity Board గురించి mention చేశారు వారి speechలో 14వ పేజీలో—

(Page 14 of the policy statement of the Minister for Irrigation and Power): "In Budget Estimate 1963-64, the Board's

share of plan ceiling has been proposed to be Rs. 473 lakhs. Out of this the Board will have to meet Rs. 40 lakhs being the 50% of its Depreciation Reserve Fund during that year. The balance of Rs. 434 lakhs will be sanctioned as a loan by the Government to the Board. Besides this, the Government have proposed to permit the Board to float a public loan of Rs. 500 lakhs during 1963-64" అని చెప్పారు. The Electricity Supply Act 1948 ప్రకారం Board constitute అయింది. 5వ సెక్షన్ ప్రకారం constitute అయింది.

Section 61 : In February of each year the Board shall submit to the State Government a statement in the prescribed form of the estimated capital and revenue receipts and expenditure for the ensuing year.

(2) The said statement shall include a statement of the salaries of Members, officers and servants of the Board and of such other particulars as may be prescribed.

(3) The State Government shall as soon as may be after the receipt of the said statement cause it to be laid on the Table of the House or as the case may be Houses of the State Legislature, and the said statement shall be open to discussion therein, but shall not be subject to vote.

(4) The Board shall take into consideration any comments made on the said statement in the State Legislature.

(5) The Board may at any time during the year in respect of which a statement under sub-section (1) has been submitted, submit to the State Government a supplementary statement, and all the provisions of this section shall apply to such statement as they apply to the statement under the said sub-section.

Section 78 : The State Government may after previous publication by notification in the Official Gazette make rules to give effect to the provisions of this Act.

(2) (c) the form in which the annual financial statement and supplements under section 61 shall be prepared by the Board and the particulars to be included therein

X X X

ప్రొటోటైప్ కోసం భోజనం వుంది. దానిమీద డిస్కస్ చేయకూడదన్నారు, నిజమే, ఓట్ చేయడానికి హక్కులేదు కాని డిస్కస్ చేయడానికి అవకాశం వుంది...

Mr. Speaker: So what does the failure to place on the Table the report of the Electricity Board entail?

Sri Vavilala Gopala Krishnayya: There is a Statutory Act under which the Board is constituted. According to the rules they have appointed a committee to go into the functions of the Board. The Board should submit their report to the Assembly for scrutiny. They must submit it in a prescribed form and the House has a right to discuss it also.

Mr. Speaker: Please do not side-track the issue. The hon. Minister for Power has moved his demand and discussion is going on. Now, failure to place the report of the Board before the House, you mean, affects the discussion on the Demand. I want to know how it affects. Please enlighten me. So far as the facts are concerned, such report has been placed before the House, I think. Or perhaps it has not been put in the prescribed form.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: No, Sir, it has not been placed on the Table at all.

Mr. Speaker: What does it matter? Take it that the report has not been placed before the House. Does it prevent this House from going on with the discussion on the Demand?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: It is concerned with the Demand, Sir.

Mr. Speaker: May be it is concerned with the Demand. At a later stage we can certainly ask the hon. Minister to place it before the House. It cannot be put to vote but it can be discussed.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: I am not very particular whether it is in the prescribed form or not. But I am very particular about the contents.

Mr. Speaker: I suppose you are aware of what is called 'irregularity' and 'illegality'. Irregularity may be a purely formal thing. But if it is illegality and if it vitiates the proceedings, we can take notice of it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: For instance, I have to send a notice under the rules 15 days before. Fortunately or unfortunately I send it 7 days before. Will it be agreed? It is procedural thing and it will never be agreed because it is laid down in the rules. The same thing applies here. As a matter of fact when the procedure goes we have nothing to say. But when there is a specific section in the Act to place it on the Table and when it is not placed before us, it is for you to decide and help us.

Mr. Speaker: You may be very much handicapped in the matter to discuss on the Demand. That I agree. In the absence of full material before the House hon. Member may not be in a position to discuss...

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: It is a statutory provision, Sir.

Mr. Speaker: If that is so, I will ask the Government to place the report before the House to enable the hon. Members to discuss. But you cannot prevent the discussion from going on now.

(*Sri B. V. Siviah in the Chair*)

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం (వుయ్యూరు) :- అధ్యక్షా, ఇరిగేషను విద్యుత్తు క్రితాభిమాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. ఇంతకు

మందు మాట్లాడిన విశ్వనాథంగారు మనకు రాబోతున్న ప్రమాదంగురించి, నదీజలాల విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రతిపత్తుం - అందరూ కలిసి చేయవలసిన కార్యక్రమంకూడ దీర్ఘంగా చెప్పారు. ఈ మధ్యన ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ నదీజలాల విషయంలో స్పష్టంగా చెప్పారు. వారు ఏమీ తగాదాలు లేకుండా, సర్దుబాటు చేసుకొని, సామరస్యంగా పోవాలన్నారు, నిజమే. ఈ నదీజలాల వ్యవహారం చాలా ప్రమాదంగా కనబడుతోంది. ప్రభుత్వం దీనినిగురించి ప్రతిపక్షాలతో కలిసి సంప్రదించి వ్యవహారం చేస్తూనేవుంది. ప్రభుత్వం దీర్ఘంగా ఆలోచించి యింకా హెచ్చుగా శ్రద్ధ తీసుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చిన ప్రమాదాన్ని నివారించాలి. లేకపోతే మనది ఎడారిప్రాంత మవుతుందనడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. అవతలివారు ఒకరు కోట్లకు పోవాలంటే యింకొకరు అదికాదు యుద్ధరంగానికి పద అన్నట్లుగా మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలవారు మాట్లాడుతున్నారు. మనంకూడ యుద్ధానికి వెళ్ళాలని కాదు. ఈ చిక్కులనుంచి ఎట్లా బయటపడాలో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈసారి కోట్ల కొలదిరూపాయల ఖర్చుకు సంబంధించి అనేక ప్రాజెక్టులకు చెందిన లెక్కలు విద్యుచ్ఛక్తికాఖామాత్యుల డిమాండులో వున్నాయి. చాలా సంతోషం. ఇంత డబ్బు ఖర్చు చేసి కట్టుతున్నప్పుడు అందులోని యిబ్బందులు నివారించడానికికూడ ప్రయత్నం చేయాలి. డెల్టా ఏరియాలో కోట్లకొలది రూపాయల ఖర్చుతో కొత్తకొత్త ప్రాజెక్టులు కట్టుతున్నారు. వేలకొలది ఎకరాలు కొత్తగా సాగులోకి తెస్తున్నారు. అధికాహారోత్పత్తి చేయాలంటున్నారు. కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా, గుంటూరు ప్రాంతాలలో మురుగు వల్ల లక్షలకొలది ఎకరాలు పాడైపోతున్నాయి. మూడు నాలుగువేల ఎకరాలు పోతే పెద్ద బాధ లేదు. ఒక్కొక్క జిల్లాలో 50 వేల ఎకరాలు పోతోంది. కృష్ణాజిల్లాలో 50 వేల ఎకరాల భూమికి శిస్తు రెమిషను యిస్తున్నారు. దీనివల్ల రైతుల ఆదాయంఎంత పోతుందో, వారికి ఎంత నష్టం వస్తుందో, ప్రభుత్వానికి ఎంత నష్టం వస్తుందో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. గుంటూరుజిల్లా పరిస్థితికూడ అట్లాగేవుంది. తుంగభద్ర కొల్లిమర్ల డ్రైయి నులో వేలకొలది ఎకరాలు మునిగిపోతుంది. అక్కడకూడ 50—60 వేల ఎకరాలు పోయిందంటున్నారు. ఒక ప్రక్క కోట్లరూపాయలు ఖర్చుచేసి, కొత్తగా కొంత భూమిని సాగు తెచ్చి ప్రజలకు ఉపయోగం కలిగేట్లు చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తుంటే యింకొకప్రక్క వేలకొలది ఎకరాలు మునిగిపోయి సర్వనాశనం అయి పోతోంది. మురుగు నివారణపథకంగురించి తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. లక్ష ఎకరాల భూమికి నష్టం వస్తే 20 లక్షల బస్తాల ధాన్యం పోతుంది. దీనికి ఎంత రెమిషను యివ్వవలసివుంటుందో ప్రభుత్వమే ఆలోచించాలి. పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలలో కూడ మురుగువల్ల పంటలు పోతున్నాయి. వరద నివారణ కార్యక్రమాలకు

మూడవ ప్రకాశికలో 2 కోట్ల రూపాయలు చూపించారు. ఎర్రకాలవ కొరకు కొంత కేటాయించారు. రింజేల ఎకరాలు పూర్తిగా పోవడమే గాక సగం పంట పోయిన భూములు కూడ కొన్ని వున్నాయి. అవి కూడ కలుపుకుంటే కోట్లకొలది రూపాయల నష్టం వచ్చి గైతులు సర్వనాశన మవుతున్నారు. అందువల్ల త్వరలో మురుగునివారణ కార్యక్రమం ప్రారంభించాలి. కొత్త పారిశ్రామిక కడుతున్నప్పుడు మిగతా పనులకు డబ్బు లేకపోవచ్చు. కాని గైతులు సర్వనాశనమై పోతున్నారు. కృషాజిల్లాలోని బందరు, గుడివాడ, కైకలూరు, దివి, గన్నవరం, బెజవాడ తాలూకాలలోని గ్రామాలలో 400 నుంచి పదిహేను వందల ఎకరాల వరకు మునిగిపోవడం జరుగుతోంది. డిసెంబరు నెల ఖరీదులో కూడ వరికోతలు కోసుకోడానికి వీలులేని పరిస్థితు లేర్పడినాయి. ఇటువంటి స్థితిలో గైతు అధికంగా పంటలు పండించి ప్రభుత్వానికి శిస్తులు చెల్లించటానికి అవకాశం వుంటుందో ఇరిగేషను శాఖామత్యులైన శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు ఆలోచించాలి. వరదనివారణ పథకాలకు డబ్బు ఖర్చు చేయకపోతే చాలా నష్టం వస్తుంది. నందిగామ తాలూకాలో కొత్త స్కీము వేశారు. నాగార్జునసాగర్ కానాల్ హుజూర్ నగర్ దగ్గరకు వచ్చి అగిపోతే దానినిగురించి శ్రీ కె. ఎల్. రావుగారు గైతులందరిని పిలిచి ఒక మీటింగు పెట్టితే ఎకరానికి యింత బెటర్ మెంటు టాక్స్ ముందు యిచ్చి మేమే చేసుకుంటామని గైతులు అంగీకరించారు. ఆ స్కీము వుంది. ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు లేకపోతే, పెంట్రీలు గవర్నమెంటు యివ్వక పోయినా, నాలుగు సంవత్సరాలలో 1.50 లక్షలు బెటర్ మెంట్ టాక్స్ గైతులు యిస్తున్నారు కనుక అటువంటివాటిని అమలు చేయవలసివున్నది. ఎలక్ట్రిసిటీ వ్యవహారం వుంది. ఈ స్కీము చేపట్టడానికి వీలులేని స్థితిలో పడ్డాము. మొట్టమొదటి రోజులలో విద్యుచ్ఛక్తి కోసం లక్షల కొలది ఖర్చుచేసి ఎక్కడపడితే అక్కడ వేశారు. గ్రామంలో విద్యుచ్ఛక్తి వుండి ఒక మారుమూల నూయి త్రోవ్వుకుంటే రెండు మూడు స్తంభాలు వేసి కరెంట్ యివ్వడానికి కూడ మనకు డబ్బులేదు. ఇటువంటి స్థితిలో వుంటే గైతులు ఏమి చేస్తారు? దీనినిగురించి విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామత్యులు సుబ్బారెడ్డి గారు ఆలోచించాలి. లోను యివ్వం అంటున్నారు. డిపార్టుమెంటువారు లోను యిస్తారా అని అడుగుతున్నారు. గైతు రెండు మూడు వేల లోను యిచ్చే స్థితిలో వుంటే బాగా వేపుండేది. కాసరపాడు స్కీము వుంది. 54 వేల రూపాయల స్కీము వుంటే గైతులే కట్టుకొంటున్నారు. పెద్ద పెద్దవి చేసుకోగలరు కాని 2, 3, 5 వేలు యివ్వాలని గైతుల నడిగితే లాభంలేదు. విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామత్యులకు ఈ విషయం యిదివరకే మనవి చేశాము. గ్రామంలో విద్యుచ్ఛక్తి వున్నప్పుడు 2-3 స్తంభాలు వేసి వ్యవసాయానికి యివ్వాలని కోరుతున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి, వరదనివారణ కార్యక్రమాలకు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖామత్యులు

విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఎన్నో ప్రాజెక్టులున్నాయి. శ్రీకాకుళం లో జంజాయతీనది, ఉమ్మిగడ్డ, ఒట్టిగడ్డ, యాగవతిపంటి చిన్నచిన్న నదులున్నాయి. మా జిల్లాకు ఒక కోటి రూపాయలిచ్చి విదారు సంవత్సరాలయి పోయింది. ఈ సంవత్సరం కోటిరూపాయలిచ్చి చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు కట్టించాలి. ఈ విషయంలో పూజ్యులు విశ్వనాథంగారు చెప్పిన విషయంతో నేనేకీభవిస్తున్నాను. విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు ఒక డెవలప్ మెంటు బోర్డు వేయాలి. మేము చెప్పినది నిజమే, అబద్ధమే పరిశీలించవచ్చు. అక్కడ ఒకలక్ష రూపాయలు ఖర్చు చేస్తే రెండువేల ఎకరాల భూమిలో సంవత్సరానికి రెండుపంటలు పండటానికి వీలుంది. ఒక బోర్డు వేసి ఆ రెండు జిల్లాలలోను ఇరిగేషను అభివృద్ధి చేస్తే కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలోవలె పంటలు పండించి, వాటికి వలె ధాన్యాగారమని పేరు తెచ్చుకుంటాయని ఆశిస్తున్నాను. నేను సంవత్సరంనుంచి ఈ కాసనసభలో మాట్లాడుతున్నాను. బట్టిలి మున్నగు గడ్డలకు సంబంధించి గున్నయ్య ఒక్కడు మాట్లాడుతున్నాడనుకుంటున్నారేమో కాని నా వెనుకాల 75 వేలమంది జనం వున్నారు. నేను మాట్లాడితే 75 వేల మంది ప్రజలు మాట్లాడుతున్నారన్న దృష్టి ప్రభుత్వానికి, ప్రభుత్వోద్యోగస్థులకు వుండాలి. సంవత్సరమైనా మంత్రిగారు వ్రాసిన కాగితం దిగువకు వెళ్ళలేదు. దిగువ ఏ యింజనీరు పలుకడు. నాది రిజర్వుసీటు, యీసారి కొద్దిమెజారిటీతో వచ్చాను. 600 ఓట్ల మెజారిటీ. అక్కడ ఇప్పటికే అపోజిషను బెత్తెడు పెరిగింది. ఈదఫా ఈ పనులు కాకపోతే నా సీటు పోతుంది. నాయందు దయవుంచి ఈ పనులు చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ కట్టలున్న చోట్లల్లా పూజ్యులు మంత్రిగారి ఫోటోలు పెట్టాను. వారి పేరుతోనే యీ పనులు సాగుతున్నాయి. నాకు డబ్బు ఖర్చులేకుండా నాకు ఓట్లు యిచ్చినన్న యిక్కడకు పంపించారు. ఇవి తప్పకుండా చేస్తామన్నారు. మంత్రిగారు తప్పకుండా తీసుకొని చేయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో శ్రీకాకుళం జిల్లా చాలా వెనుకబడివుంది. పాతపట్నం తాలూకాలో విద్యుచ్ఛక్తి లేనేలేదు. హెడ్ క్వార్టర్స్ అయిన పాతపట్నమునకు కూడా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయలేదు. అభివృద్ధికూడా జరిగినచోటే జరుగుతున్నది. ఏజెన్సీ బోర్డులలోని గ్రామాలలో పాతపట్నంనుండి కడం వరకు ఇనుముఘోరునుండి బట్టిలి వరకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలి. ఇక్కడ 13.50 కోట్ల రూపాయల ఖర్చు విద్యుచ్ఛక్తి క్రింద కనిపిస్తోంది, ఖర్చు పెట్టండి; బాధలేదు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు కూడా ఒక కోటిరూపాయలు ఇవ్వండి, వంశధార గొప్పనది, ఇక్కడ ఇరిగేషన్ పద్దుక్రింద మొత్తం 49 కోట్ల 7 లక్షల రూపాయలు వుంటే అందులో శ్రీకాకుళం జిల్లాకు కేటాయించినది మూడు లక్షలే కనిపిస్తోంది. వంశధారకు ఒకలక్ష, నారాయణ

5 కోట్ల రుణం కావాలని కోరుతున్నారు. 5 కోట్లు కాదు, యింకొక 5 కోట్లు అయినా కోరమని నేను చెబుతున్నాను. గ్రామాలలో అవ్ లాండ్ ప్రిజేక్షన్లున్నాయి. అక్కడ పంటలు పండవు. పవర్ డ్రిల్స్ వేసి పాతాళగంగను పైకి తెచ్చి, ఇంజనులు పెట్టి వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి అవకాశం వుంది. అందుకు విద్యుచ్ఛక్తి హెచ్చుగా ఖర్చు చేయాలని కోరుతూ నేను నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. గువ్వన్నయ (కొత్తూరు):- అధ్యక్షా, ఇరిగేషను డిమాండును హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇరిగేషనుకోసం కోట్లకొలది రూపాయలు ఖర్చుచేసి అభివృద్ధిచేస్తున్నారు. ఇందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లా చాల వెనుకబడివున్నది. గత సంజీవరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో ప్రతిసంవత్సరం ఇరిగేషన్ కాన్ఫరెన్సులు పెట్టి సభ్యులయొక్క, ప్రజలయొక్క అభిప్రాయాలు తీసుకొనేవారు. జిల్లా ఇరిగేషను కమిటీకూడ వుండేది. ప్రతి రెండుమాసాలకు ఒకసారి సమావేశం అయ్యేవారం. మా కష్టసుఖాలు ప్రభుత్వోద్యోగులకు, కలెక్టరులకు చెప్పి చేయించుకొనేవారం. 1958-59 లో పూజ్యులు సంజీవరెడ్డిగారు కోటిరూపాయలిచ్చారు. నాలుగు ప్రాజెక్టులు కట్టబడ్డాయి. వాటివల్ల, 2 లక్షల ఎకరాలలో మంచి పంటలు పండు తున్నాయి. జిల్లాలో సాధారణ నీటివనగ్లకు సంబంధించిన పనులన్నీ వున్నాయి. ఈ మంత్రివర్గం వచ్చినప్పటినుంచి నేను ఇరిగేషను మంత్రిగారితో సంప్రదిస్తున్నాను. ఇంజనీర్లతో సంప్రదిస్తున్నాను. మెమోరాండములు యిస్తున్నాను, నాది ఒక చిన్న కోరిక. బత్తిలి ఎమ్మిగడ్డ స్క్రీము వుంది. రెండు లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తే నాలుగువేల ఎకరాలలో రెండుపంటలూ పండడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఒక్క సంవత్సరంలోనే అప్పు ముగింపు జరుగుతుంది. వడ్డంగి ములగమానుగడ్డ, దిమ్మిడి గవిరి నేల మట్టరిజర్వాయర్, బామిని కొండలోయగడ్డ, మర్రిపాడుగడ్డ, ఉమ్మిగడ్డ, గొట్టపల్లి రిజర్వాయరు, - ఇటువంటి చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టుల నేకం వున్నాయి. పది లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేసి యీ పనులు పూర్తిచేస్తే పదివేల ఎకరాల భూమిలో రెండుపంటలూ పండడానికి అవకాశం వుంటుంది. మూడువేల ఎకరాల బంజరు భూమిలో వరిపంట పండించడానికి వీలవుతుంది. ఈ బడ్జెటులో కోట్లకొలది రూపాయలు వున్నది. చిన్న నీటివనగ్లకు 5 కోట్ల 49 లక్షల రూపాయలిచ్చారు. ఒక సంవత్సరంలో పూర్తయే పనులు తీసుకొని ఈ సంవత్సరంలో చేయాలనుకున్నారు. నేను చెప్పే స్క్రీములు యిప్పుడు మొదలుపెట్టితే మళ్ళా సంవత్సరం ఈ నెల వచ్చేటప్పటికి పూర్తి అయిపోతాయి. కనీసం లక్ష బస్తాల ధాన్యం అదనంగా పండుతుంది. ఈ స్క్రీములను వెంటనే మంజూరుచేసి పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను. పూజ్యులు

పురం ఒకలక్ష, మరొకటి ఒకలక్ష ఉంది. ఇంత అన్యాయంగా వుంటే ఏమిచేస్తాను? ఇంత తక్కువవుంటే ఏమిచేస్తాను? శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి ప్రభుత్వానికి ఎంతో ఆదాయంవస్తోంది. నా ఏరియాలో రైతులు లక్షరూపాయలు పన్ను కడుతున్నారు. ఒక్క కేల్సుటాక్సుమీదనే ఏడు లక్షల రూపాయలు వస్తున్నది. ఇంత ఆదాయం ప్రతి సంవత్సరం తీసుకుంటూ ఒక్క తహసిల్దారుకు చెప్పినపని కాకపోతుంటే ఏమి చెప్పాలి? బ్లాకులలోని గూడుపుతానీ సంగతి నేను చెప్పడానికి వీలులేదు; తమకు తెలుసు. అందరికీ తెలిసినదే. ఇంత ఆదాయం వచ్చిన నా ఏరియాలో ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం ఈ పని చేసినదని పూజ్యులైన మంత్రిగారు రిప్లయిలో చెబితే నేను సంతోషిస్తాను. వారికి హృదయపూర్వకంగా నమస్కారాలు చెబుతాను. కడం గ్రామం దగ్గర వంశధారకు 50 వేల రూపాయలతో flood tank కడితే వెయ్యి ఎకరాల భూమికి లాభం ఉంటుంది. పడేపడే చెప్పినా దానిని కట్టలేదు, తప్పుకుండా కట్టాలి. పాదాడ గ్రామంవద్ద 50 వేల ఖర్చుతో flood tank కడితే వెయ్యి ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. ఆ గెండు గ్రామాలలోను ఆ విధంగాకట్టి భూములను రక్షించకపోతే రోడ్డు అవతలకు పోతామని ప్రజలు అంటున్నారు. ఈ విషయం గత బడ్జెటు చర్చలలో చెప్పాను. కావలిస్తే ఆ డిజిల్లు చూడండి, మా కోరికను నెరవేర్చి వెనుకబడిన శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలను అభివృద్ధిచేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య :- ఆధ్యక్షా, విశాఖపట్నం జిల్లాలో జీవనదులు అంటూ లేవు. రామపాదనాగర్ ప్రాజెక్టు వస్తుందనే ఆశతో, ఆ ప్రాజెక్టు వస్తే జిల్లాలో వ్యవసాయానికి సంబంధించిన అనేక సమస్యలు తీరుతాయని ప్రజలు ఆశించారు ఆ ప్రాజెక్టు వచ్చే ఆశ లేదని గౌరవ మంత్రిగారు గత శాసనసభ సమావేశంలో పోస్ట్ ప్రజలలో చెప్పారు. కాబట్టి విశాఖపట్నం జిల్లాలో వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధిపరచాలన్నా, లక్షలకొలది ఎకరాలను సాగులోనికి తేవాలన్నా మిగిలినవి గెండ్ల మార్గాలున్నాయి—మిడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు. మూడవ ప్రాజెక్టికా కాలం మొత్తంలో ఒక్క మిడియం ప్రాజెక్టునైనా విశాఖజిల్లాలో పూర్తిచేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగాలేదని ప్రభుత్వం ప్రకటించిన పాలసీ ప్లేటు మెంటు చదివితే అర్థం అవుతుంది. తాండవ రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు గురించి 8 లక్షలు ఖర్చు చేశారు, అయినప్పటికీ అదికూడా నాలగవ ప్రాజెక్టికాలో పూర్తి అవుతుందో, లేదో చెప్పలేనని మంత్రిగారు మొన్న పోస్ట్ ప్రజల సందర్భంలో సెలవిచ్చారు. లోయర్ వరహా ప్రాజెక్టు 1937 వ సంవత్సరంలోనే సర్వే చేయడం, దానికి ఎస్టి మేట్లు తయారుచేయుట జరిగింది. 1937 వ సంవత్సరంలో ఆనాడు అధికారంలో

పున్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం దానిని execute చేయాలనే ప్రయత్నంలో ఉండగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వాలు రాజీనామా చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టు వెనక్కు పోయింది, 1987 వ సంవత్సరం నుంచి ఇప్పటివరకు లోయర్ వరహా ప్రాజెక్టు నిర్మించాలని ఎన్నో విజ్ఞప్తులు చేశారు. అయినప్పటికీ ఈ ప్రాజెక్టు కట్టించాలనే అలోచన ప్రభుత్వదృష్టిలో లేనట్లు, ప్రజల ఆందోళనను తీవ్రంగా neglect చేస్తున్నట్లు అర్థం అవుతోంది. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవలసిన విషయాలు కొన్ని న్నాయి, గత సంవత్సరాలుగా విశాఖపట్నం జిల్లాలో వనాలు చేసిన రివెన్యూ మూడుకు కోట్లవరకు ఉంటుంది. ఆ జిల్లాలో వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేయడానికి మీడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకింద గత పది సంవత్సరాలలో ఖర్చుచేసినది 30 లక్షలకు మించి ఉండదు. ఇది చాలా దారుణమైన న్యాయం. ఎంతో సంక్షోభంలోవున్న వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వవైఖరి ఏవిధంగానూ సహాయపడడం లేదని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయం పునరాలోచన చేయవలసి ఉన్నది. మీడియంపైజా ప్రాజెక్టు కట్టడం ఎమర్జెన్సీ సమయంలో సాధ్యంకాదను కంటే ఏడువేల వరకు పున్న మైనర్ ఇరిగేషన్ sources నైనా take up చేసినట్లయితే కొన్ని లక్షల ఎకరాలను సాగులోనికి తీసుకురావడానికి రైతాంగం face అవుతున్న ఆర్థిక సంక్షోభంనుండి బైటపడడానికి ఎన్నోరకాలుగా సహాయపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని లక్షల రూపాయల ఖర్చుతోనే చేయగలిగిన రెండు ప్రాజెక్టులను తమ దృష్టికి తెస్తాను. లోయర్ వరహా ప్రాజెక్టుకు 50 లక్షలకంటే ఎక్కువకాదు. పదిసంవత్సరాలలో కొన్ని లక్షలవరకు శిస్తు రిమిషన్ ఇచ్చిఉంటారు. ఈ విధానంవల్ల రైతుకు పంటలు పండటంలేదు. శిస్తు రిమిషన్లవల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టం వస్తోంది. 50 లక్షలు ఖర్చుచేసి ప్రాజెక్టు కడితే 25-30 వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఉదాహరణగా చెబుతాను. తాండవపడికి రేకవానిపాలెం వద్ద ఒక చిన్న కట్ట మీడియంపైజా ప్రాజెక్టుగా కట్టడానికి మన ప్రభుత్వ అంగీకరించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడం జరిగింది. దానిని drop చేశారు. దానివల్ల వరద నిరోధక పథకంగానూ వ్యవసాయానికి పనికివచ్చే ప్రాజెక్టుగానుకూడా గోదావరి, విశాఖజిల్లాలలో 30, 40 వేల ఎకరాలను సాగులోనికి తేవడానికి వీలుంటుంది. రెండు మీడియంపైజా ప్రాజెక్టులపైన 70-80 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో లక్ష టన్నులు ఆహారధాన్యాలు అదనంగా పండించవచ్చును; 60 వేల ఎకరాలు అదనంగా సాగు లోనికి తేవచ్చును, లాభదాయకమైన ఇటువంటి ప్రాజెక్టులు నిర్మించడంలో వారికి కనబడుతున్న అభ్యంతరాలు ఏమిటో నాకు అర్థంకావడంలేదు. పునఃపరిశీలన చేసి సీసం ఈ రెండు ప్రాజెక్టులైనా నిర్మించడానికి పూనుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అలాగే మైనరు ఇరిగేషను వ్యవహారము తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తాను. ఎన్టీఓ కాలంలో నేను చెప్పిన 7 వేల మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులకు ఏ రకంగానూ మరమ్మత్తులు చేయలేదు. ఎన్టీఓ టేకప్ ఓవర్ అయిన తరువాత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన కాలంలో కూడా మరమ్మత్తులు చేయలేదు. దానికి సాకు ఒకటే చెబుతున్నారు పంచాయితీ సమితుల క్రింద వున్నాయి, పంచాయితీ సమితులే చేస్తాయని చెబుతున్నారు. అధ్యక్ష మహాశయా, పంచాయితీ సమితులకు వున్న ఆదాయం ఎంత. ఒక్కొక్క పంచాయితీ సమితికి 30-40 చెరువు లున్నాయి. వాటిని మరమ్మత్తులు చేయాలంటే కొన్ని లక్షల రూపాయలు కావలసి వుంటుంది. పంచాయితీ సమితులన్న ఆర్థిక పరిస్థితులలో సాధ్యపడతాయా అని పశ్చిస్తున్నాను. ఒకసారి చెరువులను మరమ్మత్తులు చేయండి, చేసి పంచాయితీ సమితులకు యివ్వండి. తరువాత వచ్చిన రిపేర్సును పంచాయితీ సమితులు చేయాలనడం న్యాయం తప్ప తెలకు మించిన భారమును పంచాయితీ సమితులను చేయమన్నామని చెప్పడం బాధ్యత నుంచి తప్పించు కోవడం అవుతుంది. ప్రజలు వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేసుకొనడానికి ఏ రకంగానూ సాధ్య పడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో విశాఖ జిల్లాను అభివృద్ధిపరచడానికి మీపరంగా చెప్పేది ఏమంటే సంవత్సరానికి ఒక కోటి రూపాయలు మైనరు ఇరిగేషను క్రింద కేటాయించండి. పది సంవత్సరాలుగా విడవ కుండా ఒక ప్లాను ప్రకారం సాగించి నట్లయితే యీ నాడు తీవ్ర మయిన సంతోభంలో ఉన్న వ్యవసాయాన్ని రక్షించడానికి గైతు నానాటికి కృంగిపోతున్న ఆర్థికదృస్థినించి బయట వేయడానికి సహాయం దొరుకుతుంది. కనుక ఈ విషయాలను సానుభూతితో పరిశీలించి కోటి రూపాయలను ఒక లక్ష ఆటయినా ఒక లక్ష యిటయినా ఖరావాలేదు, కేటాయించాలి. Uneven Development ఉండడం మంచిదికాదు. కొన్ని ప్రాంతాలు త్వరగా ముందుకు పోవడం, చాలా అవకాశాలు ఉన్న జిల్లాలు కొన్ని ఆర్థిక ఒనరులు లోపించడం వల్ల నానాటికి చాలా వెనకబడి పోతున్నాయి. ఈ విషయాలను గమనించాలని మంత్రిగారిని ప్రార్థిస్తున్నాను. మైనరు ఇరిగేషన్ విషయంలో ఉదాహరణలు తీసుకు రాదలచుకున్నాను. చేకవాని పాలెం దగ్గర తాండవ నదికి War Emergency వలన ప్రాజెక్టు నిర్మించడం సాధ్యం కాకపోతే కొన్ని గూచనలను అక్కడ గైతాంగం అనుభవం నుంచి మనవి చేస్తున్నాను. పొర్లు కట్ట లేనందున రేబాక, డొంకాడ, జగన్నాధపురం ఆపన్నీ కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి కరువు వాత పడుతున్నాయి. ఏటి కాలువ సర్వే చేయించారు. ఏటి కాలువను పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. నీటి కాలువ పొర్లు కట్ట కూడా దిగువ గైతులకు అన్యాయం చేయని పద్ధతిలో మొరక గాగ్రమాల గైతాంగానికి సహాయపడే విధముగా కట్టిస్తే గైతాంగానికి ఎంతో మేలు

చేయగలిగిన వారపుతారని తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అలాగే పాపాయక రావు పేట బ్లాకులో చీకటి మొఖాసా దగ్గర గొప్పగా కొండకి నెల్లిమర్ల కొండకి మధ్య కట్టు కడితే ఆ కట్టువల్ల కొన్ని వందల ఎకరాలను సాగులోకి తీసుకురావచ్చును. దీనిని కూడా 1956 సంవత్సరంలో survey చేయడం జరిగింది. ఎస్టి మేట్లు తయారు చేయడం జరిగింది. పత్రికలో పెండర్లు పిలవడం జరిగింది. రామపాదసాగర్ ప్యాజెట్ల వస్తుందనే పేరుతో ఆ నాడు అమలు లోనికి రావలసిన చిన్న చిన్న మైనర్ ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను సెలెక్టు చేయడం జరిగింది. ఇంక రామపాదసాగర్ ప్యాజెట్ల రాదు కాబట్టి చిన్న చిన్న కట్టు కట్టి అక్కడ వున్న రైతాంగానికి సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే తాండవ నాకి గత వర్షాకాలంలో సత్యవరం గ్రామం దగ్గర గండి పడిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినాము. చీఫ్ ఇంజనీర్ కి రిజిస్ట్రేషన్ వ్రాశాము. అక్కడ పరిస్థితులను గురించి ఇంతవరకు ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఇంజనీరు ఆఫీసు నుంచి ఏలాంటి సమాధానం రాలేదు. సంపానది వల్ల కందపూడి మొదలైన గ్రామాలకు వస్తున్న వరదలను నివారించాలి. ఒక వైపు వరిపైరు పండక పోగా, మరొక వైపు పండిన కొన్ని చోట్ల వరదలు వచ్చి నష్ట పడుతున్నది. ఈ విధముగా రెండు రకాలుగా రైతాంగం ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. అధ్యక్ష మహోదయా, మనం కొన్ని సంవత్సరాల నాడు కృష్ణా బ్యారేజి స్కీము వూర్తి చేశాము. కొన్ని లక్షలు ఖర్చు పెట్టినాము. ఆ నాడు ఏ ఉద్దేశ్యంతో బ్యారేజిని నిర్మించుకున్నాం? ఇది ప్రతి నీటి చుక్కా అదనపు భూమిని సాగులోనికి తీవడానికి ఉపయోగించాలని ఈ నాటికి కూడా అమలు జరపని స్కీము ఉన్నాయి. వాటిని త్వరగా వూర్తి చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రేపల్లెలో పాకాలగాడి, మురుగుకాలువ, నందకాలువకి 1,30,000 రూపాయలు ఎస్టి మేటు చేయడమే జరిగింది. Vote on account సందర్భంలో వచ్చి నష్టం అన్టిస్టెంట్ చీఫ్ ఇంజనీరును ఇంటర్వ్యూ చేస్తే దానికి కొన్ని పొరపాట్లున్నాయి. మరల బెజవాడ పంపించడం జరిగిందన్నారు. అది బెజవాడ నుంచి రావడానికి సంవత్సరం పట్టింది. దాని సర్వే జరిగి మూడు సంవత్సరాలు అయినది. 1,30,00 రూపాయల స్కీము మూడు సంవత్సరాలు ఆలస్యం కావడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఈ రకముగా ఆఫీసులో అడ్మినిస్ట్రేషనులో నత్తనడక జాప్యం తగించడం మంచిది. అలానే కృష్ణా బ్యారేజి క్రింద ఎస్టి మేట్లు తయారైన స్కీములను వెంటనే జూను లోగా ప్రారంభం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రామయ్య చౌదరి :-(నందిపాడు) అధ్యక్షా, ఇరిగేషను మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తి ఇరిగేషను పద్ధతిపైన మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ప్రప్రథమంగా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. నిజంగా ఈ డిమాండు ఎటువంటిదంటే ప్రజలకు దేశానికి చాల అవసరమైనది. నిత్యజీవితంలో

చాల ఉపయోగకరమైనది. 1952లో మదరాసులో రాజగోపాలాచారిగారు ముఖ్య మంత్రిగా ఉండగా వారు P. W. D అంటే Public Waste Department, ఇది ప్రజలకు విద్రోహకరమైనది అనిని సవరించాలని చెప్పారు. కర్నూలులో సంజీవ రెడ్డిగారు P. W. D మంత్రిగా ఉండడం అది Public Works Department గా తయారవడం ఆంధ్రలో జరిగింది. ఆంధ్ర, మదరాసు సెపరేట్ అయిన తరువాత రాష్ట్రం అభివృద్ధి కోసం ఇంజనీర్లు ఉద్యోగులు పాటు పడి పనిచేసినారని చెప్పక తప్పదు. అదే డిపార్టుమెంటుకి శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారు P. W. D. ఇరిగేషన్ మంత్రిగా రావటం ముహూపాం. ప్రతి ఉద్యోగి న్యాయంగా జరుపుకున్నారని feel అవుతున్నారు. ఉద్యోగులు ఇంజనీర్లు క్రద్ధగా పాల్గొని పనిచేయడం కళ్ళారా చూస్తున్నాం. నెల్లూరు జిల్లా మెట్ట తాలూకాల్లో చాల వెనుక బడ్డది. 1952లో మా తాలూకా జనాభా 1,63,000 ఉండేది. ఈ రోజు 1963 జనాభా భారత దేశంలో 1947 తరువాత దాదాపు 20 కోట్లు వరకు పెరిగితే మా తాలూకా జనాభా 1,47,000 తగ్గిపోయింది. దీనికి కారణం జనం పుట్టక కాదు. మహాశయ, బ్రతక లేక అభివృద్ధి పనులు జరగక తిండిలేక యితర తాలూకాలకు వలసపోవడం జరుగుతుంది. మెట్ట తాలూకాల్లో ఏ గ్రామానికి పోయి చూచిన కూలి పోయిన ఇండ్లు పడిపోయిన గోడలు తప్ప క్రొత్తగా కట్టిన భవనాలు మచ్చుకు ఒకటి కూడ కనబడదు అని మీద్యారా క్షణక్షణిక వినిపిస్తున్నాం. గండిపాలెం ప్రాజెక్టు గురించి 64-78 సంవత్సరాల నుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది క్రికృష్ణ దేవతాయలు కాలం నుంచి నిర్మించిన ప్రాజెక్టు. ఏ కారణం చేతనో గండి పడినది. దానిని గురించి ఆలోచించేవారు ప్రభుత్వంలో ఒకరు కూడ లేరంటే విచారంగా ఉంది. శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారు దానిని investigation చేయించి ఎస్టిమేట్లు తయారు చేయించడం మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్పించడం 10 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు దేశానికి తటస్థించిన వివత్కర పరిస్థితులలో దానిని నిర్మించడానికి పిలు లేదనే ధోరణిలో శ్రీ సుబ్బారెడ్డిగారు మాట్లాడు తున్నారు. అది మాత్రం చాల బాధకరమైన విషయం. దేశానికి ఎదురైతే వచ్చింది. కాదనం. కాయక క్తలా కారీరకంగా అవకాశం ఉన్నంతవరకు దేశానికి అండగా నిలవడానికి తయారుగా ఉన్నాము. వెనుక పడిన ప్రాంతము, మెట్ట ప్రాంతము అయిన ఉదయగిరి ప్రాంతానికి అటువంటి ప్రాజెక్టును sanction చేయాలని, వారి పుణ్య హస్తాలతోనే శంకు స్థాపన చేయాలని కోరుతున్నాను. సంజీవ రెడ్డిగారు P.W.D. మంత్రిగా ఉన్న పుడు 11 లక్షల estimate వున్న నక్కల గండి ప్రాజెక్టును శంకుస్థాపన చేశారు. కె. వి. నరసింహారావు గారు వుండగా మొల్ల కంటేరువద్ద సుద్దీముల చెరువుకు శంకు స్థాపన చేశారు. మా జిల్లావాసి సుబ్బారెడ్డిగారు P.W.D. మంత్రిగా వుండగా

గండి పాలెము ప్రాజెక్టును sanction చేసి శంఖస్థాపన చేస్తారని కనిపెట్టుకొని వున్నాము. మాతాలాకాలో బాగ్గేరు ఏరు, పిల్లంచేరు, ఉప్పేరు అని 3 ఏరులు ప్రవహిస్తున్నవి. నెల్లూరు జిల్లాలోని ప్రతి ఏరు మాతాలాకాలో పుట్టి క్రిందికి ప్రవహిస్తున్నవి. మాతాలాకాలో నీటిని బండుచేస్తే క్రిందఉన్న తాలూకాల వారికి త్రాగడానికి కూడ నీరు దొరకదు. అయినప్పటికి మా భూములకు నీటి వసతిలేదు. క్రింది తాలూకాలలోని పలుకుబడి గలవారు ప్రాజెక్టులు కట్టించు కొంటున్నారు. వైన వున్న మాతాలాకా గురించి విచారించే దిక్కులేదు. వర్షాలు కురిసినపుడు ఏరుల నిండా నీరు పారుతూవుండే మేము గుటకలు మింగుతూ కరువు కాలాలతో బాధ పడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. పిల్లంచేరు ఏటికి చాగల కొండదగ్గర ఆనకట్ట కట్టి గండి పాలెము చెరువు నీరు మళ్ళిస్తే 12000 ఎకరాలకు నీరు పారుతుంది. 16000 జనాభా బాగు పడటానికి అవకాశము ఉంటుంది ఈ ప్రాజెక్టు రు. 3,60,000 లతో తయారు అవుతుందని ఇంజనీరుగారు చెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్టును నిర్మించడానికి ప్రస్తుతము చేయాలని కోరుతున్నాను. బాగ్గేరు ఏరు నల్లమల కనుమలలో పుట్టి పారు కంటూపోయి ఆత్మకూరు తాలూకాలోని భూములను సస్యశ్యామలముచేసి వారిని భాగ్యవంతులుగా చేస్తోంది. దాన్ని గురించి ఏమి అనడము లేదు. మాకు కూడ కొంతవరకు అవకాశము కలుగచేసింది. అని కోరుతున్నాను. చిత్తకపాడు దగ్గర బాగ్గేటిపైన ఒక రిజర్వాయరు నిర్మిస్తే దాదాపు 8000 ఎకరాలు సాగు అవడానికి అవకాశమువుంది. ఆ ప్రాంతముతా మెట్ట ప్రాంతము. ఆ భూములు పండక అక్కడి ప్రజానీకము వలస పోతున్నారు. కనుక అటువంటి ప్రజలకు సేవ చేసిన వారము ఆవుతాము అని మనవి చేస్తున్నాను. వింజమూరినుంచి ఉడయగిరికి కరెంటు పోవడానికి sanction చేశారు. కరెంటు అయినా మా మెట్ట తాలూకాలలో supply చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. గుల్తాతీ కమిషను రిపోర్టును ఆంధ్ర దేశానికి ప్రమాదము తెస్తోందని తెన్నేటి విశ్వనాధంగారు చెప్పారు. ప్రమాదము తెస్తుందనే అభిప్రాయము నాకులేదు. భగీరథుడులాంటి సుజీవరెడ్డిగారు వున్నారు. తెచ్చిన గంగను పాతాళ లోకానికి పోకుండా పరమ శివుడు గంగను తన శిరస్సునధరించిన మాదిరి శ్రీ గుబ్బా రెడ్డిగారు వున్నారు. వీరు ఢిల్లీలో ప్రముత్తముచేసి మనవాటా నీరునుమనకు తెస్తారని మన భూమిని పునీతము చేస్తారని విశ్వాసము నాకు వుంది. అవిడో రోడ్డులో నిలబడినపుడు కొంతమంది మాట్లాడుకొంటూ ఒకమాట అన్నారు. అధ్యక్షా “బడా బడా ఆస్థిభూల్కర్తానా, విసా కామ్ కరేతో ఆంధ్రమే వీనే; పానీభీ నయ్ మిలేగి” అని అన్నారు. గుల్తాతీ రిపోర్టుప్రకారము ఆంధ్రులు త్రాగడానికి కూడ నీరు దొరకదనే వదంతి పుట్టింది; అధ్యక్షా;

श्री रामचन्द्र राव कलयाणी (मकथल) :—

माननीय सभापति जी । सिंचाई और विद्युतशक्ति के मंत्रीजी द्वारा प्रस्तुत डिमेंड्स का समर्थन करते हुए चन्द बातों की ओर मैं आपका ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ और प्रार्थना करता हूँ कि हुकूमत इस ओर तवज्जोह दे ।

सिंचाई की योजनाओं के लिए जो २९६३ लाख रुपये के लगभग खर्च करने की व्यवस्था की गई है मैं समझता हूँ कि केन्द्रीय सरकार की सहायता से यह रकम ४५ करोड़ तक जायेगी और हम इरिगेशन में ज्यादा से ज्यादा काम कर सकेंगे । इस सम्बन्ध में मैं एक बात आपके द्वारा हुकूमत के ध्यान में लाना चाहता हूँ । सिंचाई के छोटे-छोटे कामों के सम्बन्ध में यह नियम बनाया गया है कि यदि हमको इतना रिटर्न आये तब ही हम उस काम को पूरा करेंगे, वरना नहीं । अगर इस नियम का सख्ती से पालन किया जाये तो मैं समझता हूँ कि हम इसके लिये जो कुछ भी रकम रखते हैं उसको भी खर्च नहीं कर सकेंगे । छोटे-छोटे सिंचाई के कामों में इञ्जीनियर्स की यह राय होती है कि उनमें जितना रिटर्न आना चाहिये वह नहीं आता । इसलिए इन कामों को करने से लाभ नहीं । मैं कहूँगा कि छोटे कामों को करने में रिटर्न पर ज्यादा ध्यान न देते हुए उनके लिए रकम दी जानी चाहिये । हो सकता है कि इन कामों से जितना रिटर्न आना चाहिये वह पूरा-पूरा न आता हो लेकिन इन कामों को पूरा करने से वहाँ के स्थानिक लोगों की आर्थिक परिस्थिति बदलेगी । और इस प्रकार इरिगेशन का जो मुख्य उद्देश्य है वह पूरा होगा । खास तौर पर मकथल में बड़े-बड़े प्राजेक्ट्स नहीं हैं और न ऐसे प्राजेक्ट्स बनाने की संभावना है । वहाँ कुछ नदियाँ हैं । यदि इन नदियों पर छोटे-छोटे कतवे डाले जायें और अनिकट बनाये जायें और तीन-तीन चार-चार प्रामों का एक-एक गुरु बनाकर इस प्रकार की व्यवस्था की जाये तो मैं समझता हूँ कि हम चार सौ पाँच सौ एकर भूमि को सेराब कर सकेंगे और इस प्रकार हजारों एकर भूमि सेराब हो सकेगी । इससे पूर्व की हैदराबाद गवर्नमेंट इसी नाले पर उज्जेली प्राजेक्ट के नाम से एक प्राजेक्ट तामीर करना चाहती थी । लेकिन दुःख की बात है कि वह हुकूमत बदल गई और साथ ही वह प्राजेक्ट भी खत्म हो गया । और आज के इञ्जीनियर्स यह राय देते हैं कि उज्जेली प्राजेक्ट से बनाने से निर्धारित रिटर्न नहीं आयेगा । इसकी वजह से वहाँ की प्रजा में एक प्रकार की बेचैनी फैली हुई है । उस समय के इञ्जीनियरों ने यह बताया था कि इस प्राजेक्ट को बनाने से साढ़े चार हजार ज़मीन सेराब होगी । वे इञ्जीनियर्स भी विद्वान थे, एक्सपर्ट थे । फिर आज के इञ्जीनियरों की राय में इतना बड़ा मतभेद क्यों पाया जाता है । यही कारण है कि वहाँ के प्रजा में विचार पैदा हो गया है कि हुकूमत इस प्राजेक्ट को अमदन रोकना चाहती है । मैं हुकूमत से कहूँगा कि

उज्जेली प्राजेक्ट के बारे में विचार करें तो अच्छा होगा। वहाँ नदियाँ तो हैं। लेकिन तालाबों का यह हाल है कि वे तालाब दो तीन साल की बारिश में एक बार भरते हैं। अगर इन नदियों पर छोटे-छोटे तालाब बनाये जायें तो इनसे काफी जमीन सेराब होगी। अब वहाँ हालत यह है कि बारिश के समय ग्राम के दो सौ तीन सौ आदमी मिलकर निकलते हैं और नालों में से रेती निकालकर अपने तालाबों में पानी पहुँचाते हैं जिनसे उनके खेत किसी हद तक सेराब होते हैं। यदि हुकूमत की ओर से इस बात का ठीक प्रबन्ध हो जाये तो ग्रामीण जनता को बड़ी सुविधा होगी और उन लोगों की आर्थिक परिस्थिति भी बदलेगी उनको अब जिन कठिनाइयों का सामना करना पड़ता है उससे वे बच जायेंगे। वे आसानी से अपना काम कर सकेंगे।

इसी प्रकार इससे पहले की हैदराबाद की हुकूमत ने एक निर्णय लिया था और इस बारे में एक सरक्युलर भी जारी किया था कि शिकम तालाब में काश्त न की जानी चाहिए और उस भाग को तालाब के लिए नियुक्त किया जाना चाहिए।***

(Quorum Bell)

लेकिन आजकल यह हालत हो गई है कि उस सरक्युलर पर अमल नहीं हो रहा है। और शिकम तालाब के जो पट्टेदार होते हैं वे तालाबों की तामीर में रुकावट पैदा करते हैं। यही नहीं बल्कि वे इस बात की भी कोशिश करते हैं कि तालाब में जो कुछ भी पानी बचा रहता है उसको भी जल्द से जल्द खारिज कर दें ताकि उनको काश्त करने का मौका मिल जाये। इसका परिणाम यह होता है कि दूसरी बहुत सी जमीनों को बाद में तालाब से पानी नहीं मिल सकता। कई दिनों पहले वह सरक्युलर जारी हुआ था इसलिए उसकी पाबन्दी नहीं हो रही है और चूँकि शिकम तालाब के पट्टेदार ज्यादा असर रखने वाले होते हैं, इसलिए भी उस सरक्युलर पर अमल नहीं होता। इन हालात में मैं माननीय मंत्रीजी से यह प्रार्थना करूँगा कि वे इस ओर ध्यान देकर शिकम तालाब के पट्टेदारों को वहाँ से खारिज करवायें, इस बात का प्रबन्ध करवायें कि शिकम तालाब में काश्त न हो ताकि ज्यादा से ज्यादा लोगों को ज्यादा दिनों पर पानी मिल सके।

अब मैं गुल्हाटी कमीशन के बारे में इतना कहूँगा कि महाराष्ट्र, मैसूर और आन्ध्र प्रदेश के विचारों से पता चलता है कि हम अपनी राष्ट्रीयता को भूल गए हैं। हम यह बात भूल गए हैं कि हम सब भारत के रहने वाले हैं। इसी विचार से हम एक दूसरे पर आक्रमण करते हैं। इनसे ऐसा मालूम होता है कि हम एक देश के रहने वाले नहीं हैं, हमारी जाति अलग-अलग

है, जिसकी वजह से महाराष्ट्र अपना गुस्सा आन्ध्र पर निकलाता है, आन्ध्र प्रदेश अपना गुस्सा मैसूर पर डालता है। और मैसूर इन दोनों प्रदेशों से उलझ पड़ता है। इसलिए हम सब से पहले इस बात को महसूस करें कि हम सब एक ही देश के रहने वाले हैं, एक ही जाति से सम्बन्ध रखते हैं। हम सब भारतवासी हैं। हम सब एक जगह बैठ सकते हैं। हमारे बड़े-बड़े लोग एक जगह बैठकर अपनी अपनी समस्याओं को शान्ति के साथ हल कर सकते हैं और किसी एक निर्णय पर पहुँच सकते हैं। यदि ऐसा किया जाए तो मैं समझता हूँ कि अब लोगों में जो बेचैनी फैली हुई है वह दूर हो सकेगी। यदि मैसूर यह कहता है कि आन्ध्र प्रदेश को कोई अधिकार नहीं है कि वह पानी ले तो यह कोई ठीक बात नहीं है। इससे आन्ध्र के लोगों में रोष पैदा होना स्वाभाविक है। विचित्र बात है कि महाराष्ट्र भी ऐसी ही भावनाएँ रखता है। ऐसी बातें एक ही देश में रहने वालों के लिए योग्य नहीं। इस लिए मैं कहूँगा कि इन तीनों प्रान्तों के बड़े-बड़े नेता एक जगह बैठकर शान्ति के साथ कोई एक निर्णय ले लें तो यह समस्या आसानी से हल हो जायेगी। वरना अगर यह समस्या और बढ़ जाए तो इसके कारण तीनों प्रान्तों के लोगों में भी मतभेद बढ़ जायेगा। और यह बात हमारे राष्ट्रीयता के विरुद्ध होगी और इसके कारण दूसरे देश लाभ उठायेंगे।

मैं अधिक समय न लेते हुए एक बार फिर इस बात पर जोर देना चाहता हूँ कि माइनर इरिगेशन की सूरत में जो रिटर्न निर्धारित किया गया है उसका सख्ती से पालन न किया जाए बल्कि माइनर इरिगेशन की सूरत में इस बात पर अधिक ध्यान न देते हुए उन कामों को पूरा करने का प्रयत्न किया जाये तो बहुत अच्छा होगा।

इन बातों की ओर हुकूमत का ध्यान आकर्षित करते हुए मैं अपने विचारों को समाप्त करता हूँ।

11th March, 1963

161

శ్రీ యం. వీర రాఘవ రావు :- (ప్రతిపాదు) అధ్యక్షా ఇరిగేషన్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండుపై చర్చ సందర్భంలో నేను మా జిల్లాగురించి కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఏలేరుఆనే ఒక కొండ కాలువవుంది. దాని క్రింద ఘమారు 75 వేల ఎకరాలు సాగువుతుంది. ఆ 75 వేల ఎకరాలకు చేసిన కాలంలో నీరు రాదు. వర్షాకాలంలో వరదలవల్ల విపరీతమైన నష్టంకలిగి ఎంటలు పాడవుతుంటాయి. 1953 వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం investigate చేయించి estimates 1 కోటి 80 లక్షల రూపాయలకు తయారు చేయించారు. సుమారు 9 సంవత్సరాల క్రింద ఆమోదించినప్పటికీ స్వల్ప భాగం చూపడంవల్ల రైతులు నిరాశాపాతంలో వున్నారు. పాత బడ్జెట్ ముయంలో కూడ వరద నిరోధక పథకం క్రింద కొంత డబ్బు కేటాయిస్తామని చెప్పారు. రెండు మాసాలక్రితం ముఖ్య మంత్రిగారు కాకినాడకు వచ్చినపుడు తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాసున సభ్యులు కలసి అడిగినప్పుడు తప్పక చేస్తానని వాగ్దానం చేశారు. కనీసం ఈ schemes కు డబ్బు కేటాయించక పోవటం విచార కరమైన విషయం. 75 ఎకరాల భూమిని ఒకటవ తరం నీటి వనరుల క్రింద గవర్న మెంటు నూచించిన ప్రకారం ఎకరానికి రూ 41-4-0 పన్ను వేసినా రైతులు ఆ మొత్తాన్ని చెల్లిస్తూ వచ్చారు. ఘమారు 9 సంవత్సరాలక్రింద రైతుల పెట్టిన స్క్రీమును అనులు చేయక పోతే రైతాంగం ఎట్లా అధిక పన్నులు చెల్లిస్తారని అడుగుతున్నాను. మా ఏలేరు ప్రాంతానికి ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన ఎడిషనల్ లాండ్ రివిన్యూవల్ల అపారవత్వం వచ్చింది. అది కూడ రైతులు ఉత్సాహంగా భరించాలంటే ఏలేరు రిజర్వాయరు పని ప్రారంభించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పని ఏ నెలలో ప్రారంభించేది మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మా area లో రాతులపూడి వద్ద ఒక ఏటికి ఒక dividing dam గురించి ప్రభుత్వం investigate చేయించి estimates తయారు చేయించింది. గత సంవత్సరం నుండి ఎన్ని సార్లు ఇంజనీర్లను కలిసి నప్పటికీ కూడా ఆ estimates మా జిల్లానుండి చీఫ్ ఇంజనీర్ ఆఫీసుకు ఇంత వరకు రాలేదంటే ప్రభుత్వం చూస్తూవున్నామని విచారకరం. రాతులపూడి dividing dam గురించి మంత్రిగారు తీసుకొని త్వరలో చేయించాలని కోరుతున్నాను. ప్రతిపాదు తాబాకాలో అంపాడ రిజర్వాయర్ స్క్రీముకు చాలా కాలం క్రిందట estimates తయారు చేయించినా ఇంతవరకు అమలు జరుపలేదు. దానికై డబ్బుకు రైతులు ఎంత భార పడుతున్నా వారిపై పన్నులభారం పడక తప్పటంలేదు. అదనపు పన్నులు వేసినా ఆ డబ్బు రైతుల కేసుమంకొనకుండా ఖర్చు పెడతామని గత సమావేశంలో రివెన్యూ మంత్రిగారు వాగ్దానం చేశారు.

కాని యిప్పుడు ఏ ఏరియానుండి ఎంత వనూలవుతున్నది, ఏ ఏరియాకు అదనంగా గ్రాంట్స్ యిచ్చాము, ఏ ఏరియాలో కొత్త స్కీములు అమలు చేయటానికి అవకాశం కల్పించాము అని వారు చూడనందుకు విచారిస్తున్నాను. అంపాడ రిజర్వాయర్ స్కీముకు 4 లక్షల రూపాయలలో estimation తయారైనది. దాని గురించి మంత్రి గారు శ్రద్ధ తీసుకొని పని త్వరగా ప్రారంభించేటట్లు చూడాలని ప్రారంభిస్తున్నాను.

ఇక విద్యుచ్ఛక్తి గురించి ఒక విషయం మనవిచేసి సెలవు తీసుకుంటాను. ఇది వరకు రైతుకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య జరిగిన ఎగ్రిమెంటు ప్రకారం హార్స్ పవర్ ఒకటికి 20 రూపాయలు వుంటే దరిమిలా ఆ rateను పెంచటమేగాక హార్స్ పవర్ మినిముమ్ చార్జి 45 రూపాయల వరకు పెంచారు. రైతు సాధారణంగా 10 H. P. మోటార్ చేసుకొంటే మినిముమ్ చార్జి 450 రూపాయలు చెల్లించుకోవాలంటే అసలు రైతు 450 రూపాయలు కరెంటును వాడడు. అసలే ఒక ప్రక్క ఆధిక పన్నుల బాధ భరించలేని స్థితిలోవున్నరైతు H. P. మినిముమ్ చార్జి 45 రూపాయలు పెంచితే దానిని అతడు చెల్లించడం మరింక కష్టం. కనుక ప్రభుత్వం దానిని పునరాలోచించి మినిముమ్ చార్జి 20 రూపాయలు చేస్తే సంతోషం. లేక పోతే మినిముమ్ చార్జిని భరించలేని రైతు కాన్సిల్ చేసుకోవాలనుకొంటే దానికైనా అవకాశం కల్పించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ ఎ. తనిటయ్య:- (శ్రీకాకుళం) అధ్యక్షా, Irrigation మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన Demandను నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 1955లో సంజీవరెడ్డిగారు నారాయణపురం ప్రాజెక్టు మాకు యిచ్చారు. గత సంవత్సరం దాని ద్వారా నీరు సరఫరా చేశారు. ఈ సంవత్సరం పూర్తిగా నీరు supply అవుతుంది. దాని వలన 38 వేల ఎకరాలకు పూర్తిగా నీరు సరఫరా అయి, ఘూమారు అయిదు లక్షల బస్తాల ధాన్యం పండుతుందని ఆశిస్తున్నాను. 1959లో జె. వి. నరసింగరావు గారు పాడిగాం ప్రాజెక్టుకు foundation వేశారు. ఇంతవరకు పని పూర్తికాలేదు. తగుమాత్రం ఉండిపోయింది. అది పూర్తి అయితే దీని వలన ఇరవై వేల ఎకరాలకు నీటి సరఫరా అయి, ఘూమారు రెండు లక్షల బస్తాల ధాన్యం పండ వచ్చును. కనుక దానిని త్వరలో పూర్తి చేయించ వలెనని కోరుచున్నాను. మిగతా విషయాలు మా గున్నయ్యగారు చెప్పారు. అందువలన ఎక్కువగా చెప్పదలచుకోలేదు. Irrigation క్షణం గురించి గత సంవత్సరం మన సుబ్బారెడ్డిగారు మమ్మలను పిలిచి ఒక మీటింగు పెట్టారు. ఆ మీటింగులో, మావద్ద చిన్న చిన్న వాగుల భోగట్టతీసు

**Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964—Voting of Demands for
Grants.**

11th March, 1963

163

కొని, 10, 12 గడ్డల పని త్వరలో చేయిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఇంతవరకు వాటిపని ఏమీ జరుగలేదు. ప్రభుత్వంవారు వెంటనే వాటి విషయమై శ్రద్ధతీసుకొని ఒక కోటి రూపాయలు మా జిల్లాకు irrigation పనులకొరకు ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది. ఇరవై జిల్లాలకు 20 కోట్ల రూపాయలు irrigation గురించి ఇస్తే మంచిదే. కాని మా జిల్లాలో ముఖ్యంగా చిన్న చిన్న వాగులు, గడ్డలు ఉన్నాయి. వాటి పని దయచేసి పూరి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ పనులు చేయడంవల్ల మూడు లాభాలు ఉన్నాయి. భూమికి నీరువచ్చి పంట పండుతుంది. రైతుకు, కూలీకి లాభము కలుగుతుంది. తరువాత Commercial Departmentకు Tax కూడా వస్తుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనికి పెట్టుబడి పెట్టి సాధిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ ఆధ్యక్షులవారికి నా కృతజ్ఞత తెలియ పరుస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. హెచ్. నాగభూషణరావు (వరంగల్) :- అధ్యక్షా, Irrigation మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన Demands పై కొన్ని నూతనాలు మీ ద్వారా వారికి అందజేస్తున్నాను. Irrigation schemes లో మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు పోచం పాడుక్రింద కేటాయించబడిన డబ్బు చాలా తక్కువ అని మనవి చేస్తున్నాను. అది దాదాపు గెండు జిల్లాల పథకము. Major Projects ఎన్నో ఆంధ్రప్రాంతములో కడుతున్న ఈ రోజులలో పోచంపాడుకు ఇంత కొద్దిధనము కేటాయించడం చాలా విచారకరము. తరువాత దాంట్లోనే, తెలంగాణా రీజన్ లో కమిటీని దాదాపు 50 లక్షల రూపాయలు అడిగినట్లుగా ఒక note put up చేశారు. ఆ విధంగా తెలంగాణా రీజన్ లో కమిటీనుంచి డబ్బు ఎందుకు అడుగుతున్నారో అర్థంకావడంలేదు. Major projects క్రింద కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతున్న ఈ సమయంలో 50లక్షల రూపాయలు గనుక ఆవిధంగా దానినుంచి ఖర్చుపెట్టినట్లయితే, ప్రాంతీయంగా ఖర్చుపెట్టవలసిన ఎన్ని పనులు బెబ్బలింటాయో మంత్రిగారు తెలుసుకోవాలి. కాబట్టి ఆ తీరున 50 లక్షల రూపాయలు తెలంగాణా రీజన్ లో కమిటీని అడిగేదాని కంటే, ఈ పద్ధతిక్రిందనే ఖర్చుపెట్టినట్లయితే బాగుంటుందని నేను మనవి చేసుకొంటున్నాను. తరువాత మా వరంగల్ పట్టణం గురించి ఒక చిన్న విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. అక్కడ బడ్డి tank అని ఉన్నది. అది బహుశ కాకతీయ రాజుల కాలములో నిర్మించారేమో, నా ఎరుకలో—నాకు 38, 37 సంవత్సరాలు ఉన్నది—ఈ రోజువరకు దానిని ఏమాత్రం repair చేసినట్లు కన్పడదు. దానిక్రింద దాదాపు 1500 ఎకరాల భూమి సేద్యం అవుతున్నది. ఆ tank నడిచిపోయి ఉన్నది. కనుక దానిని సుందరంగా develop చేసి ఇటు Irrigation కు అటు fisheries వాళ్లు

ఉపయోగించుకోవాలని చూస్తున్నారు. ఎన్నోవిధాలుగా అక్కరకు వచ్చే tank అది. అది ఆ ఊరిలో సుందరమైన tank గా కనపడుతూ ఉంటుంది, అటువంటి tankకు ఏమాత్రం డబ్బు ఖర్చుపెట్టకుండా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. అంటే, వేల గ్యాలన్లు నీరు అక్కడనుంచి ప్రవహించిపోతున్నది. దానికి ఏ మాత్రం protection లేదు. కనుక దాని విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత మా జిల్లాలో ఆకరి ప్యాజెట్టు, కొత్తూరు దగ్గర నిర్మించాలని వరంగల్ లో ఎక్కువ మంది ప్రజలయొక్క ఆశీర్వాదము. దాని పునాదిలో బండకూడా ఉన్నది కాబట్టి, దానికి చాలా తక్కువ డబ్బు ఖర్చుఅవుతుంది. కనుక ఆ ప్యాజెట్టు విషయంలో ప్రభుత్వము శ్రద్ధతీసుకొని దానిని త్వరలో నిర్మింపజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. తరువాత మా ప్యాంతములో వున్న అజంజాహిమిల్లు చాలా పెద్ద బట్టల కర్మాగారము. దానికి electricity ని ఇస్తామని, ఇంతకుముందు thermal station ఉంటే, వాళ్లు పరికరాలు కూడా అమ్ముకొనేటట్లు చేశారు. నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి electricity లేకపోవడంవల్ల వాళ్లకు ఎంతో నష్టం వస్తున్నదని అనుకొంటున్నారు. కాబట్టి తొందరగా ఆ పరిక్రమకు electricity ఇప్పించే భారము మంత్రిగారు వహించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత మా పట్టణముయొక్క దుస్థితికూడా చెప్పాలని అనుకొంటున్నాను. దాదాపు ఒక లక్ష 60 వేలు జనాభాగల ఈ పట్టణములో 40 వేల మందికి వీధిదీపాలు కూడా లభించడంలేదు. ఈమధ్యనే జిల్లా electricity వాళ్లు దాని కొరకు ఒక పథకముకూడా పంపించారు అని తెలుస్తున్నది. అదిగనుక ప్రభుత్వము దృష్టికి వచ్చినట్లయితే, దానిని తప్పకుండా మంజూరుచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తరువాత నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఏదైతే వున్నదో దాని కాలవ హుజూర్ నగర్ నుంచి ఇచ్చినట్లయితే, అది నందిగామ తాలూకా ప్రజలకు చాలా ఉపయోగకరమని అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ రైతులు చాలామంది దానికి డబ్బు ఇవ్వడానికికూడా సిద్ధంగా ఉన్నారు. కనుక ఆ పనినికూడా ప్రభుత్వం తీసుకొంటుందని ఆశిస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. రామమోహనరావు (దేందులూరు):- ఆ ధ్యక్షా, మన Irrigation మంత్రిగారు ప్రజేశపెట్టిన Damend సందర్భంలో కొన్ని విషయాల మీదకు వారి దృష్టిని తీసుకు రావలెనని అనుకుంటున్నాను. పోయిన సారి ఈ విషయం మాట్లాడడం జరిగింది. కాని దింట్లో ఎక్కడా కూడా ఈ సంవత్సరం దానికి allot చేసి నట్లు కన్నడడం లేదు. చాలా ముఖ్యమైన సమస్యగా మంత్రిగారు దీనినిచూడాలని వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గంటరామవరం ప్రాజెక్టు అనేది వరంగల్ జిల్లాలో చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది. అది రెండు విధాలా ప్రజలకు ఉపయోగ పడుతుంది.

**Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1963—
1964—Voting of Demands for
Grants.**

11th March, 1963

165

ముఖ్యంగా నీటి కొరత ఎక్కువగా ఉన్నట్టి వరంగల్ పట్టణానికి ఆ నీటి కొరత సమస్య పరిష్కారం చేయడం కొరకు అది బాగా ఉపయోగ పడుతుంది. దానితో పాటు ప్రభుత్వానికి అదాయం రావడానికి దాదాపు 80, 10 వేలు ఎకరాల భూమిని కూడా తరిగా మార్చడానికి కూడా వీలుగా ఉంటుంది. కాబట్టి అటువంటి స్కీమును ప్రవేశ పెట్టాలని అనేక సంవత్సరముల నుంచి కొరడం జరుగు తున్నది. కాని ప్రభుత్వం ఇంతవరకు పూను కోక పోవడం చాలా విచారకరము. అయితే గత ముఖ్యమంత్రి గారైనటువంటి సంచీ వయ్య గారు కూడా ఆ ప్రాంతానికి వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా దీనిని plan లో తీసు స్తామని ఈ plan పూర్తి అయ్యే లోపల ఇది చేస్తామని వారు promise చేయడం జరి గింది. అదే రకంగా మా జిల్లా మంత్రిగారైనటువంటి వారు, అప్పుడు వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారైనటువంటి వారు కూడా వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు కూడా ఒక సందర్భములో అక్కడికి వచ్చినప్పుడు, అక్కడ ప్రజలు వారికి ఒక నిశే దిక కూడా సమర్పించినారు. అప్పుడు వారు సానుభూతితో ఆలోచిస్తామని చెప్పడం కూడా జరిగింది. అయితే అది ఇంతవరకు చేయకపోవడం వలన అక్కడ ప్రజలకు నీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంటున్నది. ఇప్పుడు ధర్మ సాగరం చెరువు నుంచి నీరు తీసు వంటున్నారు. అయితే ఇప్పుడు అక్కడ ఆ చెరువు క్రింద 200 ఎకరాలు ఆయకట్టు ఉన్నది. దానికి నీరు పూర్తిగా బంధు చేసి ఆ నీరు ప్రజలకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వము అను కోవడం వల్ల సాలీనా ప్రభుత్వానికి వచ్చే టటువంటి రివిన్యూ 50 వేలు పోగొట్టుకోవ డం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వానికి అదాయము వచ్చేటటువంటి రైతులకు ఇబ్బంది కలగకుండా ఉపయోగ పడేటటువంటి ఈ ప్రాజెక్టును గనుక తీసుకున్నట్లు అయితే అక్కడ ప్రజానీకానికి చాలా మేలు చేసినవారు అవుతారు. ఈ ప్రాజెక్టును తీసు కోకుండా ధర్మ సాగరం చెరువు నుంచే వరంగలుకు నీరు ఇస్తామని చెప్పితే దానికి కూడా ప్రభుత్వము గ్యారంటీ ఇచ్చే టటువంటి పరిస్థితిలో లేదు. ఎందు కంటే అక్కడ ఉన్న నీరు కూడా చాలా తక్కువ. రోజురోజుకు ఆ పట్టణము కూడా బ్రహ్మానందముగా అభివృద్ధి అవుతున్నది. కాబట్టి ఏ రకంగా చూచినప్పటికీ, ఈ ప్రాజెక్టు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నదని విశ్లేషి చేస్తున్నాను. తరువాత వరదన్న పేట అనేచెరువు ఉన్నది దానినే కొనారెడ్డి చెరువు అని అంటారు. దాదాపు 80 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి కాలవ తీసి దానికి అడ్డంగా shutters పెట్టడం జరిగింది. అక్కడ ఆనకట్ట కట్టలేదన్న మాట. ఆనకట్ట కట్టక పోవడంవలన దాదాపు 80 వేల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి రావలసినటువంటిది రాకుండాపోయింది. ఇటువంటి plans ఏ ఇంజనీర్లు, ఎవరుబాధ్యులో విచారణ చేయించ వలసి యున్నది. ఆనకట్ట కట్టక పోయినందున ఈ shutters పెట్టి కూడా ఉపయోగం లేకుండా పోయింది. కనుక అక్కడ ఆనకట్ట కట్టి నట్లయితే ఈ shutters వల్ల రైతాంగానికి చాలవరకు లాభం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

**Annual Financial Statement
Budget) for the year 1963--
1964-Voting of Demands for
Grants.**

166

11th March, 1963

బలివాగు ప్రాజెక్టు ఒక్కటే మా జిల్లాలో తీసుకోవటం జరిగింది. అది ఇంతవరకు పూర్తి కాలేదు. బలివాగు ద్వారా పోయే నీరు ములుగు తాలూకా ఘనపూర్ ప్రాంతం ద్వారా మరలించి నట్లయితే, ఆ ప్రాంతాలలో నీటి ఇబ్బంది లేకుండా పోతుందని, ఆ పథకాలు ములుగు తాలూకాలకు ఉపయోగపడే విధంగా మార్చాలని అక్కడి రైతులు కోరుతుంటున్నారు. దానిని గురించి మంత్రిగారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ ఒక ప్లాను, ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఇవ్వటం లేదు. బాగా డబ్బు పలుకుబడి గలవారు ఉన్న గ్రామాలకే-అవి ఎక్కడో మారు మూల వున్నప్పటికీ - ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వబడుతున్నది. దానిలో ఉన్న గ్రామాలకు కూడా ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వటం లేదు. అందుకు ఏవో టెక్నికల్ కారణాలు చూపుతున్నారు. పంచాయితీల ద్వారా ఎలక్ట్రిసిటీ పంపకం వేయటానికి ఆలోచన చేస్తున్నామని చెప్పారు. అది సమంజసంగానే ఉందిగాని మూడవ వంతు ఖర్చు అక్కడి ప్రజలు భరించాలంటారు. అది వెనక బడిన తెలంగాణా గ్రామ ప్రజలకు చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. తెలంగాణాలో నామినల్ గా కొంత ప్రజలనుండి తీసుకొని ప్రభుత్వం ఎలక్ట్రిసిటీ అక్కడి గ్రామాలకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇరిగేషన్ పద్ధతిలో జరుగుతున్న పనులను మనం వేసిన అంచనాలకు మించి ఖర్చులు జరుగుతున్నవి. వాటి టార్జెట్స్ మనం రీచ్ కాలేక పోతున్నాయి. మనం వేసుకొన్న ప్లాన్స్ ఎంతవరకు విజయవంతం అయ్యాయి, ఎంతవరకు విజయవంతం కాలేదు, విజయవంతం కాకపోవాడానికి కారణం ఏమిటి? అన్నది మంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది. మనం అనుకొన్న అంచనాల ప్రకారం టార్జెట్స్ సాధించలేక పోయామన్నది ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు వాల్యూమ్ 2- పేజీ 28 చూస్తే తెలుస్తుంది. తుంగభద్ర దిగువ కాల్య క్రింద మనం వేసిన అంచనాలు 1,28,825 ఎకరాలైతే సాధించింది 88,997 ఎకరాలు మాత్రమే. కృష్ణా బ్యారేజీ క్రింద మనం వేసిన అంచనాలు 1,09,059 ఎకరాలైతే సాధించింది 48,001 ఎకరాలు- అప్పర్ పెన్నార్ క్రింద మనం వేసిన అంచనాలు 9,713 ఎకరాలైతే సాధించింది 1,009 ఎకరాలు. రాజోలి పండ డైవర్షన్ స్కీమ్ మనం వేసిన అంచనాలు 87,479 ఎకరాలైతే సాధించింది, 16,899 ఎకరాలు.

కదం ప్రాజెక్టు-	మనం వేసిన		ఎకరాలైతే	
	అంచనాలు		సాధించింది	
కె. సి. కనాల్		2,78,000		1,87,848
పొడుగుండి రిజర్వాయర్		1,468		550
నాగావలిరైట్ బాంక్ కనాల్		9,000		6,912
వేగావలి ఆనకట్ట		5,889		2,494
నారాయణపురం ఆనకట్ట		86,817		28,157
సీతా నగరం ఆనకట్ట		4,017		2,942
నీర్ల గండి ప్రాజెక్టు		895		62

11th March, 1963

167

పాఠశాలలను భూమి మెట్టగా ఉండి, కాలవ వంపుగా ఉండటం వల్ల అది నిరుపయోగంగా తయారైందని రిపోర్టులో నూచించటం జరిగింది. మనం ప్లానులో ఏదో ఒక పాఠశాలను చేస్తున్నట్లు ఉన్నది. అది సవరించుకోలేకపోతే మన లక్ష్యం పూర్తి చేసుకోలేక పోతాము. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు 56 లో ప్రారంభించాము. మంచి సమర్థులైన ఆఫీసర్లు, ఇంజనీర్లు మనకు అక్కడ ఉన్నారు. కాని అది ఎప్పటికీ పూర్తి అవుతుందో, ఎప్పటినుండి రైతులకు నీరు ఇస్తామో చెప్పలేకండా ఉన్నాము. వంశధార ప్రాజెక్టు వస్తుందని చెప్పటమే గాని, అది ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తామో చెప్పలేకండా ఉన్నాము. సరళా ప్రాజెక్టు ఇదివరకు హైదరాబాదు ప్రభుత్వం ఉండగా ప్రారంభించటం జరిగింది. ఆ ప్రాజెక్టు ఇంతవరకు కంప్లీట్ చేయక పోవడం విచారకరము.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇవాళ నీటి పారుదల విద్యుచ్ఛక్తి శాఖా మాత్రులు 63-64 సంవత్సరానికి 3 కోట్ల 26 లక్షల 88 వేల రూపాయలు మన అంగీకారానికి ఇక్కడ డిమాండ్ ప్రవేశ పెట్టారు. 1962-63 సంవత్సరంలో యీ పద్దుక్రింద 4 కోట్ల 56 లక్షల 94 వేల 100 రు.లు మన అంగీకారం పొంది ఖర్చుపెట్టారు. గత సంవత్సరం కన్నా, ఈ సంవత్సరం ఇదే డిమాండుపై ఇదే మంత్రిగారు ఒక కోటి, 80 లక్షల 6 వేల 500 రు. తగ్గించి మనయొక్క అంగీకారం కోరుతున్నారు. అంతే గాక ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఈ సంవత్సరం బజారులో 5 కోట్ల రూపాయలు ఋణం చేయబోతున్నది. గత సంవత్సరం 7 కోట్ల రు.లు అదనపు పన్నులు విధించి రాబట్టటం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం కూడా ఆరేడు కోట్లు రూపాయలు అదనపు పన్నులు విధించబోతున్నట్లు మొన్న ఆర్థిక మంత్రిగారు తమ బడ్జెట్ స్పీచ్ లో స్పష్టంగా చెప్పారు. విద్యుచ్ఛక్తి రేట్స్ హెచ్చించిన ఫలితంగా ఒక కోటి 40 లక్షలు రూపాయలు అదనంగా రాబోతున్నవి అని మంత్రిగారు తమ పాలసీ స్టేటుమెంట్ లో చెప్పారు. ఈ విధంగా ప్రతి సంవత్సరం చాదాపు 20 కోట్లు రు.ల అదనపు పన్నుల విధించి ఈ విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండ్ మీద ఒక కోటి 30 లక్షల రూపాయలు తగ్గించటం అంటే, ఇది సహించరాని విషయమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. భారత దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాల కంటే మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి విషయంలో విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ విషయంలో చాలా వెనుక బడింది. మన రాష్ట్రం ఎ-అనే అక్షరం దృష్ట్యా ముందే ఉన్నప్పటికీ, విద్యుచ్ఛక్తిలో చాలా వెనుకబడివున్నామని ముఖ్యమంత్రి గారే అన్నారు. మన పక్క రాష్ట్రాలైన మద్రాసు, మహారాష్ట్ర, మైసూరు ప్రభుత్వముల వారు సమగ్రమైన పథకాలు వేసి విద్యుచ్ఛక్తి పెంపుదలకు గట్టిగా కృషి చేస్తున్నారు. మద్రాసు రాష్ట్రంలో తృతీయ ప్రణాళిక అంతానికి ప్రతి గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయాలని ఒక సమగ్రమైన పథకం వేసి అమలు జరుపుతున్నారు. ఆ

*Annual Financial Statement
Budget) for the year 1963--*

168 1964-Voting of Demands for

11th March, 1963

Grants.

రాష్ట్రము శరణాగత వాయువేగంతో ముందుకు పోతున్నది. విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించి మన రాష్ట్రానికి సమగ్రమైన పథకాలు ఉన్నవా అని ఈ ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో 28,997 గ్రామాలు ఉన్నవి. అయితే ఇప్పటికి ఆమలు జరిగిన ఈ మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలలో కేవలం 4,084 గ్రామాలకు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేశారు. ఇంకా 24,913 గ్రామాలు విద్యుచ్ఛక్తి లేకుండా మిగిలిపోయాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ ఉపన్యాసం రేపు కంటిన్యూ చేయవచ్చును. సమావేశం రేపు ఉదయం ఎనిమిదిన్నర గంటల వరకు వాయిదా వేయడమైనది.

8 p.m. (The House then adjourned till Half past-Eight of the Clock on Tuesday, the 12th March, 1963.)

APPENDIX

నీటిపారుదల, బహుప్రయోజక నదీ పథకములపై పెట్టుబడి,

నీటిపారుదలపై పెట్టుబడి డిమాండులకు

సంబంధించిన పద్దులపై

మ రి యు

విద్యుచ్ఛక్తి పథకములపై పెట్టుబడి డిమాండులకు

సంబంధించిన పద్దులపై

ఇరిగేషన్ మరియు విద్యుత్ శాఖా మంత్రిగారి

పాలసీ స్టేటుమెంటు

1963-64

డిమాండు నెం. XXIX బహుప్రయోజక నదీ పథకాల పెట్టుబడిపై వడ్డీ	} రూ. 3,39,41,000
---	-------------------

డిమాండు నెం. XXX నీటిపారుదల	రూ. 7,89,09,700
-----------------------------	-----------------

డిమాండు నెం. XLVI బహుప్రయోజక నదీ పథకాలపై పెట్టుబడి	} రూ. 18,53,70,600
---	--------------------

డిమాండు నెం. XXLI నీటి పారుదలపై పెట్టుబడి	} రూ. 6,81,27,000
--	-------------------

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నీటి పారుదల 1963-64 బడ్జెటు

సభాపతి మహాశయూ,

‘డిమాండు నెం. XXIX—బహుప్రయోజక నదీ పథకాల పెట్టుబడిపై వడ్డీ’ క్రింద రూ. 8,39,41,000 లకు మించని మొత్తాన్ని, ‘డిమాండు నెం. XXX—నీటి పారుదల’ క్రింద రూ. 7,89,09,700 లకు మించని మొత్తాన్ని, ‘డిమాండు XLVI— బహుప్రయోజక నదీ పథకాలపై పెట్టుబడి’ క్రింద రూ. 18,58,70,600 లకు మించని మొత్తాన్ని, ‘డిమాండు XLVII— నీటిపారుదలపై పెట్టుబడి’ క్రింద రూ. 6,81,27,000 లకు మించని మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను.

2. ఈ డిమాండ్లకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను వివరించి, ఇంతవరకు నీటి పారుదల పథకాల విషయంలో సాధించిన అభివృద్ధిని గురించి, 1963-64 లో పెద్ద తరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పథకాలు, వరద నివారణ పథకాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాన్ని గురించి తెలియజేస్తాను.

3. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో ప్రారంభించిన కొన్ని కొత్త పథకాల విషయంలో అభివృద్ధిని సాధించటంతో పాటు రెండవ ప్రణాళికకు సంబంధించిన బకాయి పథకాలను, అన్ని విధాలా పూర్తిచేయటానికి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోని నీటిపారుదల కార్యక్రమం ఉద్దేశిస్తున్నది. ప్రణాళికలో పెద్ద తరహా, మధ్యతరహా, నీటిపారుదల పథకాలకోసం మొదలుచేసిన మొత్తం కేటాయింపు రూ. 3,128 లక్షలు. ఇందులో నాగార్జున సాగరు ప్రాజెక్టుకోసం చేసిన కేటాయింపు చేరదు. ఈ ప్రాజెక్టుకు చేసిన కేటాయింపు మొత్తం రూ. 4,500 లక్షలు. అతరువాత 1962 ఆగస్టులో మొత్తం ప్రణాళిక అంతటినీ తిరిగి రూపొందించటం జరిగింది. ఆప్పుడు మొత్తం ప్రణాళికా వ్యయాన్ని రూ. 3,128 లక్షల నుంచి రూ. 2,968 లక్షలకు తగ్గించటం జరిగింది. ఈ ప్రణాళికలో పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పథకాలు, వరద నివారణ పథకాలు చేరివున్నాయి. ఇవికాకుండా హిమాయత్ సాగర్ వద్ద గల ఇంజనీరింగు పరిశోధకా కేంద్రాన్ని విస్తరింప చేయటానికి సంబంధించిన పథకంకూడా ఇందులో చేరివుంది. నాగార్జున సాగరుతో సహా పెద్దతరహా, మధ్యతరహా పథకాలు, వరద నివారణ పథకాల కోసం, 1963-64 సంవత్సరానికి సంబంధించిన నీటిపారుదల ప్రణాళికలో రూ. 1,395 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రూ. 1,000 లక్షల మొత్తం నాగార్జునసాగరుకోసం ప్రత్యేకించబడింది. ఈ క్రింది పెద్ద తరహా మధ్యతరహా పథకాలు వివిధ దశలలోవున్నాయి.

- (1) తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఎగువ కాలువ
- (2) వంశధార ప్రాజెక్టు
- (3) పోచంపాడు ప్రాజెక్టు
- (4) రాజోలిపండ్ల మళ్ళింపు పథకం
- (5) కడం ప్రాజెక్టు
- (6) నారాయణపురం ఆనకట్ట పథకం
- (7) కె. సి. కాలువ
- (8) యూసి ప్రాజెక్టు
- (9) తొలిగడ్డ పంపింగు పథకం
- (10) వైడిగాం ప్రాజెక్టు
- (11) పాలేరు - బిట్రగుంట కాలువ
- (12) తాండవ రిజర్వాయరు
- (13) జుర్రేరు రిజర్వాయరు
- (14) కనుపూరు కాలువ
- (15) జట్పల్లి ప్రాజెక్టు
- (16) లక్ష్మపూరు ప్రాజెక్టు
- (17) రామడుగు ప్రాజెక్టు
- (18) సాలివాగు ప్రాజెక్టు
- (19) స్వర్ణ ప్రాజెక్టు
- (20) సిరళ ప్రాజెక్టు

4. నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు:— నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు ప్రారంభమై నప్పటినుంచి క్రమంగా అన్ని విధాల అది అభివృద్ధి చెందుతున్నది. ఆనకట్ట నిర్మాణం, ప్రధాన కాలువల త్రవ్వకంపనులు చురుకుగా కొనసాగుతున్నాయి. 51 కాతం రాలి కట్టడం పని, 87 కాతం కుడివైపు ప్రధాన కాలువ త్రవ్వకం పని, 32 కాతం ఎడమ వైపు ప్రధాన కాలువ త్రవ్వకం పని పూర్తి అయింది. కుడి కాలువ సారంగం తొలిచే పని మాత్రం పూర్తి అయింది. దాన్ని వికాలం చేసే పని కొనసాగుతున్నది. ఎడమ వైపు ప్రధాన కాలువ సారంగం విషయంలో లైనింగు పనికూడా కొనసాగుతున్నది. హాలియా నదిమీద ఎడమ కాలువకోసం ప్రధాన ఆక్సిడెంటును నిర్మించే పని చురుకుగా సాగుతున్నది. కాగా కుడి కాలువకు బుగ్గవాగు మీద 100 అడుగుల ఎత్తున మట్టి ఆనకట్టను నిర్మించే పని పూర్తి అయింది. పెద్దతరహా క్రాస్ డ్రయినేజ్ పనులు, వంటెనల నిర్మాణం అనుకున్న ప్రకారంగా జరుగుతున్నాయి. కుడివైపున పిల్లకాల్యం

బోడె కాల్యల త్రవ్వకం పని కొనసాగుతున్నది. ఎడమ వైపున నీటి త్రవ్వకం ప్రారంభం కానున్నది. నాగార్జున సాగరు రిజర్వాయరులో నిల్వ అయ్యే కొంత నీటిని, కృష్ణా డెల్టాలో రెండవ పంట సాగుకు వదలటంతో ఈ పంట కాలంలోనే ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద నీటి పారుదల సౌకర్యం లభించటం ప్రారంభమవుతుంది. ప్రస్తుత పంటకాలంలో దాదాపు 1.5 లక్ష ఎకరాలకు 1964 పంటకాలంలో దాదాపు 2 లక్షల ఎకరాలకు నీరు వదలటం సాధ్యమవుతుందని ఆశించబడుతున్నది. భారత ప్రభుత్వంవారికి పంపిన సవరించిన అంచనాల ప్రకారం నాగార్జున సాగరు ప్రాజెక్టుకయ్యే వ్యయం రు. 139.53 కోట్లు. ఈ మొత్తం విషయంలో వారి సమ్మతికై నిరీక్షించడం జరుగుతున్నది. రెండవ ప్రణాళిక ఆఖరువరకు నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుకోసం అయిన వ్యయం రు. 40 కోట్లు. ఈ ప్రాజెక్టుకు మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో లభించే కేంద్ర ఋణ సహాయం రు. 50 కోట్లు. ఇందువల్ల ఏటా రు. 10 కోట్లు నమ్మకంగా వినయోగించవచ్చును. 1961-62 లో సుమారు రు. 10 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. 1962-63 సంవత్సరానికి ప్రతిపాదించిన ఖర్చు రు. 10 కోట్లు. నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుకోసం ఖర్చు పెట్టేందుకు 1963-64 బడ్జెటులో రు. 10 కోట్లు కేటాయింపు చేయబడింది.

5. తుంగభద్ర ఎగువకాలువ :- ఈ పథకం మొదటిదశ పనికి రు. 13 కోట్లు మంజూరు చేయబడింది. 1959 లో రాష్ట్రప్రభుత్వంవారు, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు బోర్డువారు దీని త్రవ్వకంపని ప్రారంభించారు. మధ్య పెన్నారు ఆనకట్ట 1,125.00 మిట్టం వరకు నిర్మించబడింది. అంతకుపైన జరగవలసిన పని సాగుతున్నది. మధ్య పెన్నారు దక్షిణపు కాలువ త్రవ్వకం 44 వ మైలు వరకు పూర్తయింది. మధ్య పెన్నారు ఉత్తరకాలువ త్రవ్వకం పూర్తికావస్తున్నది. ఉరవకొండ పాయకు సంబంధించిన పని ప్రారంభించాడనున్నది. ఆంధ్ర, బోర్డు ప్రాంతాలు రెండింటిలోను నిర్వహించవలసిన పనులకోసం 1963-64 బడ్జెటు అంచనాలలో రు. 150 లక్షల మొత్తం కేటాయింపు చేయబడింది.

6. వంశధార ప్రాజెక్టు :- శ్రీకాకుళం జిల్లా పాతపట్నం తాలూకాలోని నీరడి గ్రామంవద్ద వంశధార నదిపై ఒక ఆనకట్టను నిర్మించడానికి, దీనికి 28 మైళ్ళ దిగువన గొట్టవద్ద ఒక డామును నిర్మించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. వంశధార అభివృద్ధిలో అంతర్భాగమైన నీరడి ఆనకట్ట నిర్మాణంపని, రెండుదశలలో త్రవ్వటానికి ఉద్దేశించిన కుడిపైపు ఎగువకాలువ త్రవ్వకం పని ప్రారంభించబడి సాగు తున్నాయి. మొదటిదశలో 30 మైళ్ళు, రెండవదశలో 39 మైళ్ళు ఈ కాలువ త్రవ్వబడుతుంది. నీరడి ఆనకట్ట నిర్మాణానికయ్యే వ్యయం రు. 97 లక్షలు. దీని

నిర్మాణం ప్రారంభించబడింది. నీరడి అనకట్టకు అవసరమయిన క్యాంపు భవనాలు, టోడ్డువంటి ప్రాథమిక పనులు పూర్తయ్యాయి. పునాదికోసం బావుల త్రవ్వకంపని, కుడివైపు ఎగువ కాలువకు సంబంధించిన వివరమైన పరిశీలన జరుగుతున్నాయి. 1962 సెప్టెంబరు 30 వ తేదీనాడు భువనేశ్వరంలో గెండు రాష్ట్రాల చీఫ్ ఇంజనీర్లు జరిపిన సమావేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రాజెక్టులను వెంటనే ప్రారంభించడానికి ఒప్పందం కుదిరింది. నిర్మాణం పూర్తయిన తరువాత ఈ ప్రాజెక్టువల్ల మొత్తం 8,32 లక్షల ఎకరాల పంట ప్రాంతం సాగు క్రిందకు వస్తుంది. 1963-64 సంవత్సరానికి ఈ పథకం కోసం రు. 1 లక్ష కేటాయించబడింది.

7. పోచంపాడు ప్రాజెక్టు :- మధ్యతరహా ప్రాజెక్టు అయిన పోచంపాడు ప్రాజెక్టు విషయంలో ప్రణాళికా సంఘంవారి సాంకేతికామోదం లభించవలసి యున్నది. 66 శతకోటి ఘనపు టడుగులు నీటి వినియోగం ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద ఉద్దేశించబడింది. ప్రాజెక్టు కయ్యే ఖర్చు రు. 15.25 కోట్లు. దీనివల్ల 8,6 లక్షల ఎకరాలకు నీటిపారుదల జరుగుతుందని అంచనా. ప్రాథమిక పనులు జరుగుతున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టుకోసం రాష్ట్రపు మూడవ ప్రణాళికలో చేసిన కేటాయింపు మొత్తం రు. 400 లక్షలు. 1963-64 బడ్జెటులో ఈ ప్రాజెక్టుకోసం రు. 15 లక్షల మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది. 1963-64 లో ప్రాజెక్టు నిర్మాణగతిని చురుకుగా కొనసాగించే నిమిత్తం రు. 50 లక్షల వరకు ప్రాజెక్టు నిర్మాణ వ్యయానికి నిధులను సమకూర్చవలసిందిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ సంఘాన్ని కోరడం జరిగింది.

8. రాజోలిబండ మల్కీంపు పథకం :- ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద, 94,000 ఎకరాలకు నీటిపారుదల సౌకర్యం కలిగించే నిమిత్తం ఎడమవైపునుండి 89 మైళ్ళ పొడుగు కాలువను త్రవ్వటం ప్రారంభమయింది. కాలువ నిర్మాణాన్ని 70 వ మైలువరకు పూర్తిచేయడం జరిగింది. 54 వ మైలువరకు కాలువలోకి నీరు వదలబడుతున్నది. ఇందువల్ల 40,000 ఎకరాలకు నీటి పారుదల జరుగుతున్నది. మిగతా పనులు సాగుతున్నాయి. 1963-64 లో ఇవన్నీ పూర్తవుతాయని అంచనాబడుతున్నది. ఇందుకు రు. 42 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

9. కడం ప్రాజెక్టు :- 1958 లో ఈ 'డాం'లో కొంతభాగం కొట్టకొని పోయిన కారణంగా ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో అవసరమయిన పునరుద్ధరణపని, వరద గేట్లను అమర్చడం మినహా, అంతా పూర్తయింది. వీటిని అమర్చే పని సాగుతున్నది. భద్రత విషయంలో ఉన్నతప్రమాణాలు ఉండేటట్లు కట్టదిట్టం చేయడానికి, రిజర్వాయరు శక్తిని పెంచడానికి ప్రతిపాదించబడింది. 1963-64 లో ఈ పనులను

అన్నివిధాలా పూర్తిచేయడం కోసం రు. 37.20 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. 1963-64 లో అది పంటక్రింద 65,000 ఎకరాలను, తాది పంటక్రింద 20,000 ఎకరాలను నీటిపారుదల క్రిందకు తీసుకురావడం లక్ష్యంగా పెట్టుకోబడింది.

10. ఈ క్రింది పథకాలకు సంబంధించిన పని దాదాపు పూర్తయింది. గత గెండు పంటకాలాలలోను నీరు వదలబడింది. పూర్తి ఆయకట్టు అభివృద్ధి 1963 లో పూర్తవుతుందని ఆశించబడుతున్నది.

(1) కె. సి. కాలన	(2) మూసీ ప్రాజెక్టు
(3) కడం ప్రాజెక్టు	(4) రాజోలిబండ మల్కింపు పథకం
(5) వేగవతి	(6) సీతానగరం ఆనకట్ట
(7) నాగావళి కుడికాలన	(8) నూరపాడు ఆనకట్ట పథకం
(9) నారాయణపురం	(10) ఓనెగడ్డ
- ఆనకట్ట పథకం

ఈ పని కాలంలోనే క్రింది పథకాలు పూర్తవుతాయని ఈ సంవత్సరపు పంట కాలంలో నీరు వదలడం జరుగుతుందని ఆశించబడింది.

(1) తొలిగెడ్డ పంపింగు పథకం	(2) వైడిగాం ప్రాజెక్టు
(3) పాలేరు-బిట్రగుంట కాలన	(4) జుర్రేరు రిజర్వాయరు
(5) సాలివాగు ప్రాజెక్టు	(6) సిరళ ప్రాజెక్టు

1964 లో క్రింది పథకాలు పూర్తవుతాయని ఆశించబడుతున్నది.

1. జట్పల్లి ప్రాజెక్టు
2. లక్కాపూరు ప్రాజెక్టు

తాండవ రిజర్వాయరు విషయంలో కేంద్ర జల, విద్యుత్ కమిషనువారు ఇంకను సాంకేతికామోదం ఇవ్వవలసి ఉన్నప్పటికీ, ప్రణాళికా కాలం ముగిసే లోపునే మిగిలిన పనులన్నీ పూర్తిచేయడం జరుగుతుందని ఆశించబడుతున్నది.

11. వరద నివారణ కార్యక్రమం :- ఈ కార్యక్రమం కోసం మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో నీటిపారుదల రంగం క్రింద చివరకు రు. 200 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. గోదావరి వరదకట్టల ఎత్తుపెంచే పని పూర్తిచేయడం, వంశధార నాగావళి, కారద, వరాహనది బేసినులలోని వరదకట్టలకు మరమ్మత్తు చేయడం, ఇవి కాక ఈ క్రింది వరద నివారణ పథకాలను నిర్వహించడం ఈ సంవత్సరపు కార్యక్రమంలో చేరడాన్ని.

(1) ఎర్రకాలువ రిజర్వాయరు

(2) తమ్మిలేరు రిజర్వాయరు

(3) ఉప్పులేరు అభివృద్ధి పనులు, దానిని వెడల్పు చేసేపని.

వీటన్నిటికీ రూ. 27 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

12. చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులు :- మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రాష్ట్రం యొక్క చిన్నతరహా నీటి పారుదల కార్యక్రమానికి అత్యంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది. భారత ప్రభుత్వంవారు ఇచ్చే అదనపు సహాయాన్ని లెక్కలోకి తీసికొని, ఈ కార్యక్రమం క్రింద మొదట చేసిన కేటాయింపు రూ. 1250 లక్షల మొత్తం రూ. 2009 లక్షలకు పెంచబడింది. ఈ కార్యక్రమంలో (1) చిన్న తరహా నీటి పారుదల పథకాలు (2) చెరువుల అభివృద్ధి పనులు, పునరుద్ధరణ పనులు (3) అనకట్టలు, కాలువలు (4) డ్రైనినేజీ కట్టల నిర్మాణంవంటి అనేక రకాల పథకాలు చేరిఉన్నాయి. ఈ కార్యక్రమం క్రింద 1963-64 సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రూ. 248 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ కేటాయింపును రూ. 4 కోట్లకు పెంచే అవకాశం వుంది. ఇందులో భారత ప్రభుత్వం యిచ్చే అదనపు సహాయం కూడ చేరివుంటుంది.

13. అనుకున్న లక్ష్యాలను సాధించి నీటి పారుదల క్రిందకు ఎక్కువ ప్రాంతాన్ని తేవాలంటే ఇప్పటికి సాధించిన ప్రగతి వేగాన్ని కొనసాగించాలి. ఇందు నిమిత్తం నీటిపారుదల రంగానికి అదనంగా డబ్బును సమకూర్చడం అవసరమవుతుంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం అన్ని ప్రయత్నాలను తప్పక చేస్తుంది.

ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి,

నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖల మంత్రి.

డిమాండు నెంబరు XXXI విద్యుచ్ఛక్తి రు. 3,26,88,000

డిమాండు నెంబరు XLVIII విద్యుచ్ఛక్తి } రు. 6,09,66,600
పథకములపై పెట్టుబడి }

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విద్యుచ్ఛక్తి

1963-64 బడ్జెటు అంచనా

సభాపతి మహాశయూ,

“XLVIII-విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలమీద పెట్టుబడి వినియోగం” అనే డిమాండ్ క్రింద రు. 6,09,66,600/- లకు మించని మొత్తాన్ని, “XXXI-విద్యుచ్ఛక్తి” అనే డిమాండు క్రింద రు. 3,26,88,000/- లకు మించని మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను. ఇందులో మొదటి డిమాండు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ వ్యయానికి సంబంధించినట్టిది. రెండవది ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉండి విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేస్తున్న విద్యుచ్ఛక్తి పథకాల నిర్వహణ వ్యయానికి సంబంధించినట్టిది.

2. “XLVIII-విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలమీద పెట్టుబడి వినియోగం” అనే డిమాండుకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను గురించి 1962-63 సంవత్సరాంతం వరకు సాధించిన అభివృద్ధిని గురించి, 1963-64 లోని కార్యక్రమాన్ని గురించి వివరిస్తాను.

3. ఇప్పుడున్న విద్యుదుత్పాదక శక్తి :- మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళి ప్రారంభమయ్యేనాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అవసరమైయున్న విద్యుచ్ఛక్తి 180 మెగావాట్లు. ప్రణాళిక కాలం అంతమయ్యేనాటికి ఈ అవసరం ఘనమారు 600 మెగావాట్లు పెరుగుతుందని అంచనా వేయబడింది. మన రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం జల విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలు మాచిఖండ, తుంగభద్ర (డాం, హంపి), నిజాంసాగరులవద్ద ఉన్నాయి. విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, నెల్లూరు, మైదరాబాదు, రామగుండంలలో ఒక్కొక్క చోట 5 ఉష్ణ విద్యుచ్ఛక్తి (థర్మల్) కేంద్రాలు ఉన్నాయి. డీసెలు కేంద్రాలు ఉత్పత్తి శక్తిని కలిపితే రాష్ట్రంలోని మొత్తం స్థాపిత శక్తి 218 మెగావాట్ల నమృకమైన ఉత్పత్తి శక్తి 140.2 మెగావాట్లు.

4. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక :- విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో వినియోగానికై మొదట రు. 64.94 కోట్ల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ రంగానికి మరొక డబ్బు అత్యవసరం దృష్ట్యా కేటాయించి 1962 ఆగష్టులో పై మొత్తం రు. 68.64 కోట్లకు పెంచడం జరిగింది. విద్యుచ్ఛక్తి కొరత కేటాయింపును యింకా అధికం చేయడానికి అవకాశం వున్నదా అన్న విషయం పరిశీలనలో వున్నది.

కొనసాగుతున్న పథకాలు

5. మాచ్ ఖండ్ జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకం :— ఈ పథకం క్రింద ఉన్న 6 యూనిట్లుకూడ విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేస్తున్నాయి. “స్పిర్ట్ వే” త్రవ్వకం, ఈ ప్రాంతంలో గోడ్డు, వంతెనల నిర్మాణం వంటి కొన్ని పనులు ఇప్పుడు చేయబడుతున్నాయి. ఈ సనితోసం బడ్జెటులో రూ. 21 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

6. తుంగభద్ర జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకం, తుంగభద్ర-నెల్లూరు హైడ్రో థర్మల్ పథకం :— ఈ పథకం క్రింద ఒక్కొక్కటి 9 మెగావాట్లు శక్తిగల 8 జల విద్యుదుత్పాదక యంత్రాలు, నెల్లూరువద్ద 30 మెగావాట్ల ఉష్ణ విద్యుదుత్పాదక యంత్రం నెలకొల్పబడుతాయి. వైఎనిమిదింటిలోను డాం పవరుహౌసు వద్ద నాలుగు, కెనాలు పవరుహౌసు (హంపి) వద్ద నాలుగు నెలకొల్పబడుతాయి. ఒక్కొక్కటి 9 మెగావాట్లు శక్తిగల ఈ ఎనిమిది యంత్రాలలోను-తుంగభద్ర ఆనకట్టవద్ద రెండు, హంపీవద్ద రెండు—మొత్తము నాలుగు యంత్రాలు ఇదివరకే స్థాపించబడినాయి. మిగతా నాలుగు—రెండు ఆనకట్టవద్ద, రెండు హంపీవద్ద-స్థాపించే పని సాగుతున్నది. ఆనకట్టవద్ద స్థాపించే రెండు క్రొత్త యంత్రాలలోను ఒకటి 1963 అక్టోబరులోను, రెండవది 1963 డిసెంబరులోను పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయి. హంపీ వద్దగల స్థాపించే రెండు నెల్లూరు ఒకటి 1964 మార్చిలోను, రెండవది 1964 మేలోను పని చేయడం ప్రారంభిస్తాయి. నెల్లూరువద్ద 30 మెగావాట్ల ఉష్ణ విద్యుదుత్పాదక యంత్రం 1964 మార్చిలో పని చేయడం ప్రారంభిస్తుంది.

7. తుంగభద్ర డాం, కెనాలు, పవర్ హౌసులు తుంగభద్ర కంట్రోలు బోర్డువారి అజమాయిషీ క్రింద వున్నాయి. తుంగభద్ర వద్దనున్న ఈ పవరు హౌసులలో యంత్రాలను నెలకొల్పేటందుకు రూ. 34,80,200/- ల మొత్తం కేటాయించబడింది.

8. ఎగువ సీలేరు జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకం :— గుంటవాడవద్ద ‘మైర్’ నిర్మించడంద్వారా సీలేరు నది జలాలను వినియోగించుకుంటూ ఒక్కొక్కటి 66 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు జల విద్యుదుత్పాదక యూనిట్లను నెలకొల్పడానికి ఈ పథకం వుద్దేశించబడింది. రెండవ ప్రణాళికా పథకంగా దీనిని భారత ప్రభుత్వంవారు ఆమోదించారు. అయితే, ప్రణాళికా సంఘంవారు రూ. 50 లక్షల టోకెను గ్రాంటు ఇచ్చి రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో విదేశీ మారక ద్రవ్యాన్ని ఏమాత్రం అడుగరాదని ఆదేశించారు. ఈ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించేటందుకు ఒరిస్సా ప్రభుత్వంవారు అభ్యంతరం

లను తెలిపారు. దీర్ఘకాలం చర్చలు జరిగిన తరువాత 1962 సెప్టెంబరులో ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. మొదట్లో ఆలస్యం జరిగినందువల్ల రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో చెప్పకోదగ్గంత పనేమీ జరగలేదు. స్విస్ క్రెడిట్ క్రింద యంత్రాలు, పరికరాలకోసం ఆర్డర్లు ఇవ్వబడినాయి. సప్లయదారులు వీటిని తయారు చేసేముందు స్విస్ ప్రభుత్వం ఈ ఆర్డర్లను ఆమోదించాల్సి వుంటుంది. అట్టి ఆమోదం పొందడంలో కొంత ఆలస్యం జరిగింది. 1963 ఫిబ్రవరిలో అట్టి ఆమోదాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. సివిలు వర్క్సు బాగా సాగుతున్నాయి. యంత్రాలు చేరడానికంటే చాలా ముందుగానే ఇవి పూర్తి అవుతాయి. 1964-65 లో పరికరాలు అందజేయబడుతాయి. 1965-66 లో విద్యుదుత్పాదన ప్రారంభం ముగుస్తుంది. బడ్జెటులో ఈ పథకంకోసం రు. 125 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

క్రాంతి పథకాలు

9. శ్రీశైలం-నాగార్జునసాగరు జలవిద్యుచ్ఛక్తి పథకం :- శ్రీశైలం వద్ద ఒకటి నాగార్జునసాగరు దిగువ భాగంలో మరొకటి మొత్తం రెండు విద్యుదుత్పాదక కేంద్రాలలో దిగువ కృష్ణా బేసిను అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. శ్రీశైలం డాంవద్ద ఎడమ గట్టుమీద స్థాపించే విద్యుదుత్పాదక కేంద్రంలో మొత్తం 7 యూనిట్లు వుంటాయి. ఒక్కొక్క యూనిటు విద్యుదుత్పాదక శక్తి 110 మెగావాట్లు. అయితే మొదట్లో 3 యూనిట్లు మాత్రం స్థాపించబడుతాయి. నాగార్జునసాగరు ఆనకట్టదగ్గర విద్యుదుత్పాదక కేంద్రంలో ఒక్కొక్కటి 50 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండు యూనిట్లు వుంటాయి. అంతే శక్తిగల మరో రెండు యూనిట్లు తరువాత చేర్చబడుతాయి. ఈ పథకాన్ని ప్రణాళికా సంఘంవారు ఆమోదించాల్సి వుంది. ఈ అనుమతి లభించేలోగానే భవనాలు, కలుపు రోడ్లు, నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరావంటి సివిలు వర్క్సు నిర్మాణం ప్రారంభించబడింది. డవమూ ప్రణాళికలో ఈ పథకానికి రు. 800 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. భారత ప్రభుత్వంవారు త్వరలోనే ఈ పథకానికి తమ అనుమతి తెలుపుతారని ఆశిస్తూ బడ్జెటులో ఈ పథకం కోసం రు. 150 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది..

10. బాలిమేల ఆనకట్ట :- మన ప్రభుత్వానికి, ఒరిస్సా ప్రభుత్వానికి మధ్య కుదిరిన ఒప్పందాన్ని పురస్కరించుకొని బాలిమేలవద్ద సీలేరు నదిపై ఎఫ్. ఆర్. ఎల్. 1516 తో ఒక ఆనకట్ట నిర్మించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఒప్పందం ప్రకారం బాలిమేల ఆనకట్టకు సంబంధించి ఉమ్మడిగా జరిగే పనులకయ్యే ఖర్చు మన ప్రభుత్వం

ఒరిస్సా ప్రభుత్వం రెండు సమంగా భరిస్తాయి. అయితే మన ప్రభుత్వం భరించాల్సిన ఖర్చు రు. 12.00 కోట్లకు మించకూడదన్న పరతు వుంది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో మన ప్రభుత్వం రు. 300 లక్షల మాత్రం సమకూరుస్తుంది. ఈ ప్రణాళికా కాలంలో పై రు. 300 లక్షలకు మించి మన ప్రభుత్వం తన వాటాకింద ఏదైన ఖర్చు భరించాల్సి వచ్చే పక్షంలో ఆ ఖర్చును మొదట ఒరిస్సా ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. ఈ అధిక వ్యయ మొత్తాన్ని నాలుగవ ప్రణాళికా కాలం మొదటి సంవత్సరంలో ఒరిస్సా ప్రభుత్వానికి వడ్డీతో సహా తిరిగి చెల్లించడం జరుగుతుంది. 1962-65 సంవత్సరాల మధ్య ఒరిస్సా ప్రభుత్వం ప్రజలనుండి పొందే ఋణాలకు సంబంధించిన సగటు వడ్డీరేటు ననుసరించి పై వడ్డీ లెక్క కట్టబడుతుంది. బాలిమేల ఆనకట్ట కొనలో మన ఖర్చుతోనే ఒక పవరు హౌస్ సెలకొల్పబడుతుంది. ఇక్కడ ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుచ్ఛక్తి కేవలం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అవసరాలకే వినియోగించబడుతుంది.

11. ఆనకట్టవద్ద పనిని ఒరిస్సా ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నది. ఉమ్మడి కంట్రాటు బోర్డువారి నియంత్రణలోనే ఈ పని సాగుతున్నది. ఈ బోర్డులో రెండు ప్రభుత్వాలకు ప్రాతినిధ్యం వున్నది.

12. 1962-68 లో మన ప్రభుత్వం బాలిమేల ఆనకట్టకయ్యే ఖర్చులో తన వాటాకింద రు. 25 లక్షల మొత్తం సమకూర్చింది. ఇందునిమిత్తమే రు. 50 లక్షలను 1963-64 బడ్జెటులో కేటాయించడం జరిగింది.

13. దిగువ సీలేరు జలవిద్యుచ్ఛక్తి పథకం :— ఈ పథకం విషయంలో పరిశీలనలు పూర్తయ్యాయి. మూడవ ప్రణాళికలోనే ప్రాథమిక పనులను చేసుకొనడం కోసం కృషి జరుగుతుంది. ఈ పథకం క్రింద ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుచ్ఛక్తి కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రయోజనానికి మాత్రమే వినియోగించుకోబడుతుంది.

14. రామగుండం ఉష్ణ విద్యుచ్ఛక్తి పథకం (విస్తరణ):—రామగుండం వద్ద ఇప్పుడున్న విద్యుదుత్పాదక కేంద్రానికి విస్తరణగా 60 మెగా వాట్ల శక్తిగల ఒక విద్యుదుత్పాదక యంత్రాన్ని సెలకొల్పడానికి ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. “పూల్” కొనుగోలు ప్రాతిపదికపై కేంద్ర జల విద్యుచ్ఛక్తి సంఘం వారు ‘టర్బైన్ జనరేటరు’ కోసం ఆర్డర్లు ఇచ్చారు. సలహావార్తను నియమించడం జరిగింది. బాయిలరు-ఇతర ఉపకరణాల సెసిఫికేషన్లకు తుది రూపమియ్యబడుతున్నది. సివిల్ వర్క్స్ ప్రారంభించబడినాయి. ఈ యంత్రం మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో పని చేయడం ప్రారంభిస్తుందని ఆశించబడుతున్నది.

సుమారు రు. 140 లక్షల మొత్తము ఆదాయము వస్తుందని ఆశించబడుతుంది. 1963-64లో బోర్డు ఆదాయము రు. 1016.285 లక్షల మొత్తం ఉంటుందని అంచనా వేయబడింది. క్రొత్త టారిఫులను ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత బోర్డు ఆదాయాలు దాని నిర్వహణ ఖర్చులకు పూర్తిగా సరిపోయేటట్లు ఉండవు.

ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి,

నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖల మంత్రి.

APPENDIX
POLICY STATEMENT
OF THE
MINISTER FOR IRRIGATION & POWER
ON THE DEMANDS FOR GRANTS
ON
IRRIGATION AND POWER
FOR
1963-64

— —

Demand No. XXIX—Interest on Capital

Outlay on Multipurpose River

Schemes . — —Rs. 3,39,41,000

Demand No. XXX— Irrigation —Rs. 7,89,09,700

Demand No. XLVI— Capital Outlay on
Multipurpose River Schemes —Rs. 18,53,70,600

Demond No. XLVII—Capital Outlay on
Irrigation —Rs. 6,81,27,000

IRRIGATION IN ANDHRA PRADESH
BUDGET ESTIMATE 1963-64

Mr. Speaker, Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs. 3,39,41,000 under Demand No. XXIX—Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes, a sum not exceeding Rs. 7,89,09,700 under Demand No. XXX—Irrigation, a sum not exceeding Rs. 18,53,70,600 under Demand XLVI—Capital Outlay on Multipurpose River Schemes, and a sum not exceeding Rs. 6,81,27,000 under Demand XLVII—Capital Outlay on Irrigation.

2. For the information of the House, I shall deal with the salient features pertaining to these Demands, touching upon the progress made so far on irrigation schemes and on our programme for 1963-64, Major, Medium Irrigation and Flood Control Schemes.

3. The Irrigation Programme during Third Five-Year Plan contemplates the completion of all the spillover schemes of Second Five-Year Plan in all respects besides making headway in respect of some of the new schemes taken up during the Third Five-Year Plan. The total outlay originally made in the Plan for Major and Medium Irrigation Schemes was Rs. 3,123 lakhs excluding Nagarjunasagar Project for which a provision of Rs. 4,500 lakhs was made. A recast of the Plan was subsequently effected in August 1962 when the over-all Plan was reduced from Rs. 3,123 lakhs to Rs. 2,963 lakhs. The Plan includes Major, Medium and Flood Control Schemes besides a scheme for the extension of the Engineering Research Station at Himayatsagar. The Irrigation Plan for 1963-64 for Major, Medium and Flood Control Schemes including Nagarjunasagar is of the order of Rs. 1,395

lakhs. Of this, Rs. 1,000 lakhs are earmarked for Nagarjunasagar. The following Major and Medium works are in the various stages of progress.

1. Tungabhadra Project High Level Canal.
2. Vamsadhara Project.
3. Pochampad Project.
4. Rajolibanda Diversion Scheme.
5. Kaddam Project.
6. Narayanapuram Anicut Scheme.
7. K. C. Canal.
8. Musi Project.
9. Torrigedda Pumping Scheme.
10. Paidigam Project.
11. Paleru-Bitragunta Channel.
12. Thandava Reservoir.
13. Zurreru Reservoir.
14. Kanpur Canal.
15. Jutpally Project.
16. Laknapur Project.
17. Ramadugu Project.
18. Salivagu Project.
19. Swarna Project.
20. Sirala Project.

Nagarjunasagar Project :

4. The Nagarjunasagar Project has been making a steady and all-round progress ever since its commencement. The construction of the Dam and the excavation

of the main canals are in good progress. In terms of quantities, 51% of the total volume of the masonry Dam, 37% of the total quantity of the excavation of the Right Main Canal and 32% of the total of excavation for the Left Main Canal has been completed. The excavation of the pilot heading of the tunnel (for single bore) of the Right Canal has been completed and the work of enlarging the tunnel is in progress. The lining work of the Left Main Canal tunnel is in progress. The construction of a major aqueduct across Halia River on the Left Canal is in good progress, while the 100 ft. high earth dam across Buggavagu on the Right Canal has been completed. The major cross drainage works and bridges are all progressing according to schedule. The excavation of branches and distributaries on the right side is in progress, while the work on the left side is being taken up. The Irrigation benefits under the project by way of second crop irrigation under Krishna Delta from the partial storage of water in the N.S. Dam reservoir will commence from the current season and it is expected that water can be let out for an area of about 1.5 lakh acres for the current season and for about 2.0 lakh acres for the 1964 season. The cost of the Nagarjunasagar Project, according to the revised estimates sent up to the Government of India, and awaiting their clearance, is Rs. 139.53 crores. The expenditure incurred on the N. S. Project to the end of the Second Five-Year Plan period is of the order of Rs. 40 crores. The Central loan assistance for the project for the Third Plan period is Rs. 50 crores and this ensures an annual outlay of Rs. 10 crores. The expenditure incurred during 1961-62 was about Rs. 10 crores and the expenditure programmed for 1962-63 is Rs. 10 crores. The Budget for 1963-64 provides for a net expenditure of Rs. 10 crores on the Nagarjunasagar Project.

Tungabhadra High Level Canal :

5. The stage 1 of the scheme was sanctioned for Rs. 13 crores and taken up in 1959 for execution by State Government and T.B.P. Board. The Mid-Pennar Dam has been constructed up to level of 1125.00 and the work above the level is in progress. The Mid-Pennar South Canal has been completed up to 44th mile and the Mid-Pennar North Canal is nearing completion. The work on the Uravakonda cut is being taken up. An amount of Rs. 150 lakhs has been provided for in the Budget Estimate for 1963-64 for execution of the works under both Andhra and Board areas.

Vamsadhara Project :

6. The Project envisages construction of an anicut across river Vamsadhara at Neeradi, a village in the Pathapatnam taluk of Srikakulam district together with a dam at Gotta 28 miles lower down. The work on the Neeradi anicut which forms an integral part of the development of the Vamsadhara and the work on the right side high level channel proposed to be constructed in two stages with lengths of 30 and 39 miles in the first and second stages respectively has been started and is in progress. The Neeradi anicut work costing Rs. 97 lakhs has been taken up for execution and preliminary works like camp buildings and roads are completed for Neeradi anicut. Well sinking for foundations and the detailed investigation of the right side high level canal are in progress. At the conference held at Bhubaneswar on 30th September 1962 between Chief Engineers of both the States it was agreed that the projects in Andhra Pradesh could be taken up immediately. This project on completion will bring a total crop area of 3.32 lakhs under irrigation. An amount of Rs. 1 lakh is provided for this scheme, during the year 1963-64.

Pochampad Project :

7. The Medium sized Pochampad Project which is awaiting the technical clearance of the Planning Commission, envisages the utilisation of 66 T.M. Cft. of water. The cost of the project is Rs. 15.25 crores and it is expected to irrigate 3.6 lakhs acres. The preliminary works are under way. The amount provided for the project in the State's Third Plan is Rs. 400 lakhs. An amount of Rs. 15 lakhs has been provided for the project in the Budget for 1963-64. The Andhra Pradesh Regional Committee has been approached for providing funds to the extent of Rs. 50 lakhs for expenditure on the project during 1963-64 in order to accelerate the progress.

Rajolibanda Diversion Scheme :

8. Under this project, a canal 89 miles long has been taken out from the left flank to irrigate 94,000 acres. Construction work up to 70th mile of the canal was completed and water let out up to 54th mile for an area of 40,000 acres. The other works are in progress and are expected to be completed during 1963-64 for which an amount of Rs. 42 lakhs has been provided.

Kaddam Project :

9. The restoration work on this project consequent on a portion of the dam being washed away in 1958 is completed except the erecting of flood gates, which work is in progress. It is proposed to ensure higher standards of safety and increase the capacity of the reservoir. An amount of Rs. 37.20 lakhs is provided for the completion of these works in all respects during 1963-64. The area targeted to be brought under irrigation, during 1963-64, is 65,000 acres Abi and 20,000 acres Tabi.

10. Work on the following schemes has almost been completed and water has been let out for the last two seasons. It is expected that the development of the full ayacut will be completed during 1963.

1. K.C.Canal.	6. Sitanagaram Anicut.
2. Musi Project.	7. Nagavalli Right Side
3. Kaddam Project.	Channel.
4. Rajolibanda Diversion	8. Surapadu Anicut Scheme.
Scheme.	9. Narayanapuram Anicut
5. Vegavathi.	Scheme.
10. Vonegedda.	

The following schemes are expected to be completed during the current working season and water will be let out during the crop season this year.

1. Torrigedda Pumping Scheme.	4. Zurreru Reservoir.
2. Paidigam-project.	5. Salivagu Project.
3. Paleru Bitragunta channel.	6. Sirala Project.

The following schemes are expected to be completed during 1964.

1. Jutpally Project.
2. Lakhnapur Project.

While technical clearance for the Thandava Reservoir from Central Water and Power Commission is still awaited, the remaining works, it is expected, will be completed before the end of the Plan period.

Flood Control Programme :

11. Under this programme an amount of Rs. 200 lakhs has been finally allotted during Third Five-Year Plan under Irrigation Sector. The programme for the current

year consists of completion of raising the Godavari Flood banks, repairs to banks under Vamsadhara, Nagavalli, Sarada and Varaha River basins, besides the execution of the following flood control schemes.

1. Yerrakalva Reservoir.
2. Thammileru Reservoir.
3. Improvements and widening of Upputeru River.

All these works carry a provision of Rs. 27 lakhs.

Minor Irrigation :

12. The Minor Irrigation Programme of the State has been given high priority in the Third Five-Year Plan and the original ceiling of Rs. 1,250 lakhs under this programme has been increased to Rs. 2,009 lakhs taking into account the additional assistance to be provided by the Government of India. Under this programme, several categories of schemes such as (1) M.I. Schemes, (2) Tank Improvements and Restoration, (3) Anicuts and Channels (4) Drainage Embankments are included. For the annual plan for 1963-64 under this programme, a sum of Rs. 243 lakhs has been provided. There is a likelihood of this provision being enhanced to Rs. 4 crores including the additional assistance that might be given by the Government of India.

13. To keep up the tempo of progress built up so far in order to achieve the targets and also to bring a larger area under irrigation it is necessary to secure additional funds for the irrigation sector and no effort will be spared to that end by the Government.

Demand No. XXXI—Electricity Rs. 3,26,88,000

Demand No. XLVIII—Capital outlay
on Electricity
Scheme Rs. 6,09,66,600

ELECTRICITY IN ANDHRA PRADESH
BUDGET ESTIMATE, 1963-64

Mr. Speaker, Sir,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs. 6,09,66,600 under Demand “XLVIII—Capital Outlay on Electricity Schemes” and a sum not exceeding Rs. 3,26,88,000 under Demand “XXXI—Electricity”. While the first demand relates to the expenditure on the construction of projects, the latter demand represents the working expenses on the electricity schemes which are under the control of the Government and are generating power.

2. For the information of the House, I shall deal with the salient features pertaining to the Demand “XLVIII—Capital Outlay on Electricity Schemes” and touch on the progress achieved up to the end of 1962-63 and our programme for 1963-64.

Existing Power Capacity :

3. The aggregate power demand in Andhra Pradesh was 180 M.W. at the beginning of the Third Plan and it is expected to rise to about 600 M.W. by the end of the Plan period. We have at present in our State hydro-electric stations at Machkund, Tungabhadra (Dam and Hampi) and Nizamsagar; and five thermal stations, one each at Visakhapatnam, Vijayawada, Nellore, Hyderabad and Ramagundam. Adding the capacity of the diesel stations, the total installed capacity in the State aggregates to

213 M.W. while the firm and dependable capacity is 140.2 M.W.

Third Five-Year Plan :

4. An outlay of Rs. 64.94 crores was originally provided for the Power Sector. In view of the dire need of additional funds for this sector, this ceiling was raised to Rs. 68.64 crores in August, 1962. The possibility of further enhancing the provision for power is under consideration.

CONTINUING SCHEMES

Machkund Hydro-Electric Scheme :

5. All the six units under this scheme are generating power. Certain balance works like excavation of spillway and construction of roads and bridges in the area, are now under execution. A sum of Rs. 20 lakhs has been provided for this work in the Budget.

Tungabhadra Hydro-Electric Scheme and the Tungabhadra Nellore Hydro-Thermal Scheme :

6. These schemes comprise the installation of eight hydro-sets of 9 M.W. each—4 sets at the Dam Power House and 4 sets at the Canal Power House (Hampi) and of a 30 M.W. thermal set at Nellore. Of 8 hydro sets of 9 M.W., four have already been installed, two at the Tungabhadra Dam and two at Hampi. Work on the installation of the remaining four hydro sets (two at the Dam and two at Hampi) is in progress. The two new sets at the Dam site will be commissioned, one in October 1963 and the other in December 1963 while the two sets at Hampi will be commissioned, one in March 1964 and the other in May 1964. The 30 M.W. thermal set at Nellore will be commissioned in March 1964.

7. The Tungabhadra Control Board is in charge of the Tungabhadra Dam and Canal Power Houses. The provision made for the creation of sets in these power houses at Tungabhadra is Rs. 34,80,200.

Upper Sileru Hydro Electric Scheme :

8. This scheme envisages the erection of two hydro units of 60 M.W. each utilising the waters of Sileru river by constructing a weir at Guntawada. This was approved by the Government of India as a Second Plan scheme but only a token allotment of Rs. 50 lakhs was made by the Planning Commission with a directive that no foreign exchange should be asked for during the Second Plan period. The Government of Orissa had raised objections for starting this project and after prolonged discussions an agreement was reached in September 1962. In view of the earlier delays, not much work could be done in the Second Plan period. Orders for the plant and machinery have been placed under *Swiss Credit*. There has been some delay in the approval of the orders by the Swiss Government which is essential before the suppliers can take up the manufacture. This approval has been communicated in February 1963. Civil works are in full swing and will be completed well in advance of the receipt of the machinery. The equipment will be delivered in 1964-65 and the sets are expected to be commissioned in 1965-66. A sum of Rs. 125 lakhs has been provided for this scheme in the Budget.

NEW SCHEMES

Srisailem-cum-Nagarjunasagar Hydro-Electric Scheme :

9. This envisages an integrated development of the Lower Krishna basin with two power stations, one at

Srisaïlam and the other lower down at Nagarjunasagar. The power station at Srisaïlam Dam on the left bank is to accommodate a total of seven units of 110 M.W. each, but initially 3 units will be installed. The power station at Nagarjunasagar Dam is to accommodate two units of 50 M.W. each. Two more units of the same size will be added later on. The scheme is yet to be cleared by the Planning Commission. Pending the technical clearance, the preliminary civil works have been taken up, such as buildings, approach roads, water and power supply. The Third Plan provision for this scheme is Rs. 800 lakhs. A sum of Rs. 150 lakhs has been provided for this scheme in the Budget, expecting Government of India's clearance to this scheme shortly.

Balimela Dam :

10. Pursuant to the agreement reached between this Government and the Government of Orissa, a Dam on the Sileru with F.R.L. 1516 is proposed to be constructed at Balimela. According to the agreement, the cost of Balimela Dam for common works will be shared equally by this Government and the Government of Orissa subject to the condition that the share of this Government shall not exceed Rs. 12 crores. This Government will provide only Rs. 300 lakhs during the Third Plan period. The excess expenditure, if any, debitable to this Government's share over and above this amount of Rs. 300 lakhs during this plan period will be borne by the Government of Orissa in the first instance and such excess amount will be repaid to the Government of Orissa during the first year of the Fourth Plan period together with the interest which will be at the average rate of public loans floated by the Government of Orissa, during 1962-65. There will be a power house erected at our cost at the toe of the Balimela Dam.

The power generated here will be exclusively for the use of Andhra Pradesh.

11. The work on the Dam is being carried out by the Government of Orissa under the over-all control of the Joint Board of Control on which both the Governments are represented.

12. During 1962-63, this Government provided a sum of Rs. 25 lakhs towards the share of expenditure of this Government on Balimela. A sum of Rs. 50 lakhs has been provided for the same purpose in the Budget for 1963-64.

The Lower Sileru Hydro Electric Scheme :

13. The scheme has been investigated and attempts will be made to take up the preliminary works in the Third Plan itself. The power generated under this scheme will be exclusively for the benefit of Andhra Pradesh.

Ramagundam Thermal Scheme (Extension) :

14. This scheme involves the installation of one set of 60 M.W. as an extension to the existing thermal station at Ramagundam. Orders for the turbo generator have been placed by the Central Water and Power Commission on POOL purchase basis. Consultants have been appointed and the specification for the boiler and auxiliaries is being finalised. Civil Works have been taken up. The set is expected to be commissioned within the Third Plan period.

Kothagudem Thermal Scheme :

15. A scheme covering installation of two sets of 60 M.W. capacity each at Kothagudem has been sanctioned and included in the Third Plan. This is posed for loan assistance from the International Bank for Reconstruction

and Development. The sanction of the assistance is still awaited. It is hoped the loan will be sanctioned during this month. Consultants have been appointed. Tenders for plant and machinery have been received. Tenders for switchgear and transformers will be received during this month. A separate circle for execution of works under this scheme has been created and civil works have been taken up. In 1963-64 civil works will be in full swing and the sets are expected to be commissioned by the end of 1965-66.

Gas Turbo sets at Hyderabad .

16. To relieve to some extent the acute power shortage in the State, a scheme for the installation of 2 Nos. of 10 M.W. gas turbo sets at Hyderabad has been included in the Third Plan. The Planning Commission gave technical clearance in January 1963 and the scheme has been administratively sanctioned at a cost of Rs. 165 lakhs.

17. Orders for the sets have been placed by the Director-General of Supplies and Disposals, Government of India. Civil works have been taken up. The sets are expected to be commissioned in the last quarter of 1963.

ACTIVITIES OF THE ANDHRA PRADESH STATE ELECTRICITY BOARD

18. The Andhra Pradesh State Electricity Board is in charge of construction, operation and maintenance of all works relating to distribution and supply of power. On the generation side, they are in charge of all works other than Machkund and Tungabhadra Power Houses.

19. The Government have since decided to transfer to the Board all the Projects except those having an inter-state aspect or connected with river-water dispute.

20. In Budget Estimate 1963-64, the Board's share of plan ceiling has been proposed to be Rs. 474 lakhs. Out of this the Board will have to meet Rs. 40 lakhs being the 50% of its Depreciation Reserve Fund during that year. The balance of Rs. 434 lakhs will be sanctioned as a loan by the Government to the Board. Besides this, the Government have proposed to permit the Board, to float a public loan of Rs. 500 lakhs during 1963-64.

21. The Board has decided to take a short term loan of Rs. 2.25 crores from the State Bank of Hyderabad, after repaying the existing short term loan of Rs. 2 crores. This will be in addition to the Board's share of the plan amount and the open market loan of Rs. 5.0 lakhs referred to above.

22. The Board has also approved the voluntary loan contribution scheme in regard to the financing of all extension schemes undertaken by the Board, e.g. bulk loads, rural electrification, etc. The salient feature of the scheme is that where the prospective consumer or consumers offer loan contributions voluntarily to meet the full cost of an extension scheme that scheme shall be taken up, out of turn, on priority subject to other normal rules being observed. For the year 1963-64, the receipts under voluntary loans are assumed by the Board to be Rs. 1.0 lakhs.

23. The Government are contemplating to introduce a scheme wherein villages applying for electricity will get priority in the matter of supply of electricity, provided they contribute outright one-third share of the total cost of the scheme, for extension of supply on the pattern of contribution works of Zilla Parishads and Panchayat Samithis.

24. The State Electricity Board which was hitherto entailed to have a sum of Rs. 10 crores only as loan at any time, was, with the approval of the Legislative Assembly during its last meeting, permitted to have Rs. 20 crores as loan at any time.

25. With a view to balancing the Budget to some extent, the Board has decided to introduce revised tariffs for supply of power with effect from 1-3-1963 which have already been notified in the press and official gazette. The additional revenue as a result of the revised tariffs is expected to be about Rs. 140 lakhs. The revenue receipts of the Board for 1963-64 are estimated to be Rs. 1,016.285 lakhs. Even after the introduction of new tariff, the gap between the Board's working expenses and revenue receipts will not be fully bridge.

A. C. Subba Reddy,
Minister for Irrigation and Power.
